

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّآلِ مُحَمَّدٍ وَّعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

زبان آموزی

جمله سازی و نگارش

پنجم دبستان

(دانش آموزان آسیب دیده ی شنوایی)

وزارت آموزش و پرورش سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

نام کتاب:

زبان آموزی، جمله سازی و نگارش پنجم دبستان کد: ۲۵۰۴۱

پدیدآورنده:

سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

مدیریت برنامه ریزی و تألیف:

معاونت برنامه ریزی آموزشی و توان بخشی

شناسه‌ی افزوده‌ی برنامه ریزی و تألیف:

محسن غفوریان، منیره عزیزی (اعضای شورای برنامه ریزی)

فاطمه رشنو سیردزی، فاطمه انصاری، لیلیا فیاضی، منصوره کاظمی کیا، نرگس بابایی و مهدی دستجردی کاظمی (اعضای گروه تألیف)، داریوش گودرزی (ویراستار)

مدیریت آماده سازی هنری:

اداره‌ی چاپ و انتشارات سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

شناسه‌ی افزوده‌ی آماده سازی:

احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) مجتبی احمدی (طراح گرافیک، طراح جلد) - بهنام خیامی، شیوا ضیایی (تصویرگر)

نشانی سازمان:

تهران: خیابان انقلاب - خیابان برادران مظفر - شماره‌ی ۶۶

ناشر:

تلفن: ۰۴۵۵-۶۶۹۷۰۴۵۵، دورنگار: ۰۶۶۹۷۹۷۷۸، کدپستی: ۱۴۱۶۹۳۵۶۸۴

چاپخانه:

شرکت افست: تهران - کیلومتر ۴ جاده‌ی آبعلی، پلاک ۸، تلفن: ۰۹۳-۷۷۳۳۹۰۹۳

دورنگار: ۰۹۷-۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی: ۴۹۷۹-۱۱۱۵۵

سال انتشار و نوبت چاپ:

شرکت افست «سهامی عام» (www.offset.ir)

چاپ سوم ۱۴۰۲

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه درسی به نشانی www.chap.sch.ir مراجعه نمایید.

کلیه‌ی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس برداری، نقاشی، تهیه‌ی فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

«امید من به شما دبستانی‌هاست.»

امام خمینی «قُدِّسَ سِرُّهُ»

باسمه تعالی

«و من احیایا فکانما احیا الناس جمیعا»

(مائده، آیهی ۳۲)

فرایند تولید برنامه‌ی درسی، مجموعه فعالیت‌های نظام‌مند و طرح‌ریزی شده‌ای است، که تلاش دارد ابعاد چهارگانه‌ی زیر نظام برنامه‌ی درسی (طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی) را در بافتی منسجم و هماهنگ با غایت و اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی، سامان‌دهی نماید.

در تدوین محتوای کتب دانش‌آموزان با نیازهای ویژه - که بخشی از فرایند برنامه‌ریزی درسی است - سعی شده تا ملاحظات ساحت‌های تربیتی حاکم بر فلسفه‌ی تعلیم و تربیت مورد توجه قرار گیرد. این ملاحظات عبارت‌اند از: رشد و توانمندی دانش‌آموزان برای درک و فهم دانش پایه و عمومی، کسب مهارت‌های دانش‌افزایی، به‌کارگیری شیوه‌ی تفکر علمی و منطقی، تقویت تفکر انتقادی، آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری و کسب دانش و بالاخره بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی. این محتوا با فراهم نمودن فرصت‌های مناسب برنامه‌ی درسی، ضمن تأکید بر انعطاف در عین ثبات و همه‌جانبه‌نگری و توجه به هویت ویژه‌ی متربیان با نیازهای خاص، زمینه‌ی دستیابی دانش‌آموزان را به کسب شایستگی‌های لازم (توانمندی‌ها، مهارت‌ها) فراهم می‌سازد. امید است این محتوا در تحقق اهداف مؤثر باشد و معلمان عزیز و گرامی با بهره‌گیری از این کتاب بتوانند فراگیران را در دستیابی به صلاحیت‌های فردی و اجتماعی یاری نمایند.

این کار بزرگ حاصل همکاری صمیمانه‌ی کارشناسان سازمان آموزش و پرورش استثنایی و گروه‌های تألیف کتاب‌های درسی است و شایسته است از تلاش و مساعی تمامی این عزیزان و همکاران سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت متبوع، که در مراحل چاپ و آماده‌سازی ما را یاری داده‌اند، تقدیر و تشکر نماییم. در اینجا از همه‌ی همکاران و صاحب‌نظران درخواست می‌شود، تا نظرات و پیشنهادهای خود را در خصوص محتوای کتاب حاضر به این سازمان منعکس نمایند.

معاون وزیر و رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

فهرست

۱۱.....	درس اول: نگارش اول- درک، بیان و توصیف: رنگ و شکل
۲۵.....	درس دوم: حرف اضافه‌ی «برای».....
۳۵.....	درس سوم: نگارش دوم- درک، بیان و توصیف: اندازه و جنس.....
۵۳.....	درس چهارم: کلمه‌ی پرسشی «کدام».....
۶۵.....	درس پنجم: نگارش سوم- درک، بیان و توصیف: قسمت‌ها و کار/ کاربرد.....
۷۷.....	درس ششم: حرف ربط «یا».....
۸۹.....	درس هفتم: نگارش چهارم- درک، بیان و توصیف: لامسه و بویایی.....
۹۹.....	درس هشتم: نگارش پنجم- درک، بیان و توصیف: چشیدن و شنیدن.....
۱۰۹.....	درس نهم: کلمه‌ی پرسشی «چرا».....
۱۱۹.....	درس دهم: نگارش ششم- درک، بیان و توصیف: تفاوت‌ها و شباهت‌ها (۱).....
۱۳۱.....	درس یازدهم: نگارش هفتم- درک، بیان و توصیف: تفاوت‌ها و شباهت‌ها (۲).....
۱۴۱.....	درس دوازدهم: نگارش هشتم- تفاوت‌ها و شباهت‌ها (۳).....
۱۵۱.....	درس سیزدهم: نگارش نهم- توصیف با توجه به ویژگی‌های طبقه‌مقوله (۱).....
۱۵۷.....	درس چهاردهم: نگارش دهم- توصیف با توجه به ویژگی‌های طبقه‌مقوله (۲).....
۱۶۷.....	فعالیت‌های دوره‌ای.....

مقدمه

پروردگار مهربان را سپاس می‌گوییم که هم‌زمان با تحوّل بنیادین و تغییر نگرش‌ها در قلمرو آموزش و پرورش، توانستیم با تکیه بر مبانی تعلیم و تربیت اسلامی و نیز با توجه به چارچوب برنامه‌ی درسی ویژه‌ی دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی در آموزش و پرورش استثنایی، به نگارش این کتاب پردازیم. امیدواریم که آموزش مناسب این محتوا، زمینه‌ی شکوفایی استعدادها و گسترش توانایی‌های نوآموزان و پرورش و تقویت مهارت‌های زبان شفاهی و نوشتاری دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی میهن اسلامی را، به‌ویژه در جمله‌سازی و نگارش (انشا) فراهم سازد و آموزگاران گرامی را در فرایند تدریس یاری نماید.

برای پیشبرد بهتر فرایند یاددهی-یادگیری و کمک به بهبود روند آموزش این محتوا، توجه آموزگاران گرامی را به نکات زیر، جلب می‌کنیم.

• در تهیه و تدوین این کتاب، همچنین انتخاب عناصر زبانی و روند آموزش، تلاش بر این بوده است که به روند رشد طبیعی گفتار و زبان و در حد امکان به محتوای آموزشی هر پایه و مطالب کتاب فارسی آن‌ها توجه شود، ولی به دلیل نیازهای ویژه‌ی دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی، ممکن است مواردی ناهمخوانی نیز مشاهده گردد.

- در هر پایه، محتوای کتاب زبان آموزی و جمله‌سازی با نظمی زمانی و اصول توالی محتوا، شامل توالی «ساده به مشکل»، «جزء به کل» و «عینی به ذهنی»، تدوین شده است. آموزش پایه‌ی اول مقدماتی با یادآوری و افزایش خزانه‌ی واژگانی آغاز می‌شود و به جمله‌های دو کلمه‌ای پایان می‌یابد. در پایه‌های بالاتر، گسترش جمله‌ها و عناصر زبانی ادامه پیدا می‌کند، به گونه‌ای که در پایان دوره‌ی ابتدایی، از دانش‌آموزان انتظار می‌رود به سطح مطلوبی از مهارت‌های زبانی، به‌ویژه در جمله‌سازی و نگارش، دست یابند.
- تدریس این کتاب، در جدول ساعات هفتگی، بخشی از زمان درس «زبان و ادبیات فارسی (انشا)» را به خود اختصاص می‌دهد.
- دستور زبان فارسی شامل ساخت واژه و جمله (صرف و نحو) بر اساس قواعد زبانی است. در این مجموعه کتاب‌ها، مباحث وابسته به ساخت جمله و گفته/متن مورد نظر است، بنابراین نیاز، به مباحث ساخت واژه (مانند چگونگی ساخت کلمه‌های جمع) و به مهارت‌هایی همچون دقت، شناخت، تشخیص و کاربرد نیز توجه کرده‌ایم.
- خواسته‌ی بنیادی محتوای زبان آموزی، جمله‌سازی و نگارش (راهنمای تدریس و کتاب درسی)، گسترش همه‌ی مهارت‌های زبانی است اما گسترش و پیچیدگی زبان و مهارت‌های وابسته به آن‌ها ما را بر آن داشت تا انتخاب مطالب، بنابر ضرورت و نیاز دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی صورت گیرد و به آموزش مهارت‌های نوشتاری (در سطوح فعال نوشتن) گرایش داشته باشد، هرچند سایر اجزا و ارکان زبان و مهارت‌های آن نادیده گرفته نشده‌اند.
- آموزش و یادگیری مهارت‌های زبانی در دانش‌آموزان آسیب‌دیده‌ی شنوایی تنها از طریق شنیدن، دچار مشکل می‌شود. از این رو جهت جبران و رفع مشکل یادگیری بر گفتارخوانی، داشتن تعاملات کلامی/غیر کلامی و ارائه‌ی مطالب آموزشی به شکل عینی و نوشتاری تأکید می‌گردد.
- همکاران گرامی، سطح توانایی‌ها و نوع روش ارتباط دانش‌آموزان را به هنگام تدریس و ارزشیابی در نظر داشته باشید.
- همکاران گرامی، برای تسهیل در روند آموزشی از حرکات بیانگر بدنی و اشاره‌ها، از تصاویر بزرگ، تخته‌ی هوشمند، تخته‌ی کلاسی، نوشتاری و... استفاده کنید.

• همچنین «کتاب معلّم (راهنمای تدریس) پایه‌ی پنجم» را برای هر درس مطالعه کنید و تدریس خود را با اهداف، انتظارات، روش‌های تدریس و جدول زمان‌بندی آموزش هر عنوان درسی، مطابقت دهید. ضمن آنکه از فعالیت‌های پیشنهادی و نکته‌های مربوط به تدریس استفاده نمایید و برای آگاهی از اهداف و اجرای تمرین‌های کتاب درسی از دانستنی‌های کتاب معلّم بهره‌مند شوید.

• برای آشنایی شما همکاران ارجمند، جدول درس‌های پایه‌های دوره‌ی ابتدایی، در کتاب معلّم (راهنمای تدریس)، با عناوین درس‌ها تهیه شده است. افزون بر آن، جدول زمان‌بندی دروس پایه‌ی پنجم نیز در آغاز فصل دوم همان کتاب آمده است. این جدول شما را در برنامه‌ریزی دقیق تدریس، یاری می‌کند. در کتاب معلّم (راهنمای تدریس) به آموزگار گرامی توصیه شده است که هر دو گونه‌ی نوشتاری و گفتاری فارسی معیار را هنگام آموزش به دانش‌آموزان به کار برند و متناسب با سطح توانایی و آسیب‌شنوایی دانش‌آموزان، ایشان را از تفاوت‌های هر دو گونه و بیان گفتاری و نوشتاری مناسب آگاه سازند.

• در کتاب معلّم (راهنمای تدریس) و کتاب درسی زبان آموزی، جمله‌سازی و نگارش پایه‌ی پنجم، فعالیت‌ها و تمریناتی برای ارتقای هر چهار مهارت زبانی، پیش‌بینی شده است. هر دانش‌آموز، به ترتیب قرارگیری فعالیت‌ها و تمرین‌ها، ابتدا می‌شنود (گفتارخوانی می‌کند) و درک می‌کند (می‌فهمد) سپس می‌گوید. در مرحله‌ی بعد، هر دانش‌آموز با درک خوانداری جمله‌ها تکلیف مربوط را انجام می‌دهد و در انتها با تمرین‌های متنوع نوشتاری می‌تواند نوشتن خودانگیخته داشته باشد.

هدف و انتظارات از تألیف هر درس برای آموزگاران، در این قسمت آمده است.

 چگونگی اجرای فرایند یاددهی - یادگیری به شکل عملی (مجسم) در کلاس در این قسمت، مطابق با کتاب معلّم (راهنمای تدریس)، آورده شده است.

در این قسمت نکته‌هایی که باید هنگام انجام تمرین توسط دانش‌آموزان، مورد توجه همکاران عزیز قرار بگیرد آمده است.

در بیشتر دروس، نکات و راهکارهایی ارائه شده است که والدین ارجمند بتوانند با به‌کارگیری آن‌ها به گسترش و تثبیت مهارت‌های آموخته‌شده، کمک کنند. مهارت‌ها

در شرایط و موقعیت‌های طبیعی، تکرار و تمرین می‌شوند و بهتر است در همه‌ی مراحل با آموزگاران، تبادل نظر صورت گیرد. این قسمت در پایین هر درس با نماد آغاز جمله مشخص شده است.

در این صفحه با توجه به محتوای هر درس و مطابق با راهنمای تدریس (معلم)

فعالیت‌هایی توسط همکاران گرامی برای دانش‌آموزان پیش‌بینی و اجرا می‌شود.

- ارزشیابی این درس توصیفی می‌باشد و فرصتی مناسب برای شناسایی دقیق توانایی و استعداد‌های فراگیران فراهم آورده است. برای بهره‌گیری بهتر از این روش، لازم است از آغاز سال تحصیلی، ابزارهای مناسب، همچون آزمون‌های عملکردی، کارپوشه و سیاهه‌ی رفتار، تهیه شود.

ساختار تمرین‌های این کتاب

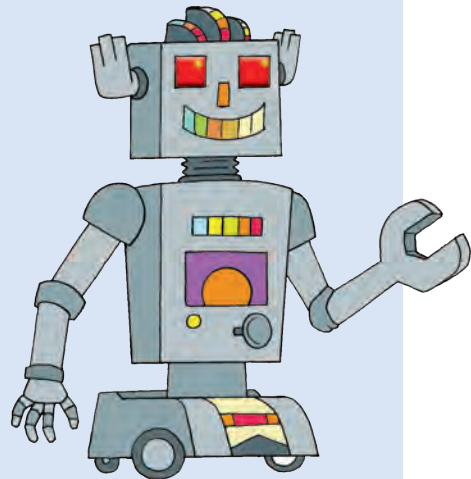
در این کتاب درسی، فعالیت‌ها و تمرین‌ها با روال و نظم خاصی در کنار هم قرار گرفته‌اند. از نکته‌های دارای اهمیت در این زمینه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- فعالیت‌ها از شفاهی به سمت نوشتاری تهیه و تدوین شده است.
- در ابتدا درک شنیداری و خواننداری سپس بیان گفتاری و نوشتاری مدنظر است.
- نوع تکالیف ارائه شده و عملکرد دانش‌آموزان می‌تواند به صورت‌های زیر باشد:
 - شنیدن (گفتارخوانی) - دیدن هر دانش‌آموز درک کند و نشان بدهد.
 - شنیدن (گفتارخوانی) - گفتن هر دانش‌آموز درک کند و بگوید (کلامی/ غیر کلامی).
 - شنیدن (گفتارخوانی) - انجام دادن هر دانش‌آموز درک کند و انجام دهد.
 - خواندن - نوشتن هر دانش‌آموز درک خواندن داشته باشد و بنویسد.
- در این کتاب ده درس نگارش وجود دارد که دانش‌آموزان در فرایند مرحله‌ای یاد می‌گیرند درباره‌ی ویژگی‌های یک ماهیت (وسيله، حيوان و...) موضوع یا رویداد به شکل مناسبی صحبت کنند و حداقل یک بند بنویسند. در این فرایند بر رعایت توالی مهارت‌های زبانی شنیدن، سخن گفتن، خواندن و نوشتن همچنین توالی ساده به مشکل فعالیت‌ها تأکید و توجه شده است.
- در هر درس تمرین اول با عنوان «بازی کنید و بیاموزید» به درک و بیان شفاهی و نوشتاری توجه دارد و در ادامه فعالیت‌های پیشنهادی در کتاب معلم (راهنمای تدریس) به شکل عملی در کلاس اجرا می‌شود.

- در تمرین دوم با عنوان «ببینید، بشنوید و بگویید»، درک و پاسخ شفاهی با توجه به تصویر و مطابق دستورالعمل، هدف آموزشی قرار گرفته است.
 - تمرین سوم هر درس به طور معمول با تصاویر و جمله‌هایی همراه است تا هر دانش‌آموز با صدای بلند بخواند و توانایی درک خواندن، هدف آموزشی را کسب و تثبیت نماید.
 - از تمرین چهارم به بعد تکالیف متنوعی برای نشان دادن درک خواندن، تکمیل جمله و سپس نوشتن جمله و متن به صورت گام به گام ارائه شده است.
- نمونه‌ی ساختار تمرین‌های مربوط به درک خواندن:
- خواندن جمله / انتخاب تصویر.
- خواندن متن / انتخاب / تکمیل / نوشتن جمله.
- نمونه‌ی ساختار تمرین‌ها برای تکمیل یک جمله / متن.
- ارائه‌ی تصویر، کلمه و انتخاب کلمه‌ی مناسب با توجه به تصویر و تکمیل جمله / متن.
- ارائه‌ی کلمه و انتخاب کلمه‌ی مناسب و تکمیل جمله / متن.
- ارائه‌ی تصویر و تکمیل جمله / متن با توجه به تصویر داده شده.
- نمونه‌ی ساختار تمرین‌ها برای نوشتن یک جمله / متن.
- ارائه‌ی تصویر و کلمه / کلمه‌ها و نوشتن جمله / متن.
- ارائه‌ی کلمه / کلمه‌ها و نوشتن جمله / متن.
- ارائه‌ی تصویر و نوشتن جمله / متن.
- ساختار تمرین‌ها و نگارش‌های این کتاب به گونه‌ای تنظیم شده است که دانش‌آموزان به یک سازمان‌بندی ذهنی برای توصیف و بیان شفاهی و نوشتاری با توجه به ده ویژگی آموزش داده شده (رشاچقک لب‌مش) در مورد هر چیزی دست یابند.
- این ده ویژگی از طریق توجه، تمرکز و آگاهی و با استفاده از حواس پنجگانه‌ی دانش‌آموزان درباره‌ی ماهیت‌های مختلف، دریافت و سازماندهی می‌گردد.

درس لؤل

نگارش لؤل
درک، بیان و توصیف:
رنگ و شکل

بخش اول

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد دو ویژگی رنگ و شکل در توصیف کردن.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود: با درک مفاهیم مربوط به دو ویژگی رنگ و شکل، این مفاهیم را در هنگام توصیف موارد گوناگون، بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم از اشیا و وسایل داخل کلاس مانند تراش، کمد و غیره استفاده کند و با پرسش‌هایی مانند: «چه رنگی؟»، «چه شکلی؟» توجه دانش‌آموزان را به رنگ و شکل آن‌ها جلب کرده، برای دادن پاسخ مناسب، هدایتشان نماید.

مانند: تراشِ علی چه رنگی است؟

تراشِ علی قرمز است.

تراشِ علی چه شکلی است؟

تراشِ علی دایره‌ای است.

جمله‌ها بر روی تابلو نوشته شود.

بدین ترتیب معلم ذهن دانش‌آموزان را به سمت فکر کردن و صحبت کردن و نوشتن درباره‌ی اشیا گوناگون بر اساس دو ویژگی «رنگ و شکل» هدایت کند.

صدای اولِ دو کلمه‌ی «رنگ و شکل» (ر، ش) برجسته شود تا از این طریق، سرواژه‌ای برای کمک به یادآوری ویژگی‌های مورد نیاز در توصیف، ساخته شود.

در مرحله‌ی دوم، معلم چند وسیله‌ی خاص را در اختیار دانش‌آموزان قرار دهد و با آن‌ها درباره‌ی رنگ و شکل وسایل مذکور صحبت کند و بعد از توصیف اشیا، جملات مناسبی را با همراهی دانش‌آموزان بگوید و بنویسد.

مانند:

این تراش قرمز است.

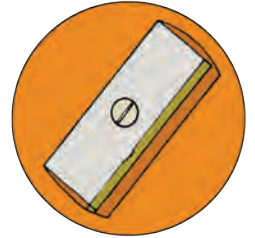
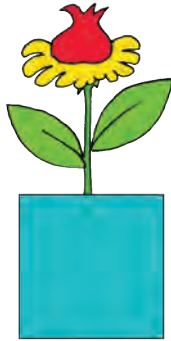
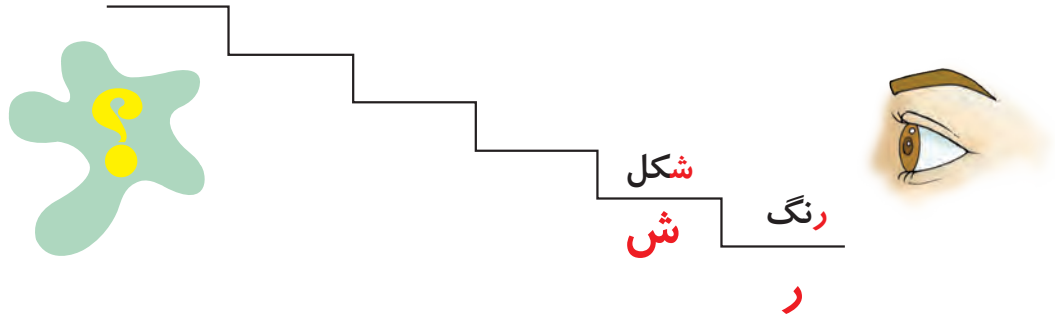
تراش حسن، سبز است.

تراش‌ها قرمز و سبز هستند

تراش‌ها رنگ‌های مختلفی دارند.

بدین ترتیب، دانش‌آموزان توصیف یک شی را به صورت یک کل که دارای زیرمجموعه است می‌آموزند. (این مرحله در بخش دوم همین درس ذکر شده است.)

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

۱- از دانش‌آموزان بخواهید به تصاویر نگاه کنند.

۲- درباره‌ی رنگ و شکل هر یک سؤال کنید.

۳- دانش‌آموزان، رنگ و شکل هر یک را با راهنمایی شما بگویند.

۴- دانش‌آموزان با توجه به دو ویژگی رنگ و شکل، جمله‌هایی در توصیف هر کدام از تصاویر بگویند.

مانند:

گلدان مربعی است.

گلدان آبی است.

نوک کبوتر مثلث است.

نوک کبوتر قرمز است.

۵- تقدّم رنگ به شکل را در نظر داشته باشید.

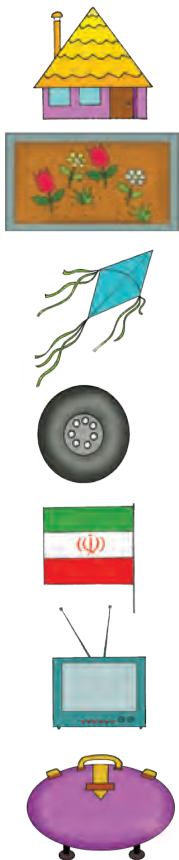
۲. کلمه‌ها را به تصویر مناسب وصل کنید.

-
-
-
-
-

چه رنگی
رنگ

- سبز
- قرمز
- سیاه
- نارنجی
- زرد

-
-
-
-
-
-
-

چه شکلی
شکل

- گرد (دایره)
- مستطیل
- مربع
- مثلث
- لوزی
- بیضی

همکار گرامی، بعد از اینکه دانش آموزان جمله‌ها را خواندند، مطمئن شوید که جمله‌ها را به خوبی درک کرده و حذف کردن به قرینه لفظی را آموخته‌اند. در ضمن پیشنهاد می‌گردد برای تکلیف در منزل، رونویسی جمله‌ها داده شود.

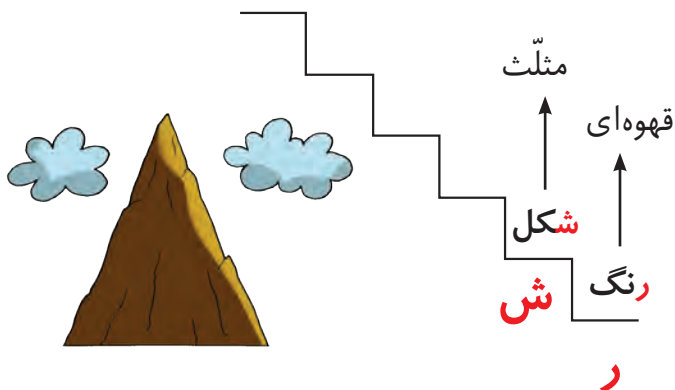
۳. با صدای بلند بخوانید.

این کوه، قهوه‌ای است.

این کوه، مثلث است.

این کوه، قهوه‌ای و مثلث است.

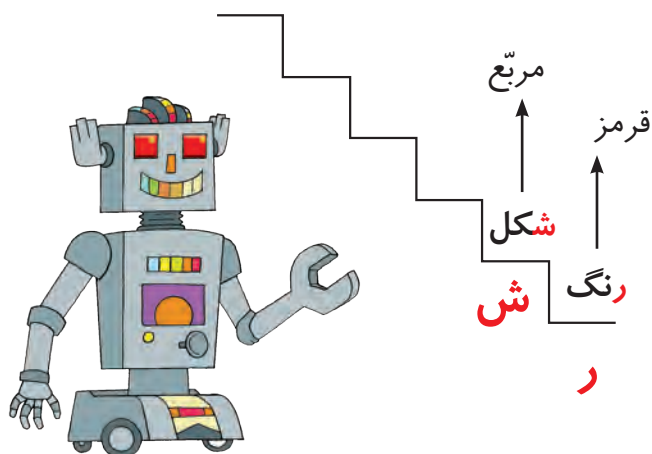

چشمِ آدم آهنی، قرمز است.

چشمِ آدم آهنی، مربع است.

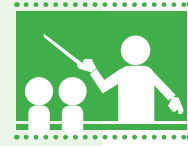
چشمِ آدم آهنی، قرمز و مربع است.

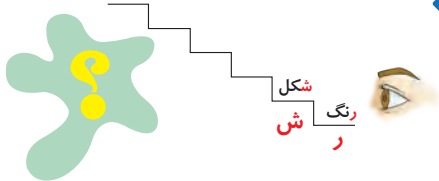
والدین گرامی؛ با فرزندتان به آشپزخانه بروید و ظرف‌ها را ببینید. توجه او را به رنگ و شکل ظرف‌ها جلب کنید و درباره‌ی رنگ و شکل آن‌ها با هم گفت‌وگو کنید. از او پرسید: سب چه رنگی است؟ چه شکلی است؟

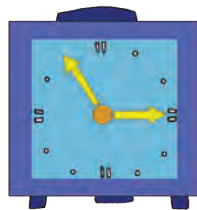
همکارگرمی، دانش‌آموزان را راهنمایی کنید تا هر مورد را با توجه به ویژگی‌های رنگ و شکل توصیف کنند (بگویند و بنویسند).

۴. درباره‌ی ویژگی‌های رنگ و شکل هر کدام بنویسید.

این ساعت آبی و است.

مربع
آبی
شکل
رنگ
ش
ر

صورت آمین و گرد است.

گرد
شکل
رنگ
ش
ر

این در و

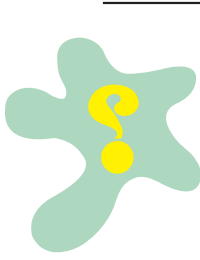
شکل
رنگ
ش
ر

دکمه‌ی لباس.....

شکل
رنگ
ش
ر

۵. جمله بنویسید.

شکل

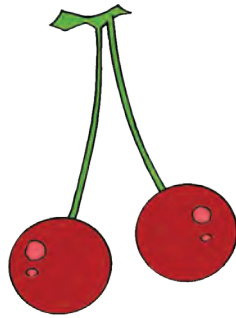
ش

رنگ

ر

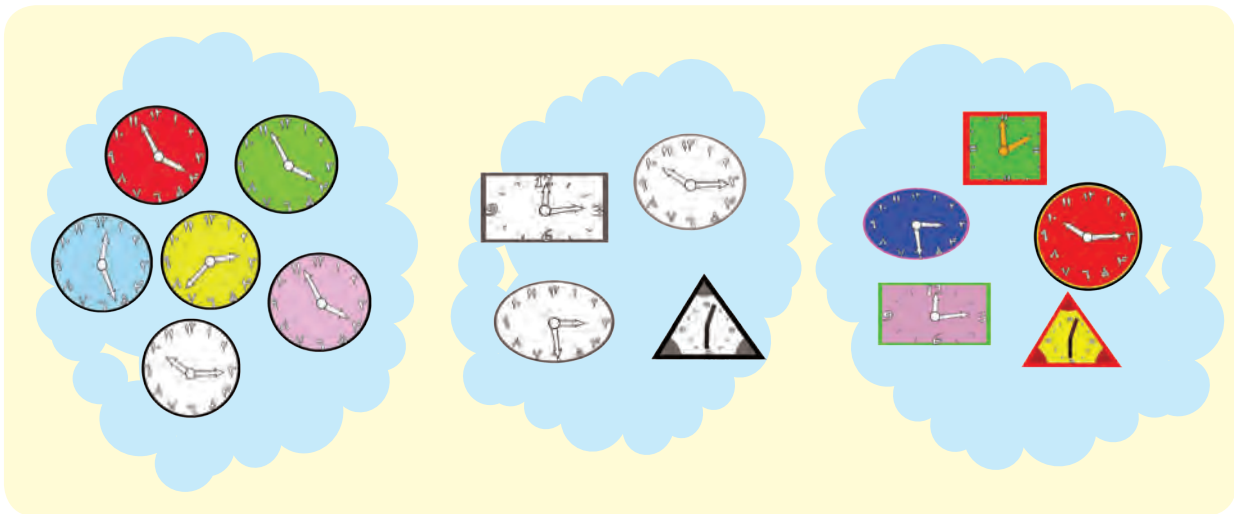
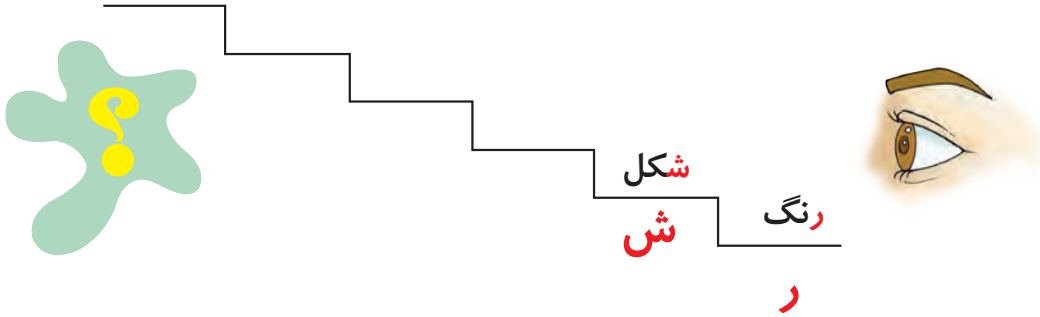

نوک جغد

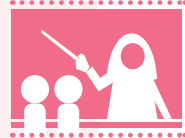
بخش دوم

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

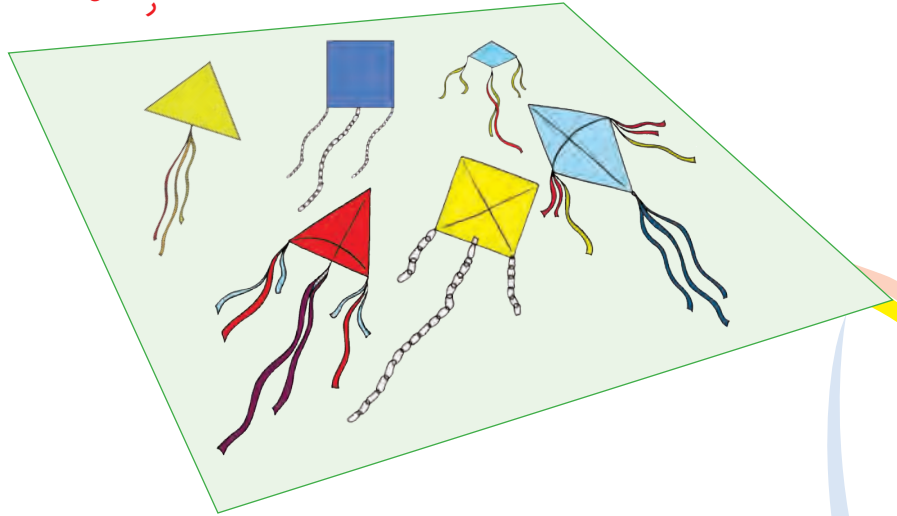
- ۱- از دانش‌آموزان بخواهید به ترتیب از چپ به راست به تصاویر نگاه کنند.
- ۲- درباره‌ی ویژگی / ویژگی‌های مدنظر در هر مجموعه از تصاویر سؤال کنید و برای پاسخ مناسب هدایتشان کنید.
- ۳- هر دانش‌آموز با راهنمایی شما درباره‌ی هر مجموعه توصیفی انفرادی و یک توصیف کلی داشته باشد.
مانند: الف) این ساعت، دایره است. این ساعت، مستطیل است.
ساعت‌ها دایره، مستطیل و هستند.
ب) این ساعت، قرمز و دایره است. این ساعت، زرد و مثلث است.
ساعت‌ها رنگ‌ها و شکل‌های گوناگونی دارند.

همکار گرامی، به دانش‌آموزان خود بیاموزید به جای استفاده از چندین «و» متعدد، بین کلمات ویرگول بگذارند و فقط برای پیوند دو کلمه‌ی پایانی از حرف ربط (پیوند) «و» استفاده نمایند.

۲. با صدای بلند بخوانید.

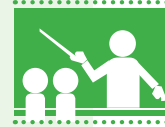

این بادبادک، قرمز است.
 رنگ آن بادبادک، آبی است.
 بعضی بادبادک‌ها زرد هستند.
 بادبادک‌ها قرمز، آبی و زرد هستند.
 بادبادک‌ها، رنگ‌های گوناگونی دارند.

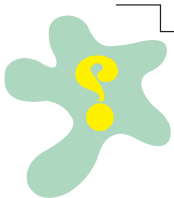
این بادبادک، مثلث است.
 شکل آن بادبادک لوزی است.
 بعضی بادبادک‌ها مربع هستند.
 بادبادک‌ها مثلث، لوزی و مربع هستند.
 بادبادک‌ها شکل‌های گوناگونی دارند.

بادبادک‌ها رنگ‌ها و شکل‌های گوناگونی دارند.

همکار گرامی، دانش آموزان را راهنمایی کنید تا درباره‌ی رنگ و شکل موارد گوناگونی فکر کنند، سپس از آن‌ها بخواهید درباره‌ی رنگ و شکل آن‌ها صحبت کنند و بنویسند.

۳. درباره‌ی ویژگی‌های رنگ و شکل هر کدام بنویسید.

شکل
رنگ
ش

رنگ

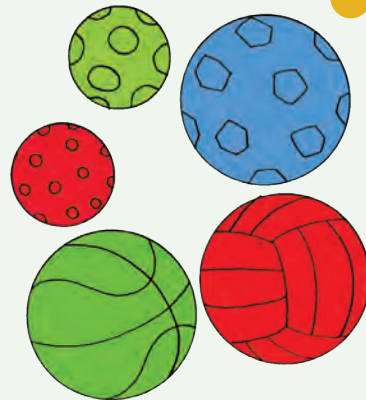

این توپ‌ها ، و هستند.

سبز

آبی

.....

توپ‌ها چه رنگ‌هایی دارند؟

توپ‌ها رنگ‌های گوناگونی.....

رنگ

موهای آن‌ها ، و

.....

.....

.....

موهای پسرها چه رنگ‌هایی دارند؟

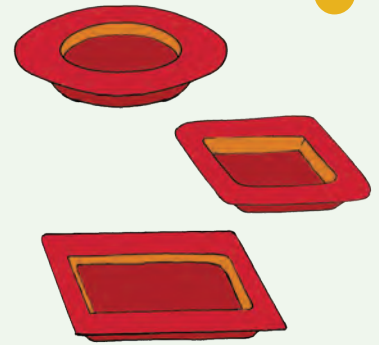
موها دارند.

شکل

مستطیل

بیضی

بشقاب‌ها چه شکلهایی دارند؟

این بشقاب‌ها ، و هستند.

بشقاب‌ها شکل‌های گوناگونی.....

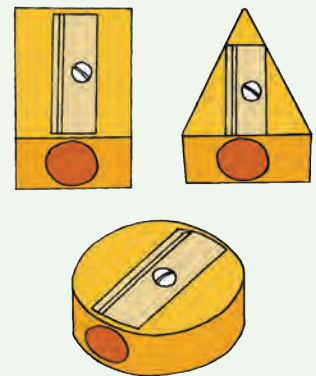

شکل

.....

.....

.....

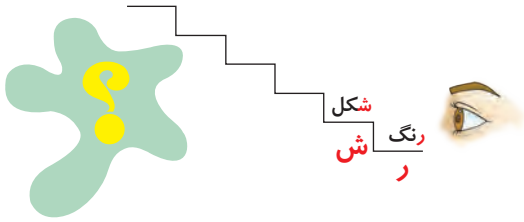

تراش‌ها چه شکلهایی دارند؟

تراش‌ها ، و هستند.

تراش‌ها دارند.

۴. با توجه به ویژگی‌های داده شده، مانند نمونه برای هر تصویر جمله‌ای بنویسید.

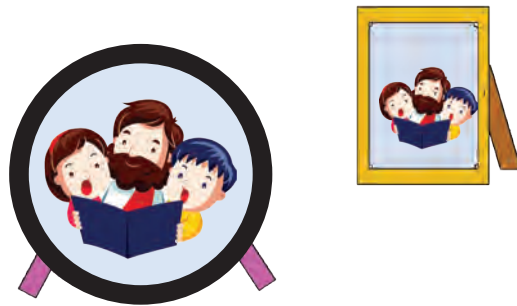

قاب عکس(ها)

قاب عکس‌ها قهوه‌ای، نارنجی و سیاه هستند.

قاب عکس‌ها دایره‌ای، مستطیل و مثلث هستند.

قاب عکس‌ها رنگ‌ها و شکل‌های گوناگونی دارند.

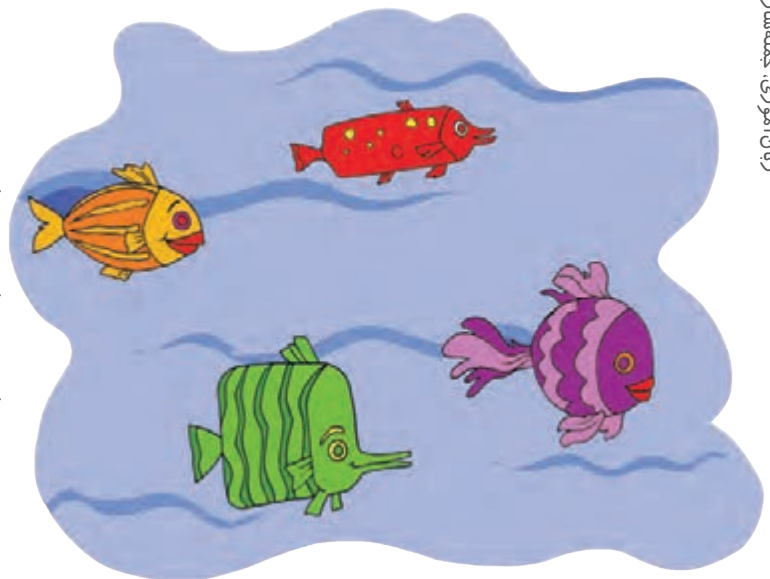

ماهی(ها)

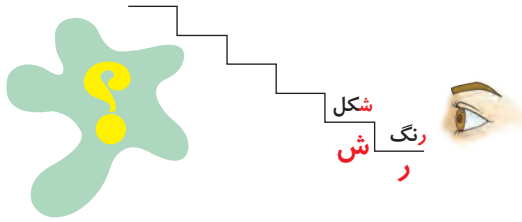
.....

.....

.....

۵. در توصیف هر کدام براساس ویژگی های رنگ و شکل جمله هایی بگویید و بنویسید.

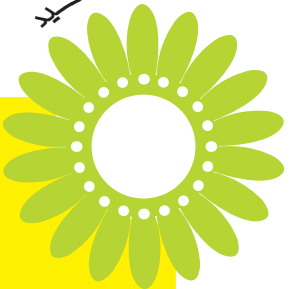

تمرین دوباره

A large blue rectangular area with a red pushpin at the top center. The area contains ten horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column. The bottom-left corner of the blue area is curled up, suggesting it's a sheet of paper.

موفق باشیلا

درس دوم

حرف اضافهی «برای»

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد حرف اضافه «**برای**»
انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:
با درک مفهوم و کاربرد حرف اضافه‌ی «**برای**»، آن را در جمله‌ها بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم از موقعیت یک جشن (تولد بچه‌ها، میلاد ائمه و ...) استفاده می‌کند و در قالب پرسش و پاسخ، دانش‌آموزان را جهت استفاده از کلمه‌ی «**برای**» در جمله‌ها هدایت می‌کند. جمله‌ها با برجسته کردن و تأکید بر حرف اضافه‌ی «**برای**» روی تابلو نوشته می‌شود.
مانند:

بچه‌ها، ما **برای** چه جشن گرفتیم؟

ما **برای** میلاد حضرت رسول (ص) جشن گرفتیم.

این کادو را **برای** چه کسی آورده‌اند؟

این کادو **برای** من آورده‌اند.

این مردها **برای** چه کاری آمدند؟

این مردها **برای** اجرای نمایش آمدند.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

همکار و والدین گرامی، برای انجام این تمرین به روش زیر عمل کنید:

- ۱- همراه با دانش‌آموزان درباره‌ی تصویرها گفت‌وگو کنید.
- ۲- درباره‌ی مفهوم و کاربرد حرف اضافه‌ی «برای» با دانش‌آموزان صحبت کنید.
- ۳- با نشان دادن تصویرها و حرف «برای»، دانش‌آموزان را همراهی کنید و جمله بگویید.
- ۴- یکی از جمله‌های مربوط به تصویرها را بگویید تا هر دانش‌آموز آن را نشان دهد.
- ۵- جمله‌ی مربوط به تصویرها را به صورت ناقص بگویید تا با راهنمایی شما هر دانش‌آموز آن را کامل کند و بگوید.
- ۶- در تعامل با دانش‌آموزان پرسش و پاسخ انجام دهید. مانند:
مادر برای کجا میل خرید؟ / چرخ برای چه چیزی است؟ / از بیل و داس برای چه کاری استفاده می‌شود؟ / محمد برای چه کاری لباس شنا پوشید؟ / زهرا برای چه کسی هدیه خرید؟
سپس آن‌ها را راهنمایی کنید تا با نشان دادن حرف اضافه «برای» به سمت تصویر مربوطه اشاره کنند.
برای خانه ← مادر برای خانه میل خرید.
برای حرکت ماشین ← چرخ برای حرکت ماشین است.
برای کشاورزی ← از بیل و داس برای کشاورزی استفاده می‌شود.

...۹

همکار گرامی، پس از آنکه دانش آموزان جمله‌ها را خواندند، مطمئن شوید جمله‌ها را به خوبی درک کرده‌اند. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها به عنوان تکلیف منزل به دانش آموزان داده شود.

۲. با صدای بلند بخوانید.

مادر **برای** شام سوپ درست کرد.

بنّا **برای** ساختمان پنجره می‌گذارد.

بچه‌ها **برای** خرید لباس به بازار رفتند.

رهبر **برای** مردم سخنرانی می‌کند.

۳. هر جمله را بخوانید و به تصویر مناسب آن وصل نمایید.

پسر **برای** نماز وضو گرفت.

او **برای** دخترها دامن دوخت.

۴. به تصویرها خوب نگاه کنید و جمله‌ی مناسب هر تصویر را انتخاب نمایید.

مریم **برای** کلاس رایانه آورد.

مریم کلاس را **برای** رایانه آورد.

علی به کمک **برای** پیرمرد برخاست.

علی **برای** کمک به پیرمرد برخاست.

۵. با توجه به تصویرها و کلمه‌های داده شده، جاهای خالی را کامل کنید.

برای کیوتر

برای مسافرت به مشهد

برای همه

برای شنا

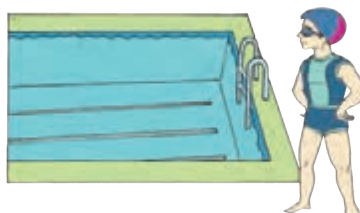
پرسش: اکرم برای چه پرنده‌ای دانه ریخت؟

پاسخ: او دانه ریخت.

پرسش: آن‌ها برای کجا بلیت خریدند؟

پاسخ: آن‌ها بلیت خریدند.

پرسش: محمد برای چه ورزشی لباس پوشید؟

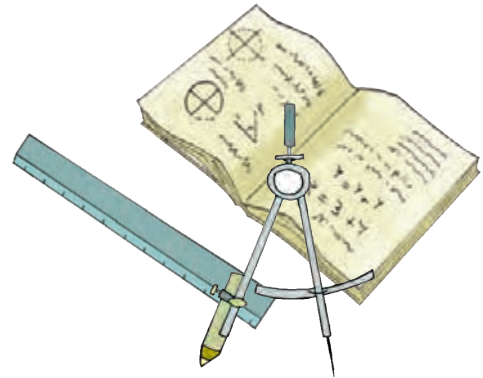
پاسخ: محمد لباس پوشید.

پرسش: خانم قصه گو در روز عید غدیر برای چه کسانی قصه می گوید؟

پاسخ: خانم قصه گو در روز عید غدیر قصه می گوید.

۶. به تصویرها خوب نگاه کنید و جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل نمایید.

شما از پرگار و خط کش استفاده می کنید. شهیدان فداکاری کردند.

۳۱

درس دوم - حرف اضافه‌ی «برای»

ساناز کیک انتخاب می کند. مادر سمعک می گذارد.

والدین گرامی، در گفت‌وگوهای روزمره با استفاده از کلمه‌ی «**برای**» درباره‌ی کسی، چیزی، کاری و ... صحبت کنید. وقتی برای کسی کاری می کنید، جمله‌هایی با استفاده از کلمه‌ی «**برای**» بگویید و به کاربرد آن در صحبت‌هایتان تأکید کنید. مانند:

من **برای** مادر کادو گرفتم.

من **برای** تو کفش خریدم.

۷. جمله‌های به هم ریخته را مرتب کنید.

مادربزرگ برای چه کسی کتاب داستان می‌خواند؟
نوه‌اش - مادربزرگ - برای - کتاب داستان - می‌خواند.

.....

کلاغ برای چه چیزی غذا به لانه آورد؟
آورد - غذا - برای - جوجه‌اش - کلاغ - به لانه

.....

کشاورز برای چه کاری بیل و داس می‌خواهد؟
می‌خواهد - کشاورز - بیل و داس - برای - کشاورزی.

.....

۸. جاهای خالی جمله‌ها را با کلمه‌های داده شده، کامل کنید.

ولی

با

و

برای

تا

من چای ریختم خوردم.
شما از خانه مدرسه با اتوبوس می‌روید.
آن‌ها زنگ خانه را زدند هیچ‌کس در را باز نکرد.
ما چشم می‌بینیم.
سوارکار اسبش را سواری، آماده می‌کند.

۹. به پرسش‌ها، پاسخ دهید.

مادر **برای** کجا پرده خرید؟

.....

پدر **برای** چه کسی کفش خرید؟

.....

حسن **برای** چه چیزی نوک کشید؟

.....

معلم **برای** چه کاری میکروسکوپ آورد؟

.....

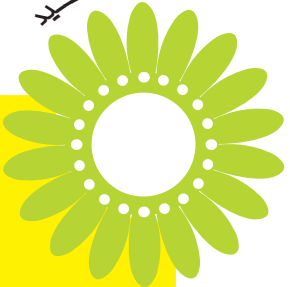

تمرین دوباره

Handwriting practice area with ten horizontal dotted lines on a light blue background.

موفق باشیلا

درس سوم

نگارش دوم

درک، بیان و توصیف:

اندازه و جنس

بخش اول

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد دو ویژگی اندازه و جنس

در توصیف کردن.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:

با درک مفاهیم مربوط به دو ویژگی اندازه و جنس در کنار ویژگی‌های آموزش داده شده‌ی پیشین، این مفاهیم را هنگام توصیف پدیده‌های گوناگون بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم با استفاده از وسایل دانش‌آموزان مانند خط‌کش، دفتر و... پرسش‌هایی درباره‌ی رنگ و شکل، طرح‌نموده، آموزش‌های قبلی را یادآوری می‌نماید سپس درباره‌ی اندازه و جنس وسایل سؤال می‌کند. دانش‌آموزان برای بیان پاسخ‌های صحیح، راهنمایی می‌شوند، کلمات کلیدی این دو ویژگی (بزرگ، بلند، کاغذی، چوبی و...) روی تابلو نوشته می‌شود و با نشان دادن آن‌ها، جمله‌های مناسب (گفتاری و نوشتاری) بیان می‌شود.

مانند:

تراش علی چه اندازه‌ای است؟ تراش علی کوچک است.

تراش علی از چه جنسی است؟ تراش علی پلاستیکی است.

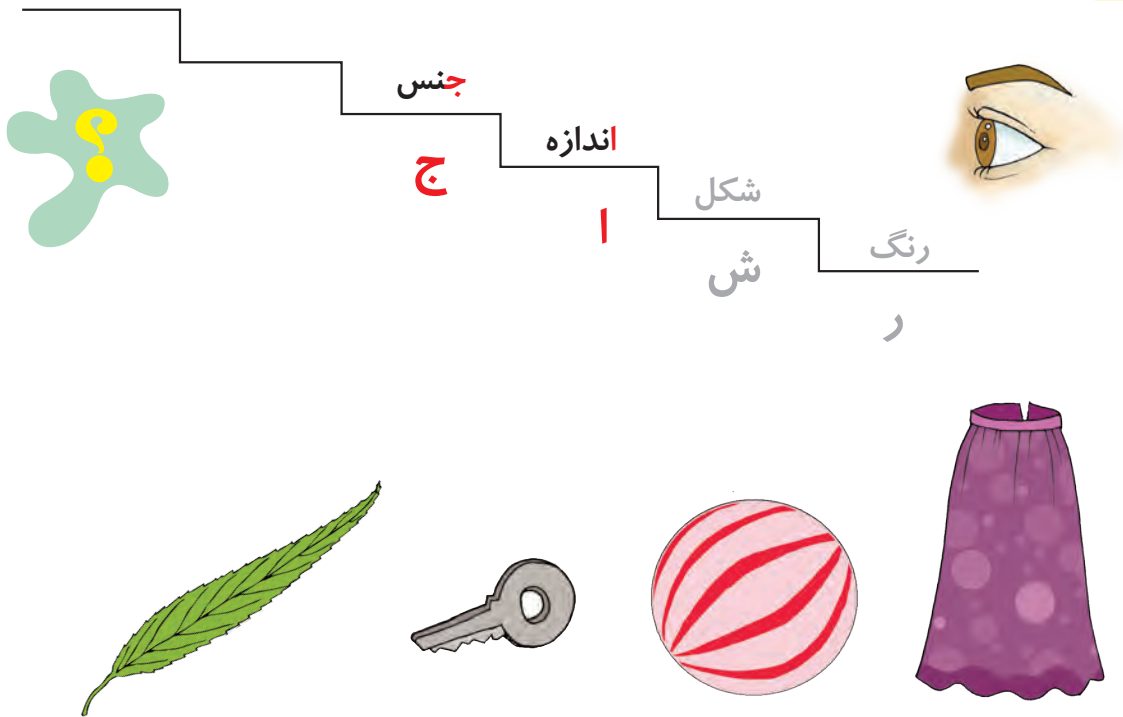
حروف اول کلمات اندازه و جنس جهت ساختن یک سرواژه و کمک به یادآوری ویژگی‌های مورد نیاز برای توصیف، در کنار حروف اول کلمات رنگ و شکل برجسته شوند. معلم دانش‌آموزان را به سمت فکر کردن و صحبت کردن، نوشتن درباره‌ی اشیای مختلف براساس چهار ویژگی و به ترتیب (رشاح) هدایت می‌کند.

در مرحله‌ی دوم معلم انواع گوناگونی از یک شی (انواع خط‌کش) را نشان می‌دهد و بر ویژگی‌های اندازه و جنس‌شان تأکید می‌کند، سپس از دانش‌آموزان می‌خواهد تا هریک از وسایل را بر اساس رنگ، شکل، اندازه و جنسشان توصیف کنند. با توجه به اهداف این درس بر اندازه و جنس آن‌ها تأکید کرده، جمله‌های مناسبی در تعامل با دانش‌آموزان در این زمینه بیان و نوشته می‌شود. در نهایت دانش‌آموزان جمله‌هایی را مانند جمله‌های زیر، درک و بیان می‌کنند.

تراش‌ها بزرگ و کوچک هستند. / تراش‌ها چوبی، پلاستیکی و فلزی هستند. / تراش‌ها اندازه‌ها و

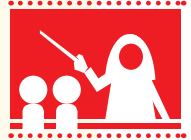
جنس‌های گوناگونی دارند. (این مرحله در بخش دوم این درس آمده است.)

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

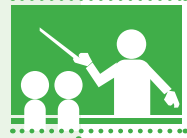

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

- ۱- از دانش‌آموزان بخواهید با دقت به تصاویر نگاه کنند.
- ۲- درباره‌ی اندازه و جنس هر یک توضیح دهید و برای اطمینان از درک دانش‌آموزان از آن‌ها بخواهید تا ویژگی درخواستی شما را نشان دهند. (کدام پلاستیکی است؟)
- ۳- سپس از دانش‌آموزان درباره‌ی اندازه و جنس هر یک سوال کنید. (توپ چه جنسی دارد؟) تا دانش‌آموزان اندازه و جنس هر یک را با راهنمایی شما بگویند.
- ۴- دانش‌آموزان هدایت شوند تا با توجه به دو ویژگی اندازه و جنس، جمله‌هایی در توصیف هر یک از تصاویر بگویند.
- توپ بزرگ است. / توپ پلاستیکی است.
- ۵- در پایان، هر تصویر را با توجه به ویژگی‌های رنگ، شکل، اندازه و جنس، به ترتیب پلکان توصیف کنند.
- توپ قرمز و گرد است و پلاستیکی است.

همکار گرامی، برای درک و بیان بهتر دانش آموزان از پرسش و پاسخ استفاده کنید. ضمن آنکه آموخته‌های پیشین دانش آموزان در استفاده از کلمه پرسشی، «چه» یادآوری شود.

۲. هریک را به تصویر مناسبش وصل کنید.

بزرگ / کوچک

بلند / کوتاه

پهن / باریک

چاق / لاغر

چه اندازه

اندازه

چوبی

پلاستیکی

فلزی

شیشه‌ای

پارچه‌ای

کاغذی

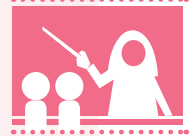
چرمی

چه جنسی

جنس

همکار گرامی، پس از آنکه دانش آموزان جمله‌ها را خواندند مطمئن شوید جمله‌ها را به خوبی درک کرده و حذف فعل به قرینه‌ی لفظی را آموخته‌اند. در ضمن پیشنهاد می‌گردد برای تکلیف در منزل، رونویسی جمله‌ها داده شود.

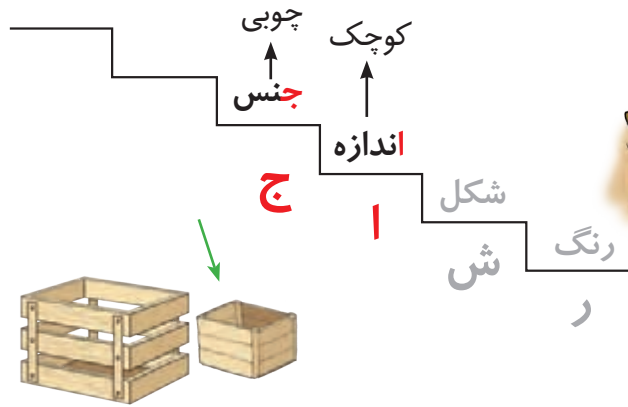
۳. با صدای بلند بخوانید.

این جعبه کوچک است.

این جعبه چوبی است.

این جعبه کوچک و چوبی است.

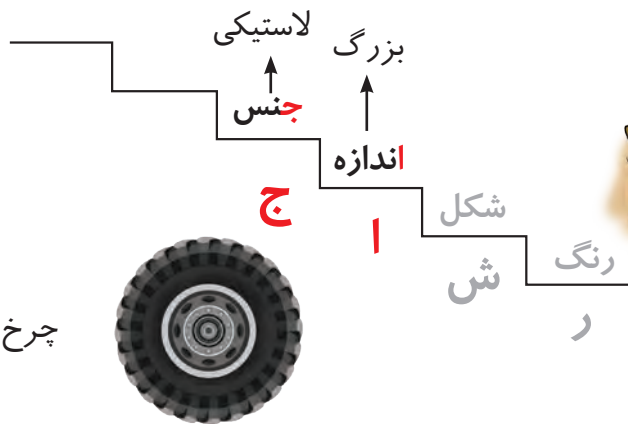

چرخ کامیون بزرگ است.

چرخ کامیون لاستیکی است.

چرخ کامیون بزرگ و لاستیکی است.

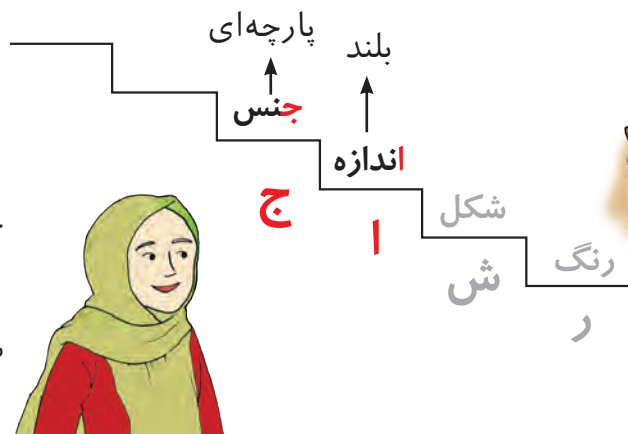

اندازه‌ی شال بلند است.

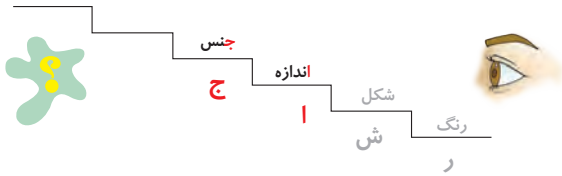
جنس شال پارچه‌ای است.

شال بلند و پارچه‌ای است.

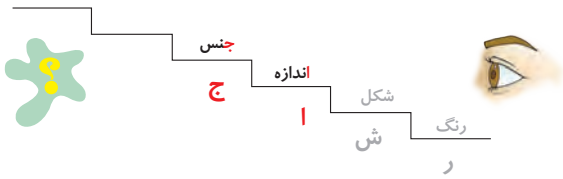
۴. هر کدام چه جنسی دارد؟ نام هر وسیله را در جدول مربوط بنویسید.

پلاستیکی	چوبی	چرمی
.....

کاغذی	پارچه‌ای	شیشه‌ای	فلزی
.....

۵. با توجه به جنس هر وسیله، جمله‌ها را کامل کنید.

تقویم کاغذی است.

چرمی

این لیوان‌ها و هستند.

چوبی

دمپایی است.

فلزی

من یک جفت دستکش و یک جفت دستکش دارم.

شیشه‌ای

بابا صندلی و خرید.

پلاستیکی

پارچه‌ای

نمکدان و در آن است.

کاغذی

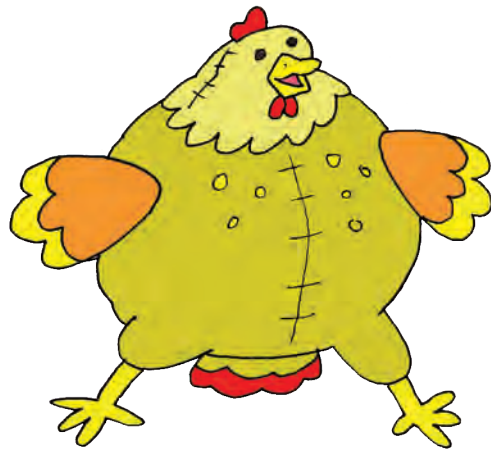
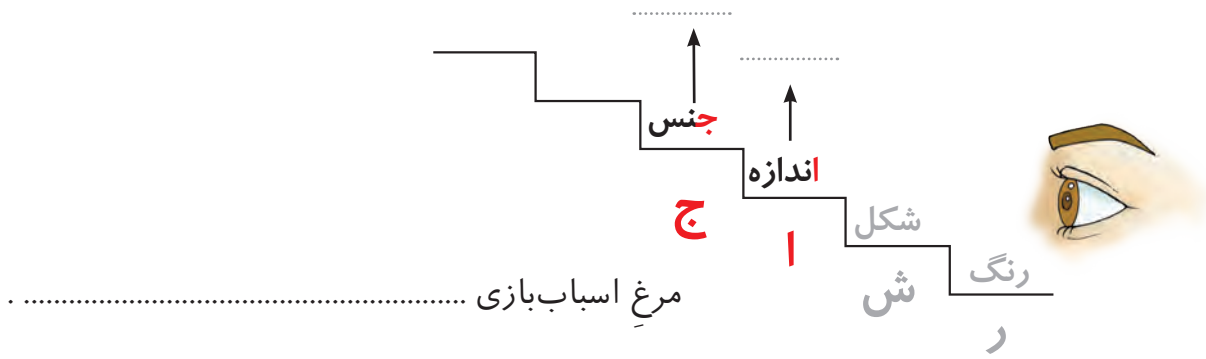
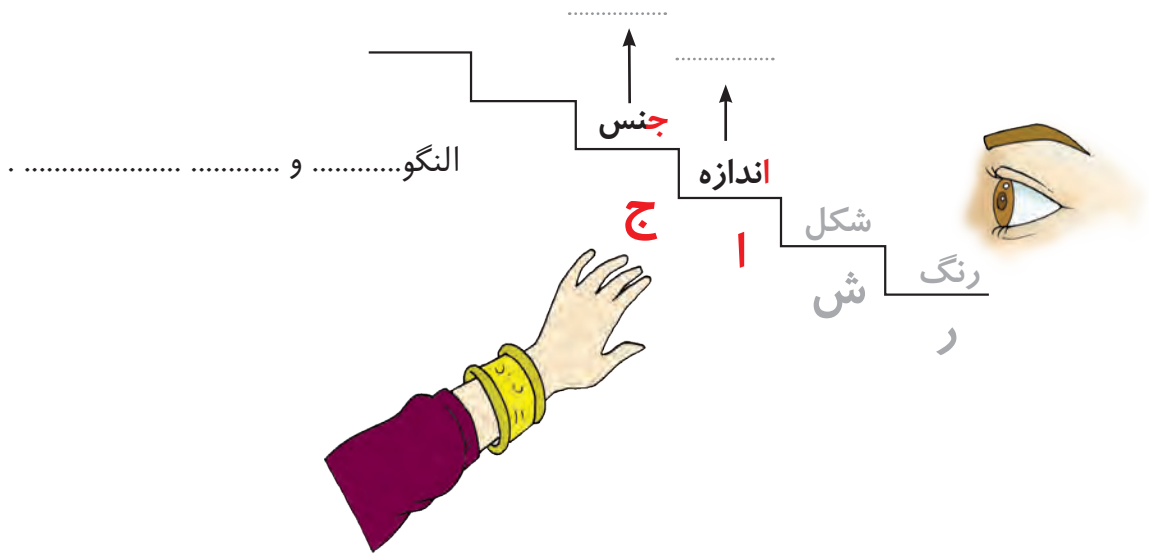
همکار گرامی، دانش‌آموزان را برای توصیف شفاهی، نوشتاری براساس ویژگی‌های اندازه و جنس راهنمایی کنید. در صورت توانایی دانش‌آموزان، آن‌ها را از ابتدا برای استفاده از جمله‌های کوتاه‌تر راهنمایی کنید.

۶. با توجه به ویژگی‌های (اندازه و جنس) هر تصویر، جملات را کامل کنید.

این پرچم کوچک و است.

این نردبان و است.

۷. مانند نمونه بنویسید.

این ساعت است.

این ساعت زرد و دایره‌ای است.

این ساعت بزرگ و پلاستیکی است.

رنگ: زرد

شکل: دایره

اندازه: بزرگ

جنس: پلاستیکی

این تلفن همراه است.

تلفن همراه و است.

اندازه‌ی تلفن همراه است.

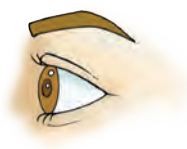
تلفن همراه است.

رنگ: مشکی

شکل: مستطیل

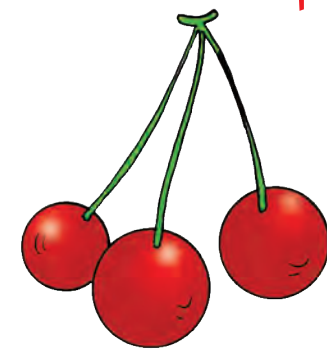
اندازه: کوچک

جنس: شیشه‌ای و پلاستیکی

رنگ
↑
قرمز
↑
شکل
↑
گرد
↑
اندازه
↑
کوچک
↑
جنس

ج
ا

این آلبالو است.

آلبالو و است.

اندازه‌ی آلبالو است.

رنگ
↑
سیاه
↑
شکل
↑
بلند
↑
اندازه
↑
جنس

ج
ا

این میمون است.

دم میمون و است.

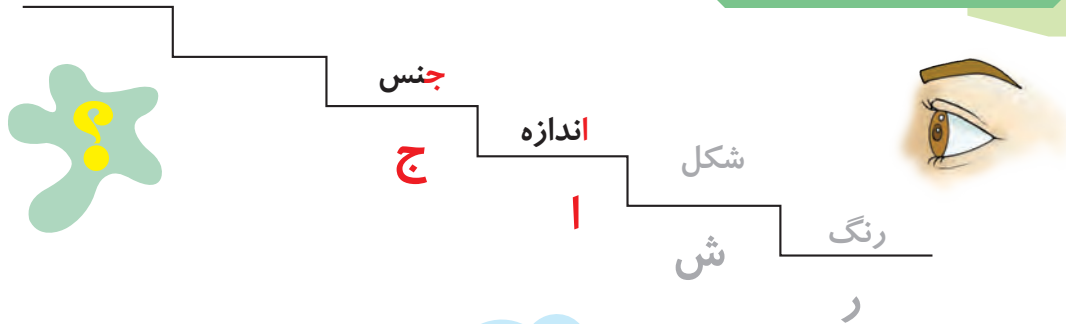
والدین گرامی، به همراه فرزندتان کمد لباس را باز کنید. از او بخواهید لباس‌ها را نگاه کند و به آن‌ها دست بزند و با هم درباره‌ی اندازه و جنس آن‌ها گفت و گو کنید.

۸. بگوئید و بنویسید.

بخش دوم

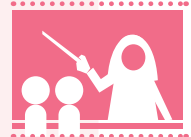
۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

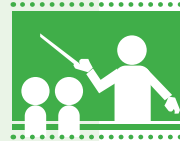
۴۷

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

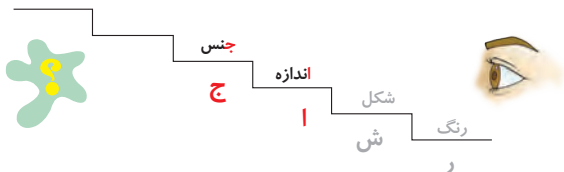
- ۱- از دانش‌آموزان بخواهید به ترتیب، از راست به چپ به تصاویر نگاه کنند.
- ۲- درباره‌ی ویژگی / ویژگی‌های مدنظر در هر مجموعه از آن‌ها سؤال کنید و برای پاسخ مناسب، هدایتشان کنید.
- ۳- از هر دانش‌آموز بخواهید با راهنمایی شما درباره‌ی هر مجموعه، توصیفی انفرادی و توصیفی کلی داشته باشد؛ مانند:
 - این کمد بزرگ است. / این کمد کوتاه است.
 - کمدها بزرگ، کوچک، بلند و کوتاه هستند.
 - کمدها اندازه‌های مختلفی دارند.
 - این کمد کوتاه و چوبی است.
 - آن کمد بلند و فلزی است.
 - کمدها اندازه‌ها و جنس‌های مختلفی دارند.

همکار گرامی، با استفاده از جمله‌های مختلف و متناسب با توانایی‌های دانش‌آموزان خود، به آن‌ها توصیف هر تصویر را آموزش دهید. به خاطر داشته باشید جمله‌های کوتاه‌تر به زیبایی بیان و نوشتار کمک می‌کند.

۲. با صدای بلند بخوانید.

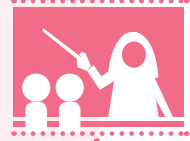

این کمد کوچک است.
اندازه‌های آن کمد‌ها بزرگ است.
بعضی کمد‌ها بلند هستند.
کمد‌ها بزرگ، کوچک، بلند هستند.
کمد‌ها اندازه‌های مختلفی دارند.

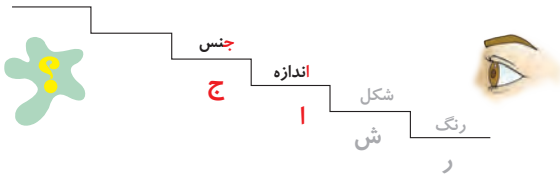
این کمد چوبی است.
جنس آن کمد فلزی است.
بعضی کمد‌ها پلاستیکی هستند.
کمد‌ها چوبی، فلزی، پلاستیکی هستند.
کمد‌ها جنس‌های مختلفی دارند.

کمد‌ها اندازه‌ها و جنس‌های مختلفی دارند.

همکارگرمی، دانش‌آموزان را برای بیان شفاهی، نوشتاری براساس دو ویژگی اندازه و جنس مربوط به یک تصویر راهنمایی کنید.

۳. درباره‌ی ویژگی‌های رنگ و شکل هر تصویر بنویسید.

اندازه

چه اندازه

این پرچم‌ها و هستند.

بزرگ

کوچک

پرچم‌ها چه اندازه‌هایی دارند؟

پرچم‌ها اندازه‌های گوناگونی

اندازه

چه اندازه

عروسک‌ها،،، و هستند.

چاق

لاغر

کوتاه

بلند

عروسک‌ها چه اندازه‌هایی دارند؟

عروسک‌ها دارند.

جنس

چه جنس

این لیوان‌ها،، و هستند.

کاغذی

پلاستیکی

فلزی

شیشه‌ای

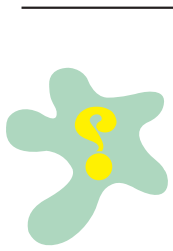
چوبی

لیوان‌ها چه جنسی دارند؟

لیوان‌ها جنس‌های گوناگونی

۴. با توجه به ویژگی‌های اندازه و جنس برای هر تصویر، جمله‌هایی بنویسید.

جنس

ج

اندازه

ا

شکل

ش

رنگ

ر

سینی(ها)

سینی‌ها کوچک و بزرگ هستند.

سینی‌ها فلزی، شیشه‌ای و چوبی هستند.

سینی‌ها اندازه و جنس‌های مختلفی دارند.

۵۰

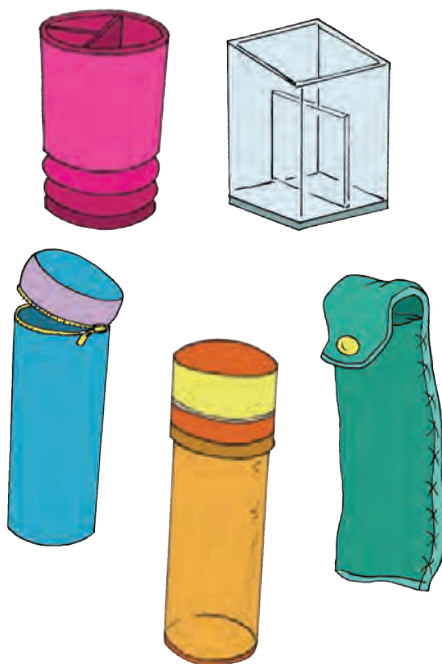
زبان آموزی، جمله‌سازی و نگارش

جامدادی(ها)

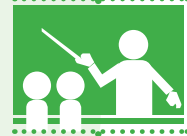
.....

.....

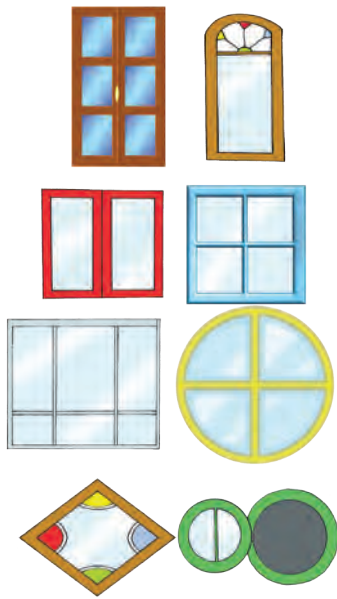
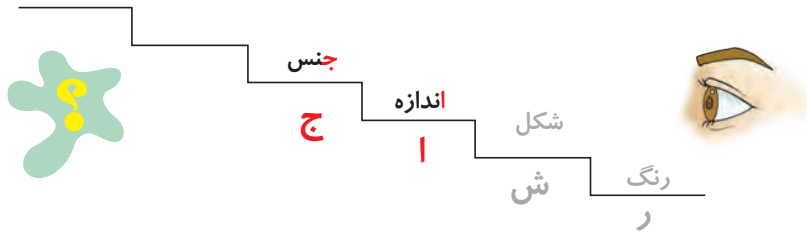
.....

همکارگرمی، دانش‌آموزان را برای بیان شفاهی، نوشتاری براساس دو ویژگی اندازه و جنس مربوط به تصاویر راهنمایی کنید.

۵. هر مورد را بر اساس رنگ، شکل، اندازه و جنس، مانند نمونه، توصیف کنید.

پنجره(ها)

پنجره‌ها چوبی و هستند.

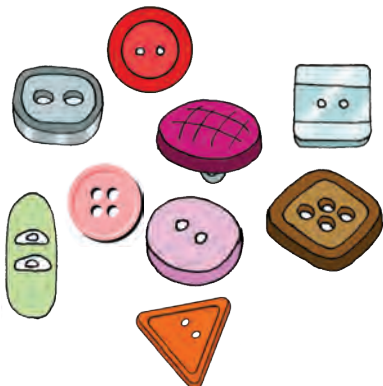
پنجره‌ها و کوچک

پنجره‌ها اندازه‌ها و جنس‌های مختلفی دارند.

پنجره‌ها ، و هستند.

پنجره‌ها ، و دایره‌ای هستند.

پنجره‌ها دارند.

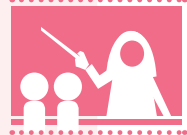
دکمه (ها)

.....

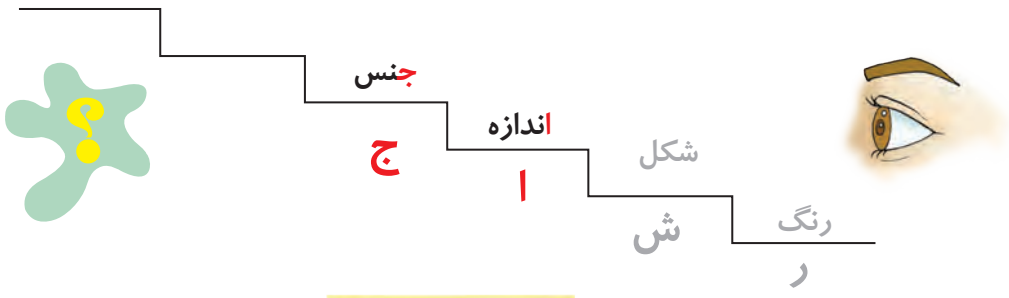
.....

.....

همکار گرامی، لازم است دانش آموزان را راهنمایی کنید تا ویژگی‌های رنگ، شکل، اندازه و جنس را به ترتیب، توصیف کنند.
به حرف ابتدای هریک از این کلمه‌ها جهت یادآوری برای به کارگیری در توصیف، تأکید نمایید.

۶. در توصیف هر تصویر بر اساس ویژگی‌های رنگ و شکل، جمله‌هایی بگویید و بنویسید.

در(ها)

.....

.....

بادبادک(ها)

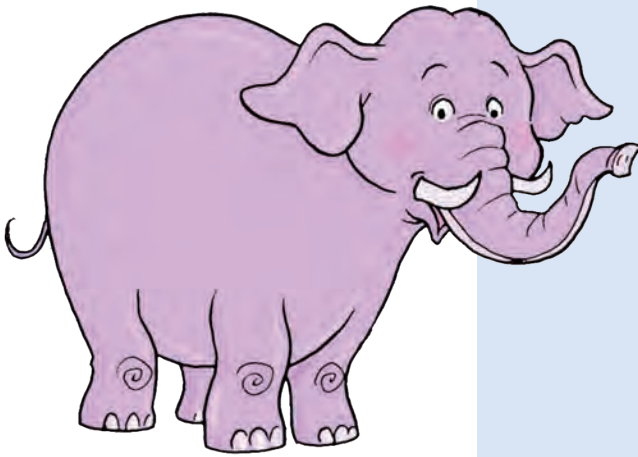
.....

.....

درس چہارم

کلمہ ی پرسشی «کدام»

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد کلمه‌ی پرسشی «**کدام**». **انتظارات:** در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود: با درک مفهوم و کاربرد کلمه‌ی پرسشی «**کدام**»، جمله‌های پرسشی مناسب بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

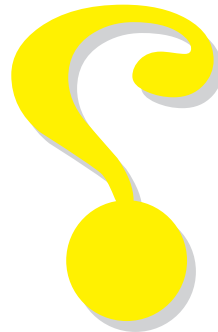
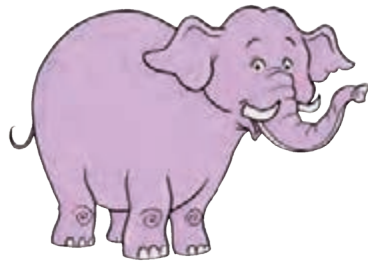
با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم با استفاده از وسایل کلاس و در قالب نمایش، نقش فروشنده را بازی می‌کند و هر دانش‌آموز نقش خریداری را به‌عهده می‌گیرد. بازی در تعامل فروشنده و خریداران و با استفاده از کلمه‌ی پرسشی «**کدام**» انجام می‌شود. مانند:

کدام مداد را می‌خواهی؟ / **کدام** را برداشتی؟ / **کدام** یکی را بیاورم؟ و...
پرسش‌ها و پاسخ‌ها روی تابلو نوشته می‌شوند، هر یک از دانش‌آموزان، به تناوب، نقش فروشنده را اجرا می‌کنند.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

کدام

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش آموزان به روش زیر عمل کنید:

- ۱- توجه دانش آموزان را به نماد کلمه پرسشی «کدام» جلب کنید.
- ۲- درباره‌ی هر تصویر با دانش آموزان گفتگو کنید.
- ۳- هر تصویر را به دانش آموزان نشان دهید و با نشان دادن نماد و کلمه‌ی پرسشی «کدام»، درباره‌ی آن سؤال کنید.
- ۴- دانش آموز را برای دادن پاسخ مناسب راهنمایی کنید.
- ۵- از هر دانش آموز بخواهید در تعامل با دانش آموز دیگری با به کارگیری کلمه پرسشی «کدام» پرسش و پاسخ انجام دهد.

مانند:

- کدام حیوان در آب شنا می‌کند؟
کدام حیوان به ما شیر و ماست می‌دهد؟
کدام پرنده پرهای سیاه دارد؟

همکار گرامی، در این تمرین پس از آنکه دانش آموزان جمله‌ها را خواندند مطمئن شوید جمله‌ها را به خوبی درک کرده‌اند. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها به عنوان تکلیف منزل به دانش آموزان داده شود.

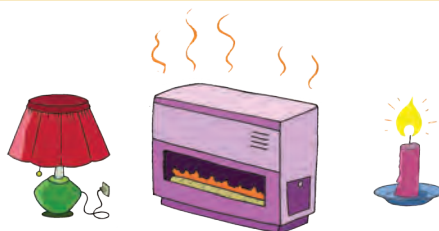
۲. با صدای بلند بخوانید.

مگس، حشره است.

پرسش: کدام حشره است؟

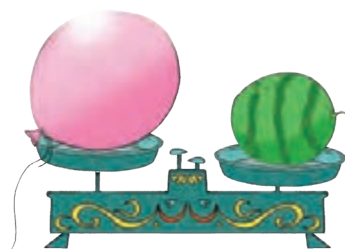
پاسخ: مگس حشره است.

چراغ خواب با برق کار می‌کند.

پرسش: کدام وسیله با برق کار می‌کند؟

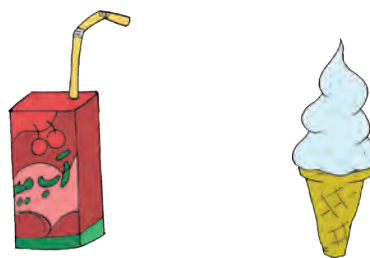
پاسخ: چراغ خواب با برق کار می‌کند.

هندوانه سنگین‌تر است.

پرسش: کدام سنگین‌تر است؟

پاسخ: هندوانه سنگین‌تر است.

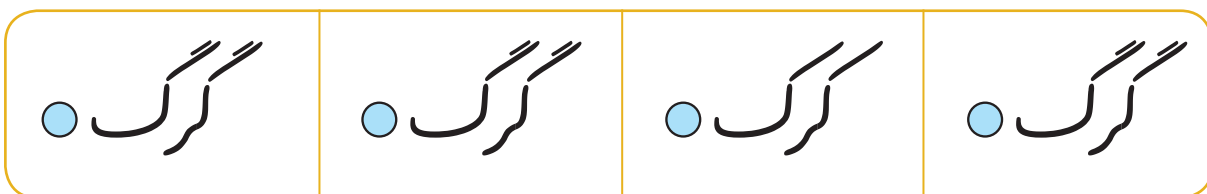
من بستنی را می‌خواهم.

پرسش: کدام خوراکی را می‌خواهی؟

پاسخ: من بستنی را می‌خواهم.

۳. هر پرسش را بخوانید و تصویر مناسب آن را از بین تصویرهای داده شده، انتخاب نمایید.

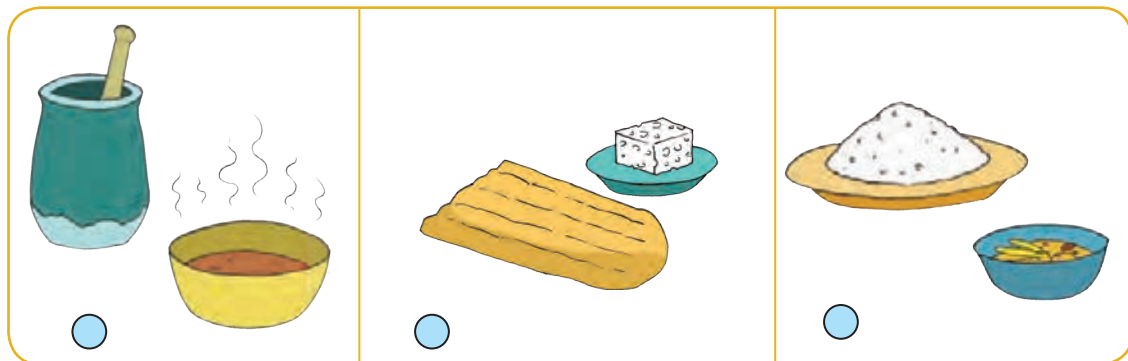
● کدام کلمه با بقیه فرق می کند؟

● کدام را در سفره‌ی هفت‌سین می گذاریم؟

● کدام غذا را صبح می خوریم؟

● کدام پسر، کار خوبی انجام می‌دهد؟

۴. پاسخ مناسب هر پرسش را علامت بزنید.

○ کمد	کدام وسیله از چوب ساخته شده است؟
○ آینه	
○ تابستان	مدرسه‌ها در کدام فصل تعطیل هستند؟
○ زمستان	
○ یخچال	کدام وسیله‌ی نقلیه است؟
○ دوچرخه	
○ بشقاب	کدام ظرف شکستنی است؟
○ قاشق	

والدین گرامی، در فعالیت‌های روزمره، فرزندتان را با پرسیدن جمله‌هایی با کلمه‌ی «کدام» در موقعیت انتخاب بگذارید و پاسخ مناسب را از او بخواهید؛ مانند:

کدام لباس را می‌پوشی؟

علاوه بر این، متناسب با موقعیتی که بوجود می‌آورد از او بخواهید از شما سؤال کند. مانند:

مامان، با کدام همسایه صحبت کردی؟

۵. جاهای خالی را با توجه به تصویر و پرسش داده شده، بخوانید و بنویسید.

غذاها

سبزی پلو با ماهی

کباب

زرشک پلو با مرغ

پرسش: کدام غذا را انتخاب می کنید؟

پاسخ: من را انتخاب می کنم.

نوشیدنی‌ها

آب

آبمیوه

دوغ

پرسش: کدام نوشیدنی را می خواهی؟

پاسخ: من را می خواهم.

سالادها

سالاد کاهو

سالاد گوجه و خیار

سالاد کلم

پرسش: کدام سالاد را می خوری؟

پاسخ: من را می خورم.

۶. به پرسش‌ها، پاسخ مناسب بدهید.

لُری

اشاره

آذری

کُردی

کدام زبان

پرسش: مردم کردستان به **کدام** زبان صحبت می‌کنند؟

پاسخ:

پرسش: مردم لرستان به **کدام** زبان صحبت می‌کنند؟

پاسخ:

پرسش: مردم آذربایجان به **کدام** زبان صحبت می‌کنند؟

پاسخ:

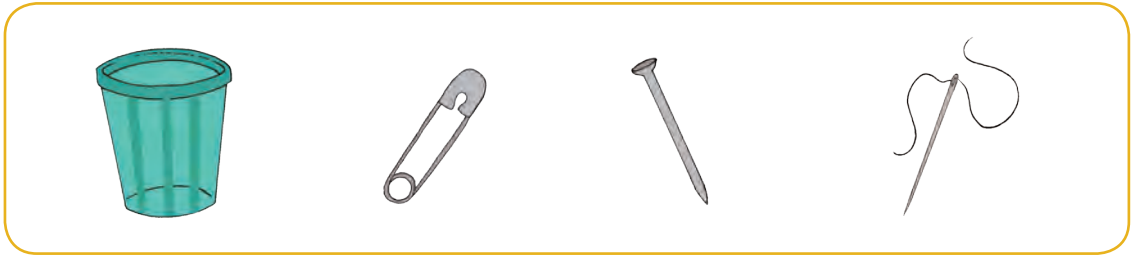

پرسش: ناشنویان به **کدام** زبان صحبت می‌کنند؟

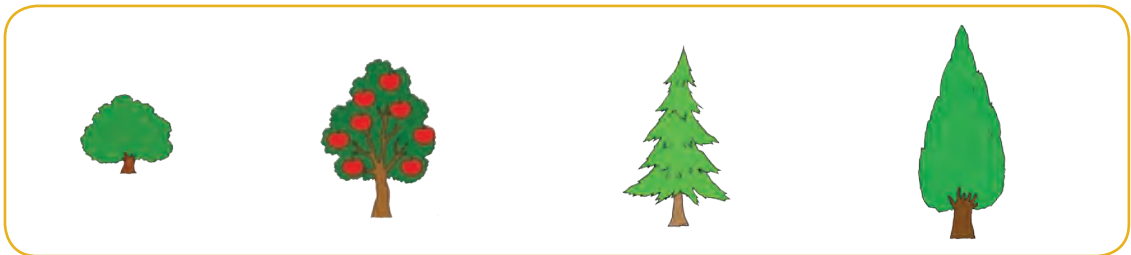
پاسخ:

۷. جاهای خالی را با کلمه پریشی مناسب کامل کنید و تصویر مربوط به هر سؤال را انتخاب کنید.

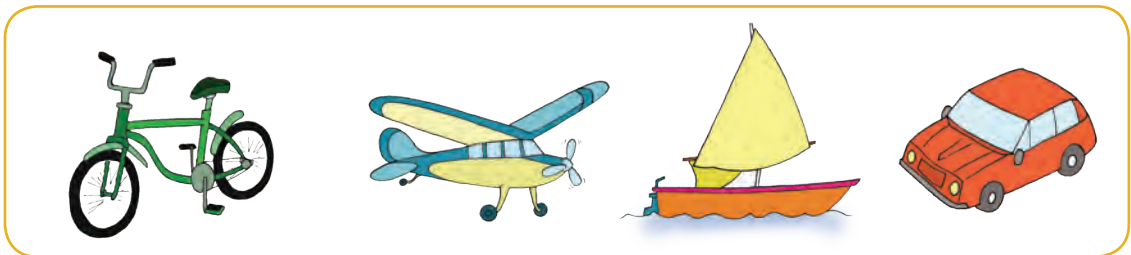
آهن‌ربا وسیله را جذب نمی‌کند؟

..... درخت از همه بلندتر است؟

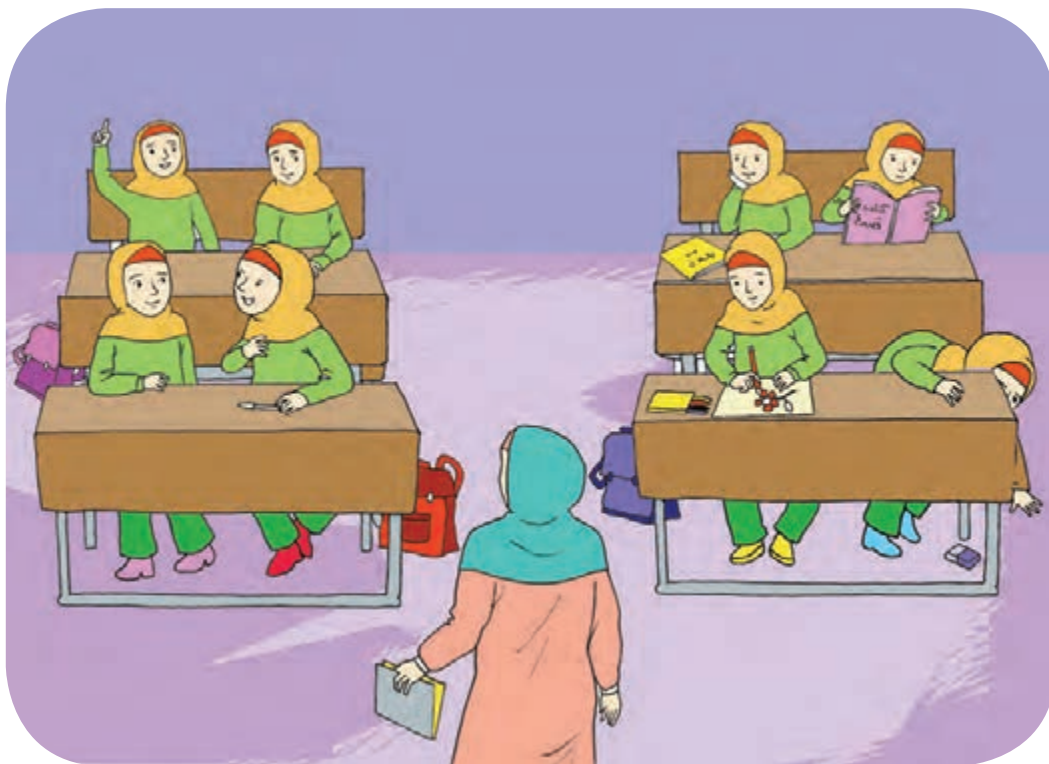
..... وسیله‌ی نقلیه با باد حرکت می‌کند؟

..... لباس را پسرها نمی‌پوشند؟

۸. با توجه به تصویر زیر و پاسخ‌های داده شده، جمله‌های پرسشی مناسب بنویسید.

پرسش:

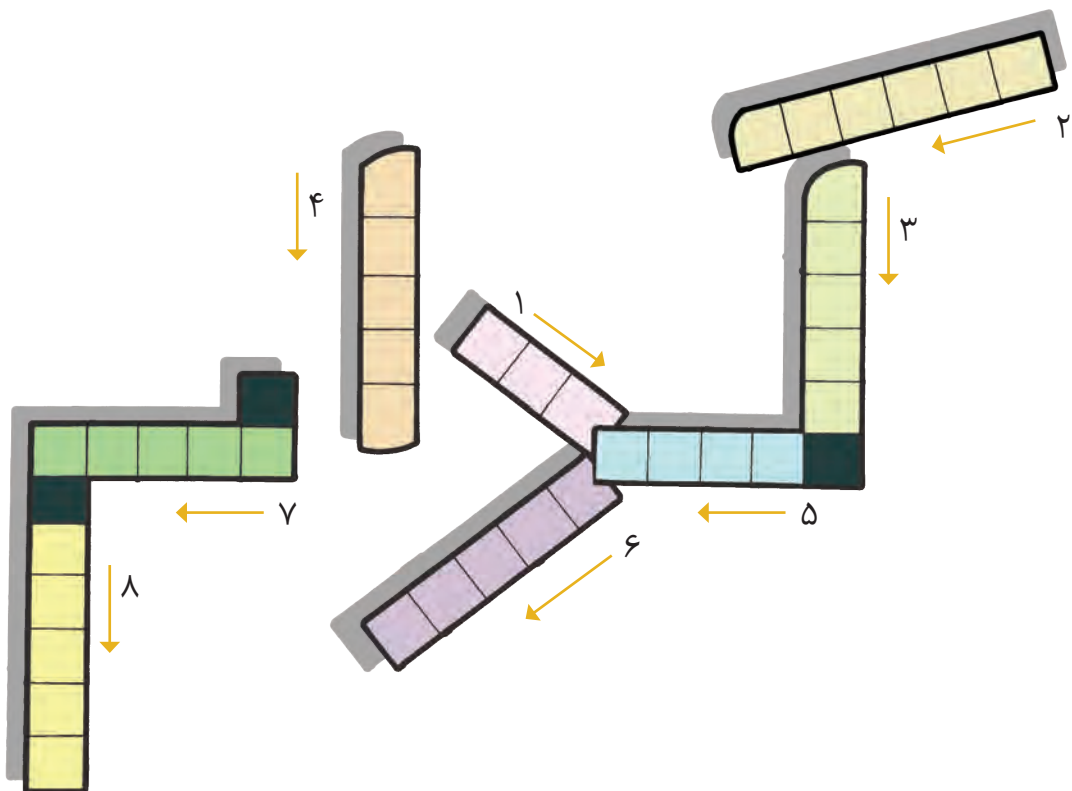
- کدام دانش‌آموز از معلم اجازه می‌گیرد...؟
- کدام دانش‌آموز کتاب... کتاب...؟
-؟
-؟
-؟
-؟

پاسخ:

- زهرا از معلم اجازه می‌گیرد.
- فاطمه کتاب می‌خواند.
- مریم نقاشی می‌کند.
- لیلا زیر میز رفته است.
- آوا و سارا با هم صحبت می‌کنند.
- زهرا فکر می‌کند.

۹. جدول را کامل کنید.

۱. کتابت است؟	کتاب <u>توی</u> کیفم است.
۲. روی میز است؟	<u>مداد</u> روی میز است.
۳. به مهمانی می‌روید؟	<u>جمعه</u> ظهر به مهمانی می‌رویم.
۴. لباس می‌دوزد؟	<u>خیاط</u> لباس می‌دوزد.
۵. سیب مال تو است؟	<u>سیب</u> سبز مال من است.
۶. لاک پشت راه می‌رود؟	لاک پشت <u>آهسته</u> راه می‌رود.
۷. معلّم می‌کند؟	معلّم درس می‌دهد.
۸. آن‌ها بچه دارند؟	آن‌ها سه تا <u>بچه</u> دارند.

۱۰. از دوستانتان بپرسید کدام شغل را در آینده انتخاب می‌کنند؟ در جدول علامت بزنید و پاسخ‌ها را مانند نمونه بنویسید.

پرستار	نچّار	بنّا	کشاورز	آرایشگر	خیّاط	نقاش	معلم	نام دانش‌آموز
✓								علی

علی دوست دارد پرستار شود.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

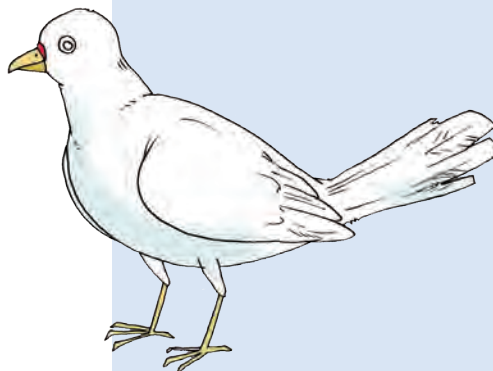

درس پنجم

نگارش سوم

درک، بیان و توصیف:

قسمتها و کار / کاربرد

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد دو ویژگی قسمت‌ها و کار / کاربرد در توصیف کردن.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:

با درک مفاهیم مربوط به دو ویژگی قسمت‌ها و کار / کاربرد در کنار ویژگی‌های آموزش داده شده‌ی پیشین، این مفاهیم را هنگام توصیف موارد گوناگون بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم از دانش‌آموزان بخواهد همگی یک نوع میوه به کلاس بیاورند. در مرحله‌ی اول در تعامل با آن‌ها و با استفاده از چهار ویژگی آموزش داده شده‌ی قبلی، پرسش و پاسخ‌هایی انجام شود (چه رنگی، چه شکلی و ...).

سپس درباره‌ی قسمت‌های مختلف آن میوه و کاربردش توضیح داده شود و برای اطمینان از درک دانش‌آموزان سؤالاتی در موردش پرسیده شود. (پوست سیب را نشان بده، سیب چه قسمت‌هایی دارد؟ با سیب چه کار کنیم؟ و ...).

پاسخ‌های صحیح به صورت جمله‌های توصیفی بیان و روی تابلو نوشته شود. (سیب پوست، دم، برگ و دانه دارد. / ما سیب را می‌خوریم. / ما با سیب مرتباً درست می‌کنیم و ...). دانش‌آموزان ترغیب شوند که با توجه به ترتیب پلکان، درباره‌ی سایر ویژگی‌ها با هم صحبت کنند و یک توصیف کامل انجام دهند.

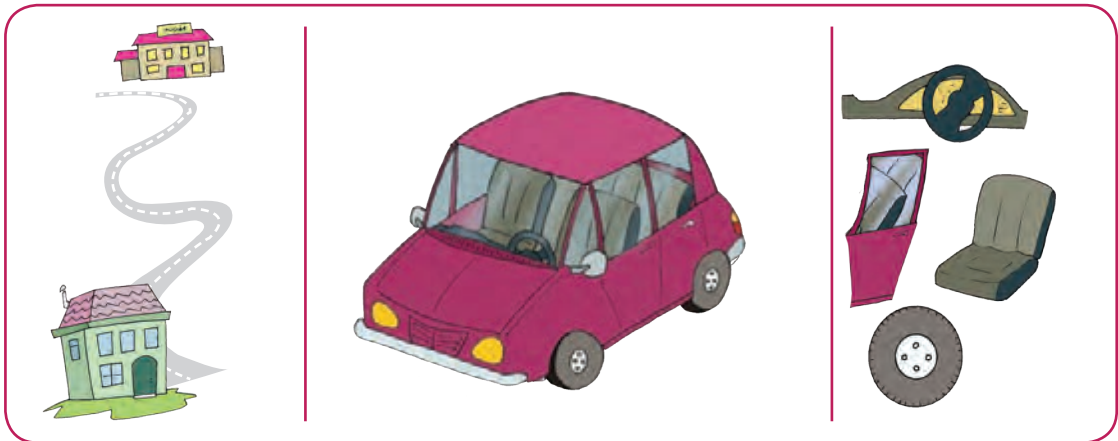
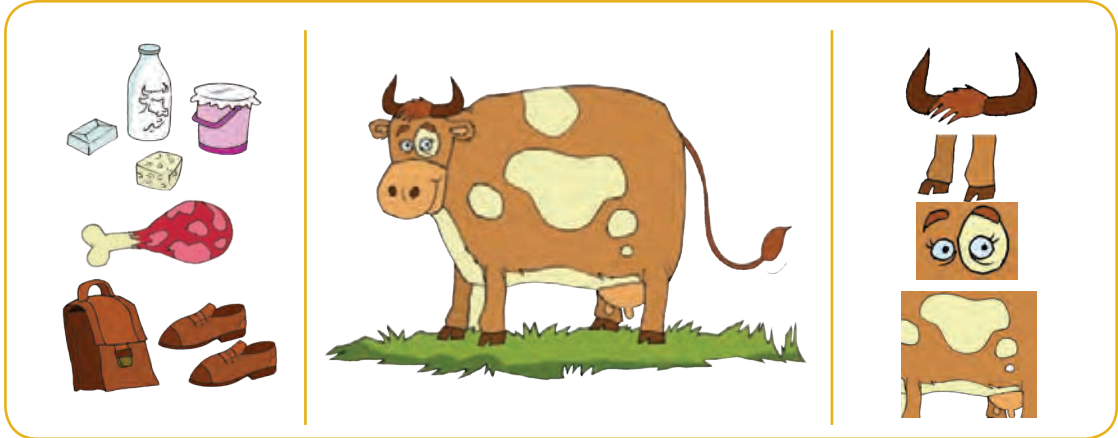
حرف اول دو کلمه‌ی قسمت و کار / کاربرد مانند قبل، برجسته و کلمه‌ی «رشاچک» برای کمک به یادگیری ترتیب ویژگی‌های توصیفی به دانش‌آموزان ارائه گردد.

در مرحله‌ی دوم، معلم از انواع گوناگون یک شی (مانند سیب) استفاده کند تا دانش‌آموزان در کنار توصیف کلی با توجه به چهار ویژگی قبلی آموزش داده شده، درباره‌ی قسمت‌ها و کار / کاربرد آن‌ها جمله‌هایی را درک و بیان کنند؛ مانند:

همه‌ی سیب‌ها دانه، پوست و برگ دارند. ما از سیب‌ها برای خوردن، درست کردن مربا و پختن شیرینی استفاده می‌کنیم.

ما از سیب‌ها برای کارهای گوناگونی استفاده می‌کنیم.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش آموزان به روش زیر عمل کنید:

۱- از دانش آموزان بخواهید با دقت به تصاویر نگاه کنند.

۲- درباره‌ی قسمت‌ها و کارهای هر یک صحبت کنید و از دانش آموزان بخواهید موارد خواسته شده را نشان دهند (شاخ گاو کو؟ با کدام یک به مسافرت می‌رویم؟ و...).

۳- سپس از دانش آموزان با تأکید بر قسمت‌ها و کار/ کاربرد هر یک سؤال کنید و آن‌ها را برای دادن پاسخ صحیح، راهنمایی نمایید.

۴- دانش آموزان را هدایت کنید تا درباره‌ی قسمت‌ها و کار/ کاربرد هر یک صحبت کنند.

مانند:

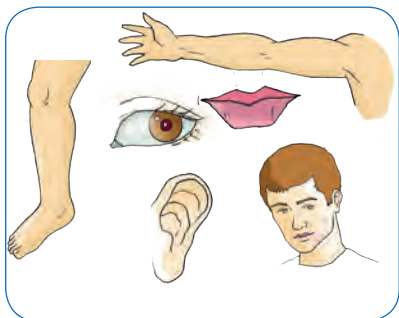
ماشین در، فرمان، چرخ، صندلی و پنجره دارد. ما با ماشین از خانه تا مدرسه می‌رویم.

گاو شاخ، پا، چشم و پوست دارد. ما شیر و گوشت گاو را می‌خوریم.

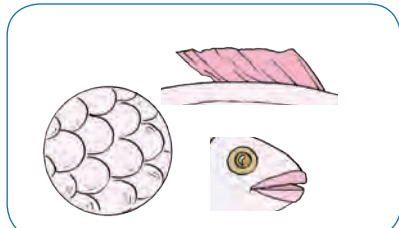
ما با پوست گاو، کیف و کفش درست می‌کنیم.

۲. قسمت‌های مختلف هر یک را پیدا و وصل کنید.

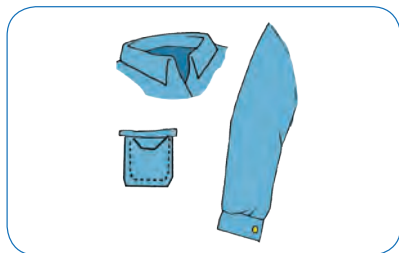
هوایما

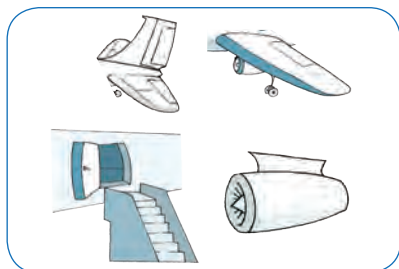
درخت سیب

ماهی

پیراهن

آدم

قسمت

چه قسمتی

۳. کاربرد هر کدام چیست؟ وصل کنید.

ما با مداد می نویسیم.

علی برای گرم شدن ژاکت می پوشد.

سارا پول را در کیف می گذارد.

ما از در وارد و خارج می شویم.

ژاکت

در

مداد

کیف

کار / کاربرد

چه کاربردی

والدین گرامی، یکی از وسایل آشپزخانه را به فرزندتان نشان دهید از او بخواهید با راهنمایی شما درباره‌ی (جنس)، کار/کاربرد و سایر ویژگی‌های آن صحبت کند.

۴. درباره‌ی قسمت‌ها و کاربردهای هر کدام بنویسید.

ماشین لباسشویی لباس‌ها را می‌شوید

چه کار / کاربردی

ما با آرد نان و شیرینی درست می‌کنیم.

چه کار / کاربردی

درخت تنه دارد.
ریشه
درخت
درخت قسمت‌های مختلفی دارد.

شاخه
تنه

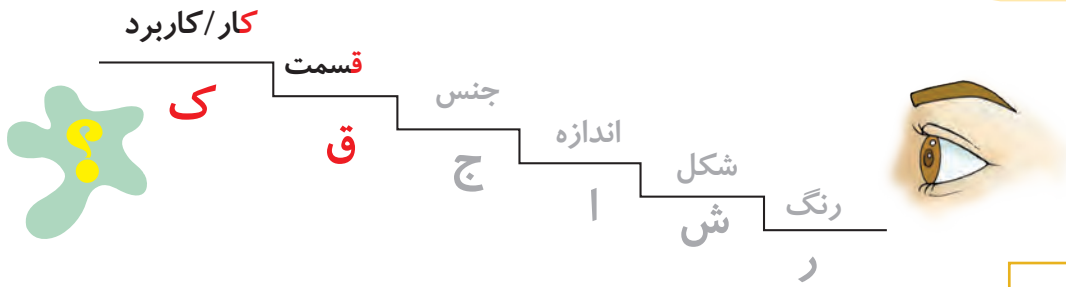
چه قسمت‌هایی

کبوتر نوک
کبوتر
بال
کبوتر قسمت‌های مختلفی دارد.

نوک

چه قسمت‌هایی

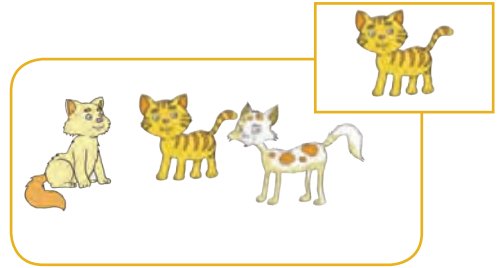
۵. قسمت‌های گوناگون هر کدام را بنویسید.

دوچرخه ، فرمان و دارد.
دوچرخه‌ها ، و دارند.

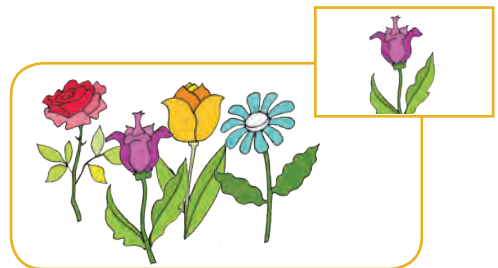
گرچه چشم، دارد.
گرچه‌ها چشم، دارند.

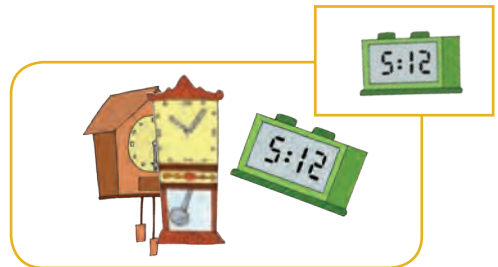
..... یقه، جیب و دارد.
..... یقه، جیب و دارند.

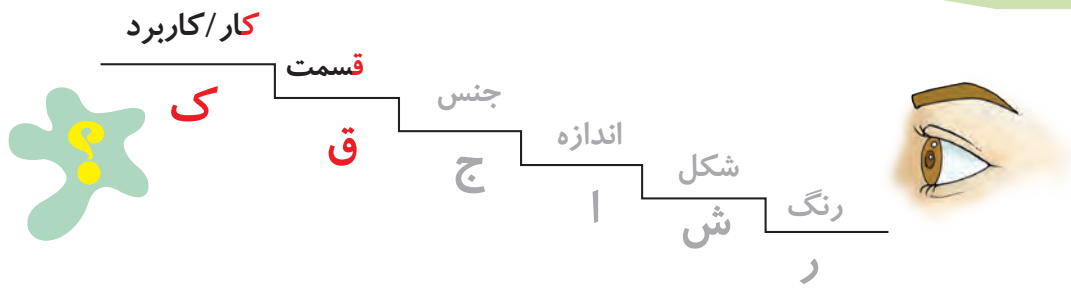
گل، ساقه، گلبرگ و
گل‌ها، ساقه، گلبرگ و

..... ساعت عقربه،
..... ساعت‌ها عقربه،

۶. کاربرد هر کدام را در جاهای خالی بنویسید.

تقویم به ما روز، ماه و سال را نشان می‌دهد.

برای مراقبت از پاهایمان دمپایی

ما با لیوان

ما روی صندلی

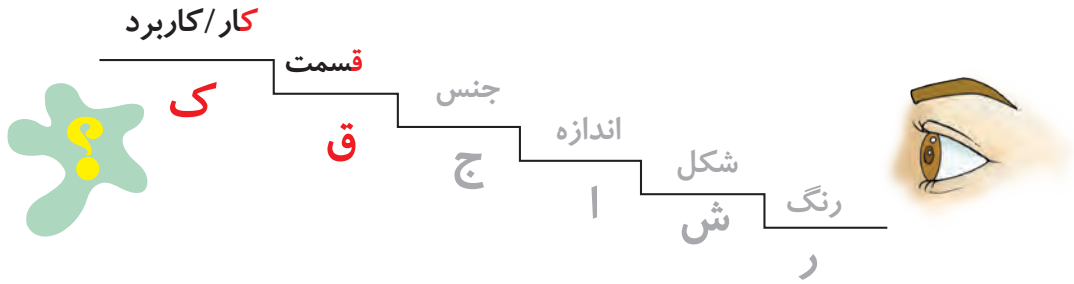
دستکش، دست‌هایمان را نگه می‌دارد.

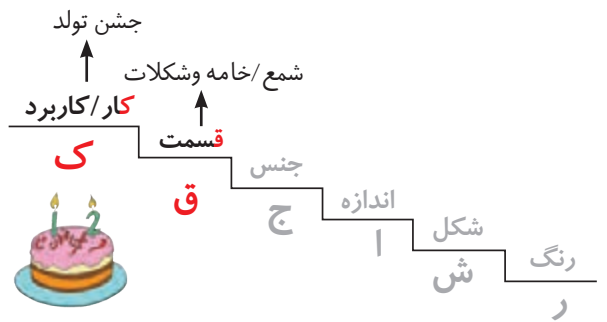
ما با نمکدان روی غذا

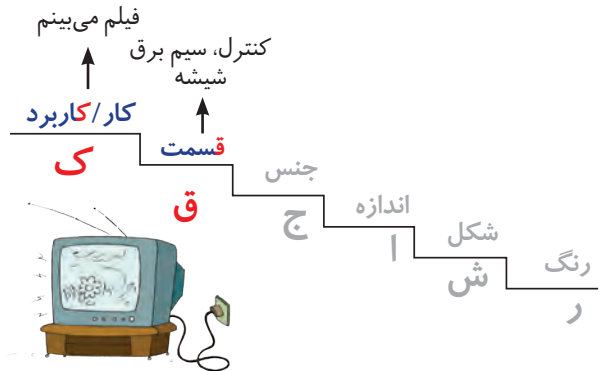
۷. درباره‌ی قسمت‌ها و کاربرد هر کدام بنویسید.

یک تولد خامه، و دارد.
یک برای است.

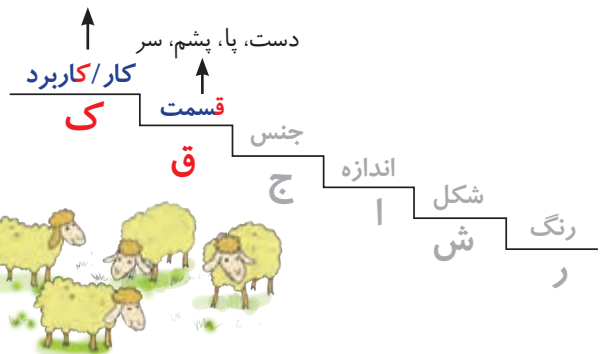

تلویزیون.....، و سیم برق دارد.
با تلویزیون

گوشت و شیر گوسفند را می‌خوریم

.....
.....

۸. در توصیف هر کدام براساس ویژگی‌های داده شده، جمله‌هایی بگویید و بنویسید.

کار/ کاربرد

قسمت

جنس

اندازه

شکل

رنگ

رشد

ق ک

یخچال

.....

.....

.....

.....

سرد نگه می‌دارد

کار/ کاربرد

قسمت

جنس

اندازه

شکل

رنگ

سفيد

ر

ش

ج

ق

ک

.....

.....

.....

.....

پیراهن

پارچه‌ای

کار/ کاربرد

قسمت

جنس

اندازه

شکل

رنگ

آبی

ر

ش

ج

ق

ک

.....

.....

.....

.....

پرتقال

کار/ کاربرد

قسمت

جنس

اندازه

شکل

رنگ

ر

ش

ج

ق

ک

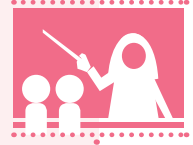
.....

.....

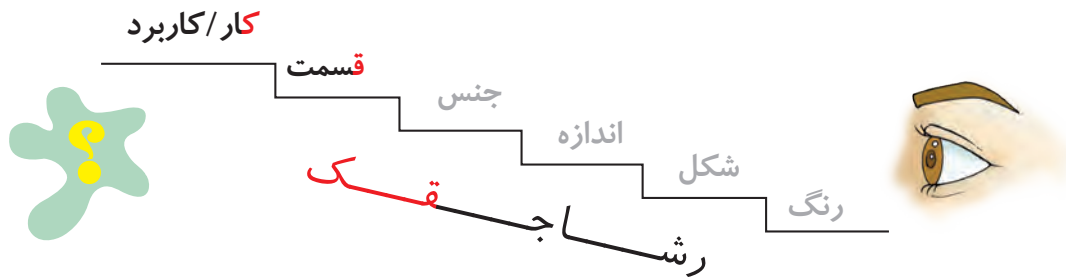
.....

.....

همکار گرامی، حتماً در این تمرین تأکید کنید که بیان شفاهی و نوشتاری توصیف‌ها به ترتیب ویژگی‌ها یعنی رنگ، شکل، اندازه، جنس، قسمت، کار/کاربرد باشد. حروف ابتدایی این کلمه‌ها را برای دانش‌آموزان برجسته کنید.

۹. قسمت و کاربرد هر مورد را مانند نمونه بر اساس رنگ، شکل، اندازه، جنس، توصیف کنید.

کاپشن(ها)

کاپشن‌ها آبی، و هستند.

کاپشن رنگ‌های گوناگونی دارد.

اندازه‌ی کاپشن‌ها و هستند.

کاپشن‌ها و چرمی هستند.

کاپشن‌ها اندازه‌ها و جنس‌های گوناگونی دارد.

این کاپشن‌ها زیپ، یقه و دارند.

کاپشن‌ها قسمت‌های مختلفی

کاپشن بدن ما را گرم نگه می‌دارد.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

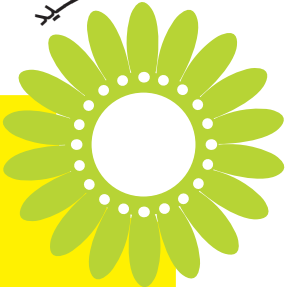

تمرین دوباره

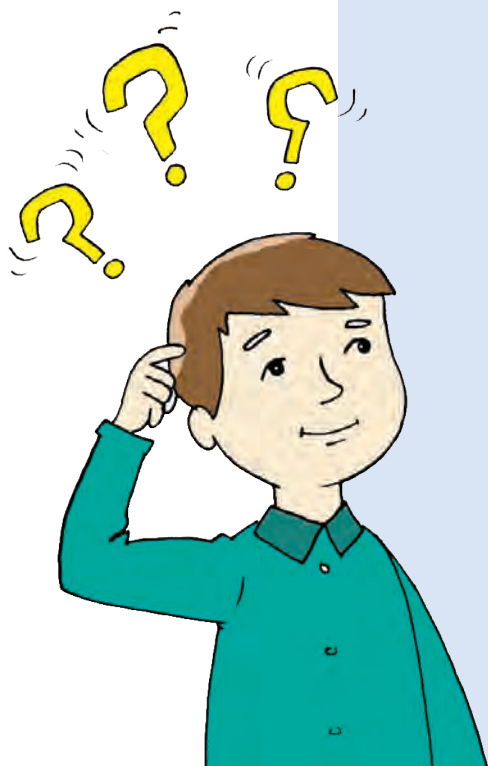
Handwriting practice area with ten horizontal dotted lines on a light blue background.

موفق باشیلا

درس ششم

حرف ربط «یا»

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد حرف ربط «یا»
انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:
با درک مفهوم و کاربرد حرف ربط «یا»، آن را در بین کلمه‌ها و جمله‌ها بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم با انجام فعالیت‌های نمایشی، دانش‌آموزان را در موقعیت انتخاب دو چیز یا دو فعالیت قرار دهد و جمله‌هایی با تاکید بر کاربرد حرف «یا» بیان کند و روی تابلو بنویسد. با درک این جمله‌ها، دانش‌آموزان از آن‌ها در موقعیت‌ها و فعالیت‌های مشابه استفاده می‌کنند. مانند:

معلم در حال فکر کردن می‌گوید: الان ریاضی تدریس کنم **یا** دیکته بگویم.

بچه‌ها، این زنگ ورزش [دارید] **یا** نقاشی دارید؟

فردا به پارک [می‌رویم] **یا** به باغ وحش می‌رویم؟

بدرم ماشینش را در پارکینگ **یا** خیابان پارک می‌کند.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

یا

کلمه

کلمه

الف.

یا

یا

یا

یا

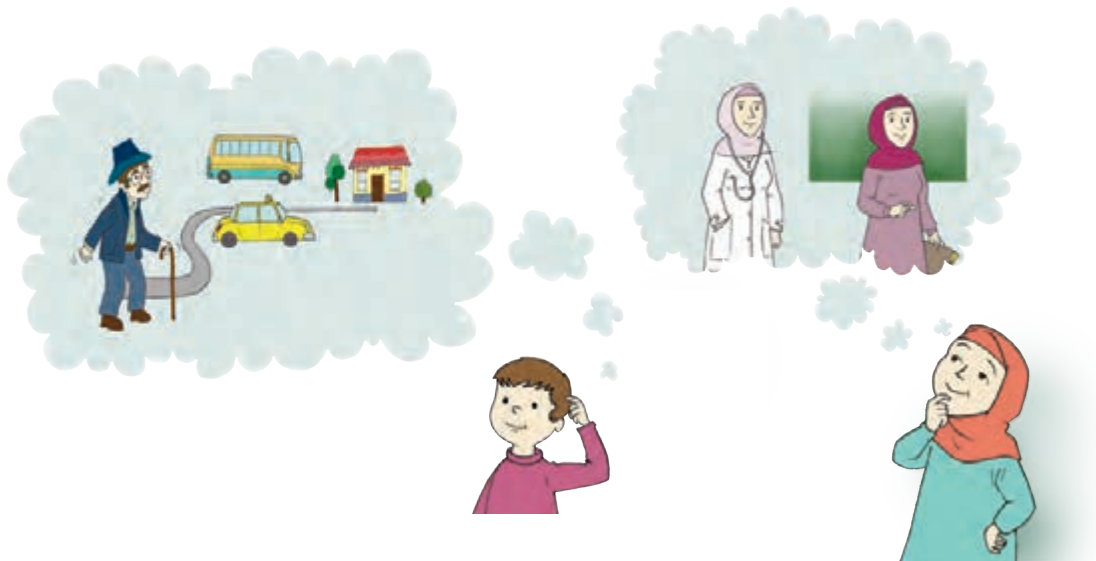
یا

جمله

جمله

ب.

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

- ۱- همراه با دانش‌آموزان درباره‌ی تصویرها گفت‌وگو کنید.
- ۲- حرف ربط «یا» را نشان دهید و درباره‌ی مفهوم و کاربرد آن توضیح دهید.
- ۳- یک بار با کلمه‌ها را و بار دیگر جمله‌ها را با تأکید بر حرف ربط «یا» بگویید تا دانش‌آموزان تصویرهای مربوط به آن را نشان دهند.
- ۴- دانش‌آموزان را هدایت کنید تا عبارت‌ها و جمله‌هایی با کاربرد حرف ربط «یا» بگویند.
- ۵- در تعامل با دانش‌آموزان پرسش و پاسخ انجام دهید. مانند:
سگ علف یا استخوان می‌خورد؟
پسرها دامن یا شلوار می‌پوشند؟
پدربزرگ با اتوبوس یا تاکسی به خانه می‌رود.
من می‌خواهم معلم یا دکتر شوم.

همکار گرامی، مانند دروس پیشین، توانایی دانش‌آموزان خود را در نظر بگیرید و توجه آن‌ها را به حذف قرینه در جمله‌ها و بیان جمله‌های کوتاه‌تر جلب کنید.

۲. با صدای بلند بخوانید.

دخترها ظرف می‌شویند یا دخترها جارو می‌کنند؟

X

دخترها ظرف می‌شویند یا جارو می‌کنند؟

پرسش: دخترها ظرف می‌شویند یا جارو می‌کنند؟

پاسخ: دخترها ظرف می‌شویند.

ماهی در دریا زندگی می‌کند یا ماهی در جنگل زندگی می‌کند؟

X

ماهی در دریا زندگی می‌کند یا در جنگل زندگی می‌کند؟

X

ماهی در دریا یا در جنگل زندگی می‌کند؟

پرسش: ماهی در دریا یا در جنگل زندگی می‌کند؟

پاسخ: ماهی در دریا زندگی می‌کند.

من با ماژیک نقاشی می‌کنم یا من با مداد رنگی نقاشی می‌کنم.

×

من با ماژیک نقاشی می‌کنم یا با مداد رنگی نقاشی می‌کنم.

×

من با ماژیک یا مداد رنگی نقاشی می‌کنم.

پرسش: تو با چه چیزی نقاشی می‌کنی؟

پاسخ: من با ماژیک یا مداد رنگی نقاشی می‌کنم.

ما به رستوران می‌رویم یا ما نیمرو درست می‌کنیم.

×

ما به رستوران می‌رویم یا نیمرو درست می‌کنیم.

پرسش: شما شام چه چیزی می‌خورید؟

پاسخ: ما به رستوران می‌رویم یا نیمرو می‌خوریم.

۳. جمله‌ی درست را انتخاب کنید.

آن‌ها به مسافرت می‌روند.

آن‌ها به شیراز **یا** مشهد می‌روند.

آن‌ها به شیراز **یا** مشهد می‌روند.

تو بعد از ظهر خوابیدی **یا** تلویزیون نگاه کردی؟

تو **یا** بعد از ظهر خوابیدی تلویزیون نگاه کردی؟

شیر در جنگل در دریا زندگی **یا** می‌کند؟

شیر در جنگل **یا** در دریا زندگی می‌کند؟

۴- پاسخ درست را علامت بزنید.

۳

۴

پَر

مو

کفّاش میز می‌سازد.

کفّاش کفش می‌دوزد.

جواب $2+2$ ، ۳ یا ۴ می‌شود؟

بدنِ پرندگان پَر یا مو دارد؟

کفّاش میز می‌سازد یا کفش می‌دوزد؟

همکار گرامی، در صورت توانایی دانش آموزان، آن‌ها را راهنمایی کنید که با حذف به قرنی‌ه‌ی لفظی به صورت مناسب، کوتاه‌ترین و زیباترین جمله را بنویسند.

۵. جمله‌ها را کامل کنید و بنویسید.

مهدی می‌خواهد خلبان شود.

مهدی می‌خواهد عکاس شود.

پرسش: مهدی می‌خواهد چه شغلی داشته باشد؟

پاسخ: مهدی می‌خواهد عکاس یا شود.

گربه‌ها شیر می‌خورند.

گربه‌ها موش می‌خورند.

پرسش: گربه‌ها چه چیزی می‌خورند؟

پاسخ: گربه‌ها یا

۶. جمله‌ها را بخوانید و حرف «یا» را بین دو جمله با توجه به حذف قرینه‌ی لفظی بنویسید.

هوا ابری است.
امروز باران می‌بارد. امروز برف می‌بارد.

پرسش: دیروز تو با مادر به بازار رفتی؟ تو با پدر در خانه ماندی؟
پاسخ: من با پدر در خانه ماندم.

پرسش: -----
پرسش: -----؟

پرسش: آن‌ها با لباس‌های کتیف چه کار می‌کنند؟
پاسخ: آن‌ها لباس‌ها را با دست می‌شویند. آن‌ها لباس‌ها را در ماشین لباس‌شویی می‌اندازند.
پاسخ: -----

۷. با توجه به تصویرها، جاهای خالی جمله‌ها را کامل کنید و بنویسید.

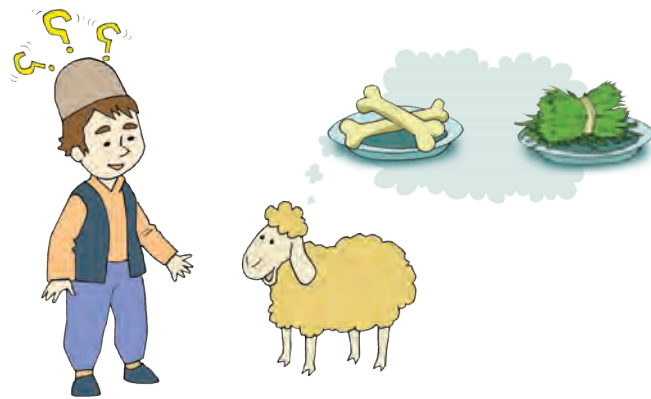

زهره دوست دارد در مهمانی بلوز و دامن **یا** -----

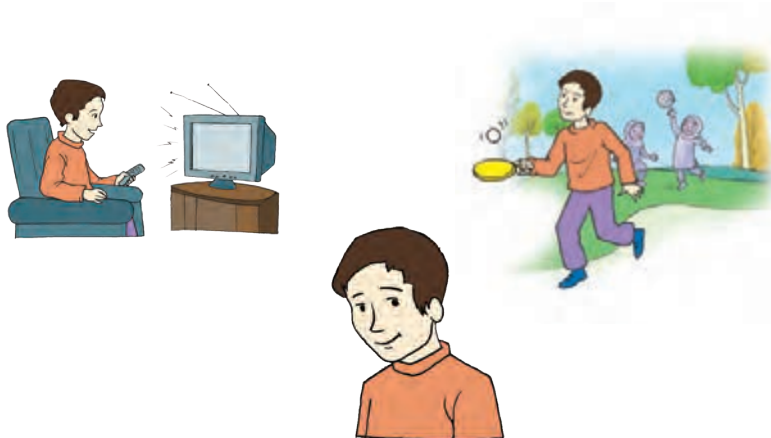

امروز ورزش دارید.

شما می‌خواهید مسابقه‌ی دو بدهید یا؟

گوسفند علف یا؟

امروز جمعه است.

من تلویزیون نگاه می‌کنم یا

۸. برای هر تصویر جمله بنویسید و از حرف «یا» استفاده کنید.

.....

هوا گرم است.

.....

.....

ما روز ۲۲ بهمن در مدرسه جشن می‌گیریم.

.....

والدین گرامی، فرزندان را در موقعیت انتخاب قرار دهید و از او بپرسید این
یا آن را می‌خواهد، دوست دارد و...
مانند:

پیراهن قرمزت را می‌پوشی یا پیراهن آبی‌ات را می‌پوشی؟

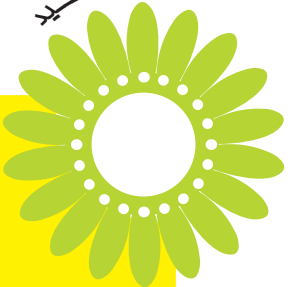

تمرین دوباره

Handwriting practice area with ten horizontal dotted lines on a light blue background.

موفق باشیلا

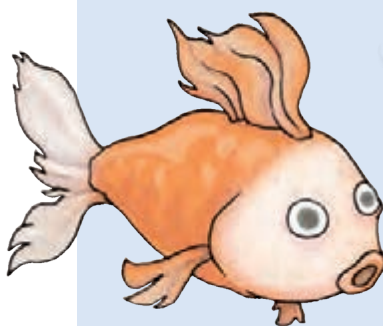

درس هفتم

نگارش چهارم

درک، بیان و توصیف:

لامسه و بویایی

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد حواس لامسه (لمس) و بویایی (بو) در توصیف کردن.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود: با درک مفاهیم مربوط به حواس لامسه (لمس) و بویایی (بو)، این مفاهیم را در کنار مفاهیم آموزش داده شده‌ی قبلی برای توصیف موارد گوناگون بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم با یادآوری شش ویژگی قبلی (رشاجقک) برای توصیف کردن، بر این موضوع که برای فهمیدن و صحبت کردن درباره‌ی چیزهای مختلف باید از حواس گوناگون از جمله دیدن، لامسه و بویایی استفاده شود، تأکید کند. معلم می‌تواند تکه‌هایی از پارچه‌ها یا خوراکی‌های گوناگون را به دانش‌آموزان دهد تا لمس و بو کنند و از آن‌ها بپرسد چه حسی دارند و یا چه بویی حس می‌کنند. معلم کلمه‌های کلیدی مربوط به حواس لامسه یا بویایی را که از قبل روی تابلو نوشته است بیان کند و از دانش‌آموزان بخواهد آن‌ها را نشان دهند. سپس دانش‌آموزان راهنمایی شوند تا جمله‌هایی را با استفاده از این ویژگی‌ها برای توصیف کردن، بیان کنند (گفتاری و نوشتاری).

مانند:

این پارچه زبر است. / پارچه‌ی من نرم است. / پرتقال خوش بو است. / الکل بد بو است. / ...
معلم دانش‌آموزان را راهنمایی و ترغیب کند تا با توجه به پلکان، ویژگی‌های قابل بیان را برای هر مورد، از ابتدا به کار گیرند و توصیف کاملی بیان کنند.

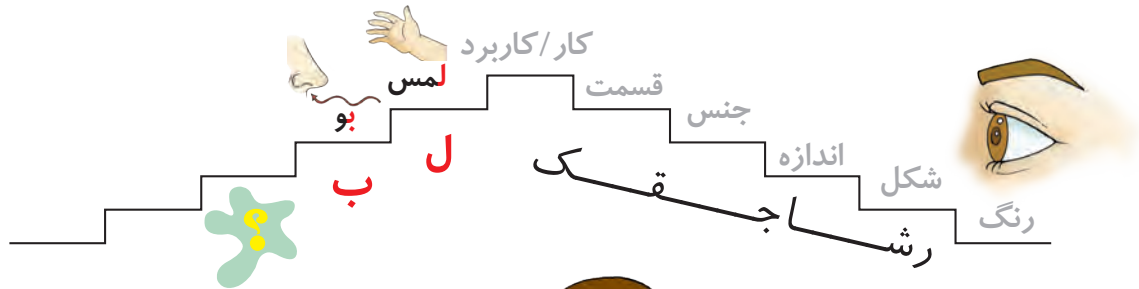
مانند:

پرتقال نارنجی، گرد و کوچک است. پرتقال دانه و پوست دارد. پرتقال را می‌خوریم. پرتقال سفت و خوش بو است.

در صورت توانایی دانش‌آموزان، ذهن آن‌ها را برای ارائه توصیفی کلی از هر وسیله، هدایت نمود. برای نمونه می‌توان از جمله‌های بالا درباره‌ی پرتقال استفاده کرد.

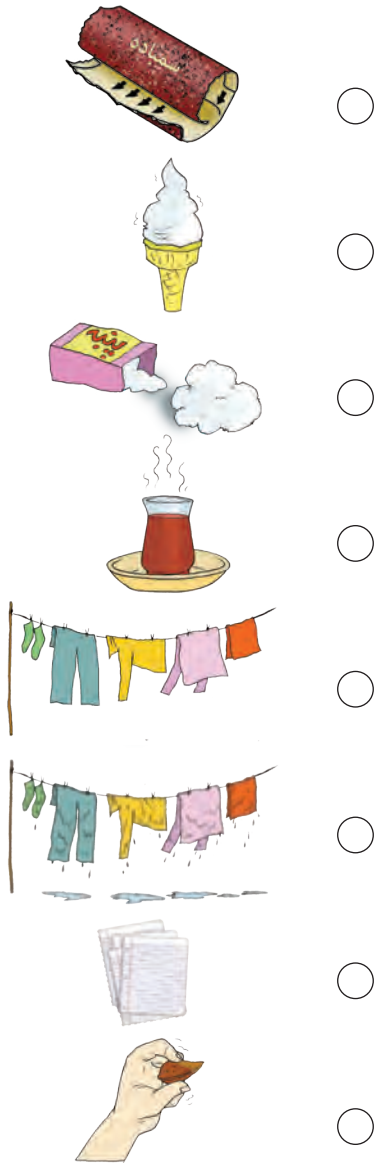
۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

- همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:
- ۱- از دانش‌آموزان بخواهید با دقت به تصاویر نگاه کنند.
 - ۲- درباره‌ی ویژگی‌های مربوط به لمس و بوی هر یک توضیح دهید و از آن‌ها بخواهید پس از بیان یک ویژگی توسط شما آن را در تصاویر بیابند و نشان دهند. (کدام نرم است؟)
 - ۳- سپس درباره‌ی ویژگی‌های لمسی و بوی هر یک سؤال کنید. (گردو را برمی‌داری؛ چی لمس می‌کنی؟ زیاله چه بویی دارد؟). دانش‌آموزان با راهنمایی شما پاسخ دهند.
 - ۴- از دانش‌آموزان بخواهید تا با توجه به دو ویژگی لمسی و بویایی، جمله‌هایی در توصیف هر یک از تصاویر بگویند؛ مانند:
 - زیاله بدبو است. / گل خوش‌بو است. / تنه‌ی درخت، زبر است. / گردو سفت است. / میز صاف است. / پر نرم است. /
 - گل نرم و خوش‌بو است.
 - ۵- در صورت امکان از همه‌ی ویژگی‌های (رشاجقک لب) برای توصیف هر مورد استفاده کنید. گردو قهوه‌ای، گرد و کوچک است. گردو پوست و مغز دارد. گردو را می‌خوریم. گردو سفت است.

۲. وصل کنید.

- نرم
- زبر
- سفت
- صاف
- خیس
- خشک
- گرم
- سرد

چه حسی (لمس)

-
-

بدبو (بوی بد)

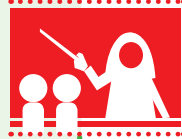

-
-

خوشبو (بوی خوب)

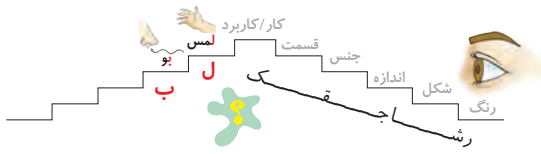
چه بویی

همکارگرمی، برای درک و بیان بهتر دانش آموزان از روش پرسش و پاسخ استفاده کنید. ضمن آنکه آموخته‌های قبلی دانش آموزان در استفاده از کلمه پرسشی «چه» یادآوری می‌شود.

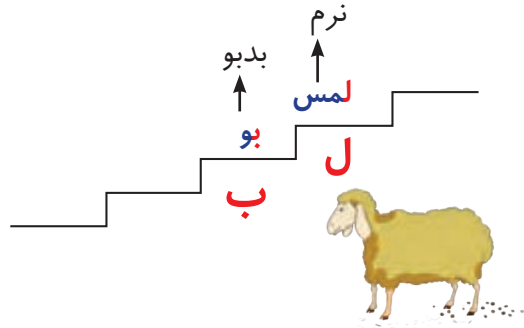
۳. با صدای بلند بخوانید.

پشمِ گوسفند **نرم** است.

پشمِ گوسفند **بدبو** است.

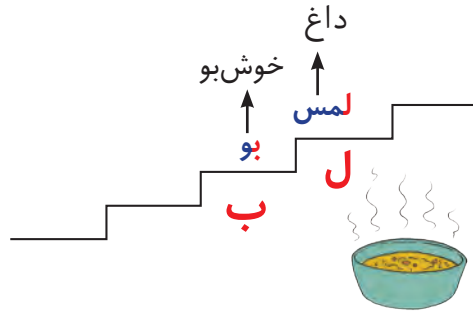
پشمِ گوسفند **نرم و بدبو** است.

آش **داغ** است.

آش **خوش بو** است.

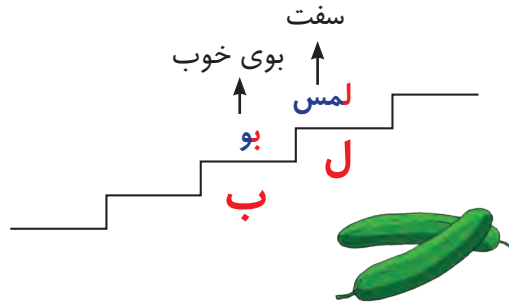
آش **داغ و خوش بو** است.

خیار **سفت** است.

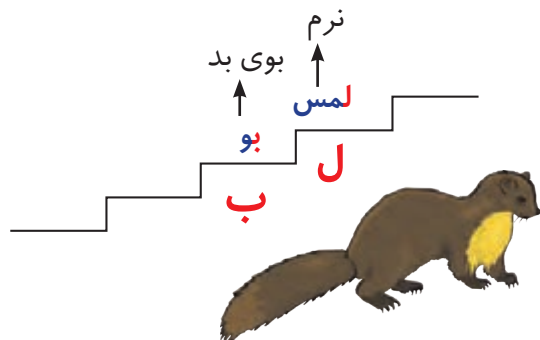
خیار **بوی خوب** می‌دهد.

خیار **سفت** است و **بوی خوب** می‌دهد.

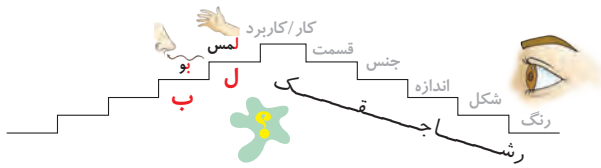

موی راسو **نرم** است.

بوی راسو **خوب** نیست.

۴. درباره‌ی ویژگی‌های لمس و بوی هریک بنویسید.

آتش است و بوی دود آتش

گرم
لمس
خوب نیست
بو
ب

شربت آلبالو و می‌دهد.

بوی خوب
لمس
بو
ب

لیمو و است.

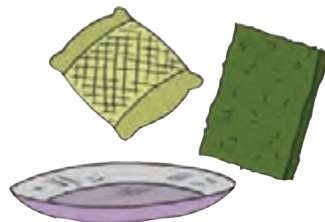
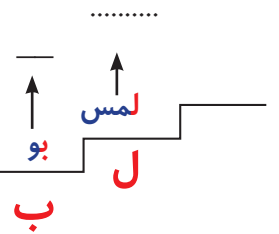
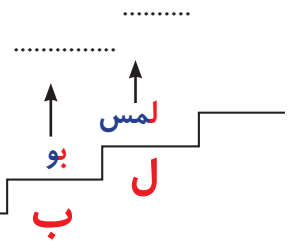
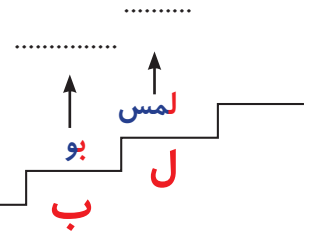
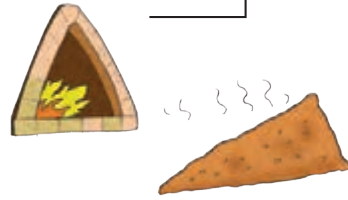
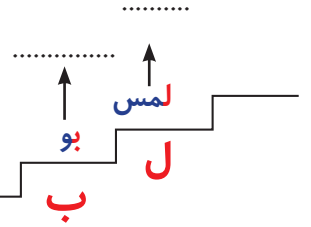
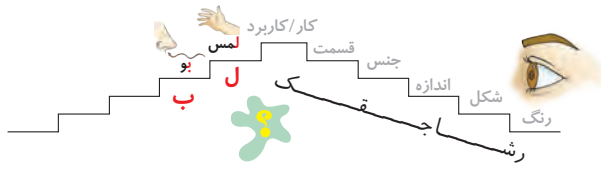
سفت
لمس
بو
ب

گوشت و است.

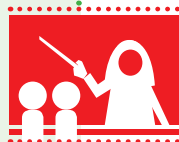

بدبو
لمس
بو
ب

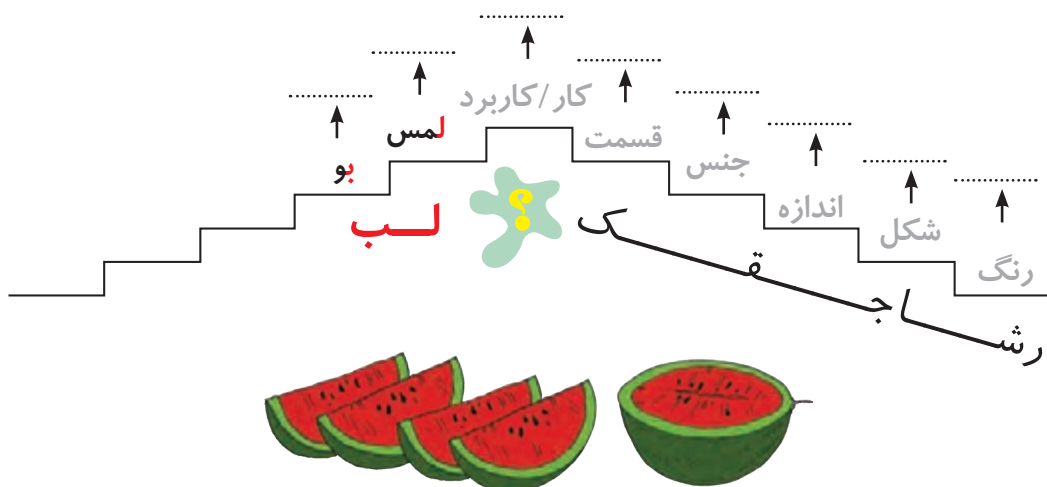
۵. براساس ویژگی‌های لمس و بو جمله بنویسید.

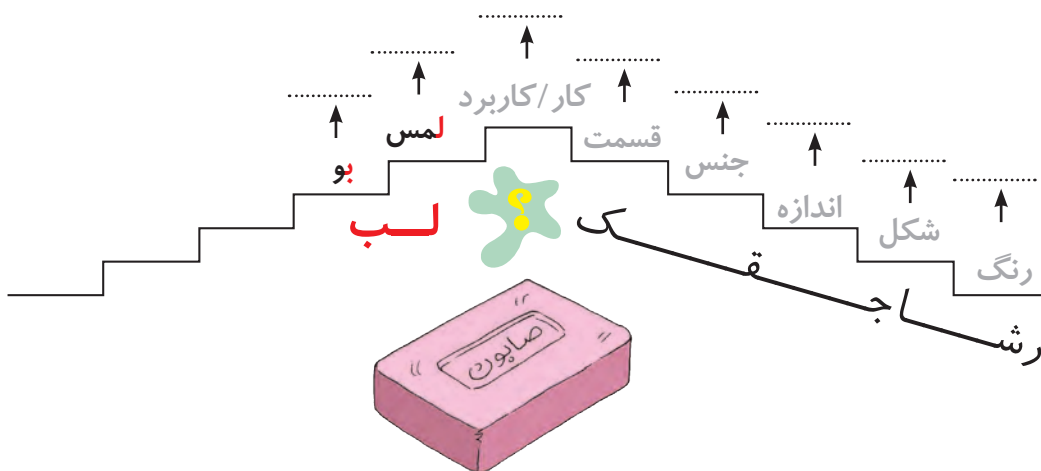
همکارگرمی، برای درک و بیان بهتر دانش‌آموزان از روش پرسش و پاسخ استفاده کنید. ضمن آنکه آموخته‌های پیشین دانش‌آموزان در استفاده از کلمه‌ی پرسشی «چه» یادآوری می‌شود.

۶. کاربرد هریک را در جاهای خالی بنویسید.

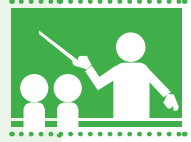

این هندوانه ، و گرد است. اندازه‌ی هندوانه است.
 هندوانه دارد. ما هندوانه را
 هندوانه سفت و است.

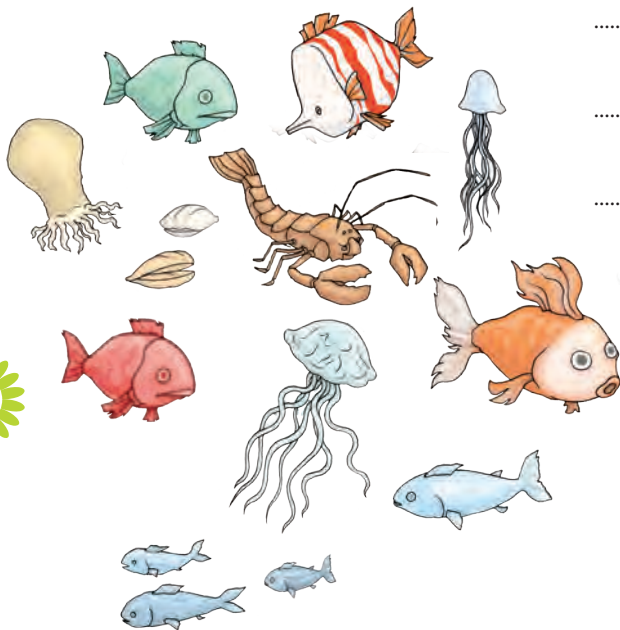
صابون.....

همکار گرامی، دانش‌آموزان را راهنمایی کنید که با توجه به ویژگی‌های گوناگون هر یک از موارد، جمله‌هایی در توصیف آن‌ها بیان کنند و بنویسند. بر دو ویژگی مربوط به لمس و بو تأکید نماید.

رشاچک لب

ماهی

آب‌نبات چوبی

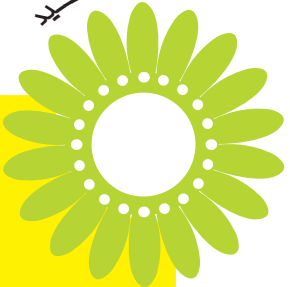

تمرین دوباره

Handwriting practice area with ten horizontal dotted lines on a light blue background.

موفق باشیلا

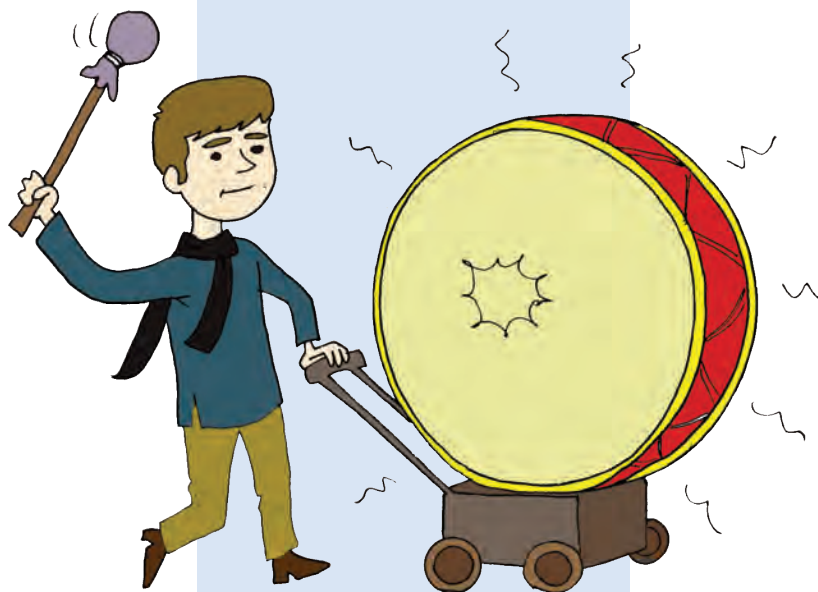

درس هشتم

نگارش پنجم

درک، بیان و توصیف:

چشیدن و شنیدن

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد حواسّ چشایی (مزه)

شنوایی (صدا) در توصیف کردن.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:

با درک مفاهیم مربوط به حواسّ چشایی (مزه) و شنوایی (صدا)

این مفاهیم را هنگام توصیف موارد گوناگون بیان کنند، بخوانند

و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم خوراکی‌هایی با طعم‌های گوناگون و وسایل صداساز را به صورت جداگانه در اختیار دانش‌آموزان قرار دهد. سپس درباره‌ی مزه و صدای آن‌ها پرسش کند و پاسخ‌های احتمالی را بر روی کارت‌های نوشتاری بنویسد.

سپس از دانش‌آموزان سؤال پرسیده، از آن‌ها بخواهد پاسخ را از بین کارت‌ها انتخاب کنند و بلند بخوانند؛ مانند:

پرسش: موز چه مزه‌ای است؟

کارت پاسخ: موز شیرین است.

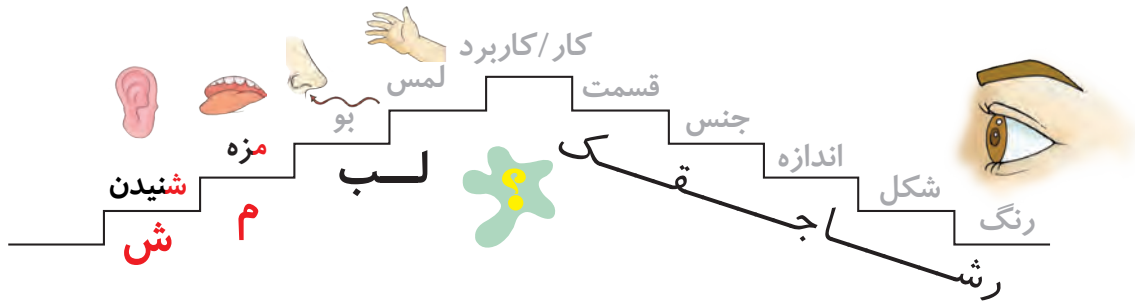
پرسش: صدای طبل چگونه است؟

کارت پاسخ: صدای طبل، بلند است.

معلم دانش‌آموزان را هدایت کند تا درباره‌ی سایر ویژگی‌های یک وسیله فکر کرده، آن را با توجه به آموزش‌های پیشین توصیف کنند. مانند:

این طبل قرمز، دایره و بزرگ است. طبل دو تا چوب دارد. ما از طبل در محرم استفاده می‌کنیم. روی طبل، صاف است. صدای طبل بلند است.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش آموزان به روش زیر عمل کنید:

- ۱- از دانش آموزان بخواهید به تصاویر با دقت نگاه کنند.
- ۲- در تعامل با دانش آموزان درباره‌ی ویژگی مزه یا صدای هر یک از تصاویر صحبت کنید و پرسش و پاسخ انجام دهید.
- ۳- با راهنمایی شما دانش آموزان جمله‌هایی در توصیف هر کدام با توجه به مزه و صدایشان بیان کنند. مانند: دارو تلخ است./ بلبل خوش صدا است./ دخترها با صدای آهسته صحبت می‌کنند./ گاو «ما، ما» می‌کند./ و...

خوش مزه

بدمزه

شیرین

شور

تند

تلخ

ترش

چه مزه‌ای

صدای آهسته (یواش، آرام)

بدصدا (صدای بد)

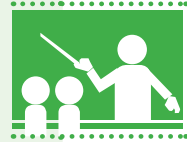
خوشصدا (صدای خوب)

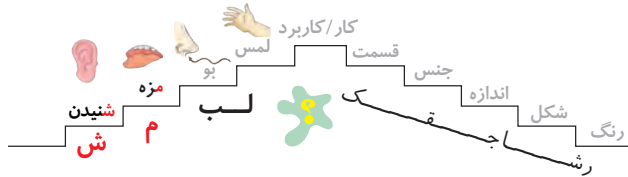
صدای بلند

همکار گرامی، بعد از اینکه دانش آموزان جمله‌ها را خواندند، مطمئن شوید به خوبی جمله‌ها را درک کرده و حذف به قرینه‌ی لفظی را آموخته‌اند. در ضمن پیشنهاد می‌شود برای تکلیف در منزل، رونویسی جمله‌ها داده شود.

۳. با صدای بلند بخوانید.

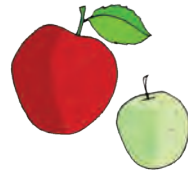

سیب شیرین است.
سیب خوش مزه است.
سیب شیرین و خوش مزه است.

شیرین، خوش مزه

مزه

م

شور، تند

مزه

م

مزه‌ی چیپس، شور است.
مزه‌ی چیپس، تند است.
مزه‌ی چیپس، شور و تند است.

بلند، خوب

شنیدن

ش

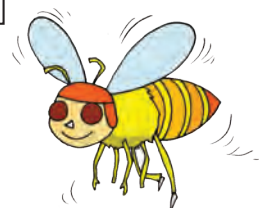

صدای بچه‌ها بلند است.
صدای بچه‌ها خوب است.
صدای بچه‌ها بلند و خوب است.

وزوز، آهسته

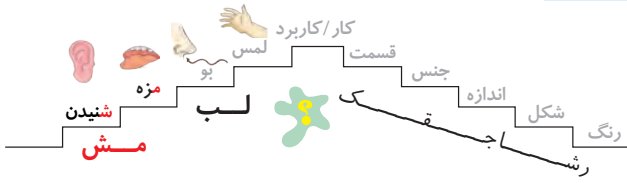
شنیدن

ش

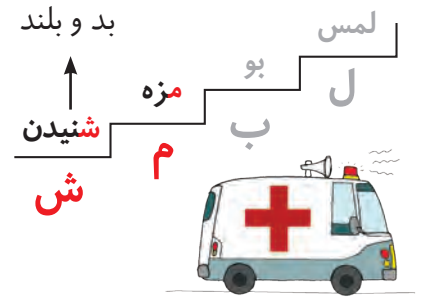

زنبور وزوز می‌کند.
صدای زنبور آهسته است.
زنبور وزوز می‌کند و صدای زنبور آهسته است.

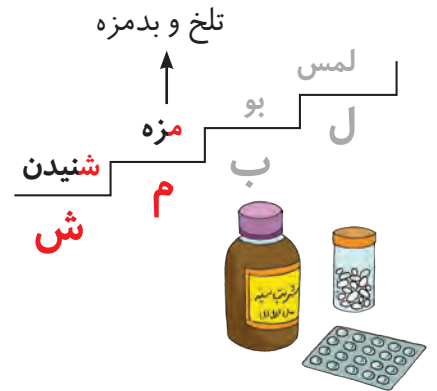
۴. درباره‌ی ویژگی‌های مزه و شنیدن هر کدام بنویسید.

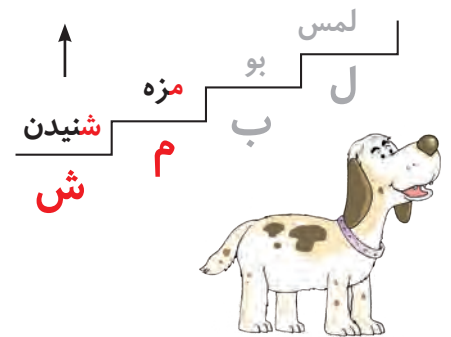
صدای آمبولانس و است.

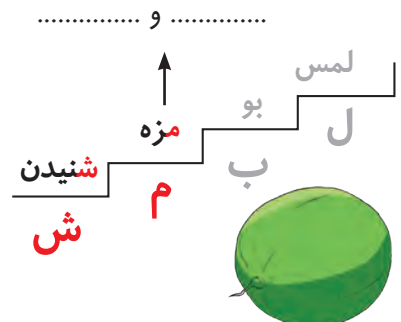
دارو و است.

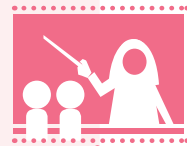
سگ می‌کند و صدای سگ است.

هندوانه و

همکار گرامی، به دانش آموزان یادآور شوید گاهی برای توصیف یک چیز نمی توان همه ی ویژگی های ده گانه ی توصیف را به کار برد. در این موارد از گذاشتن خط تیره استفاده می کنیم.

۵. بر اساس ویژگی های تصاویر جمله بنویسید.

صاف و سفت

خوش بو

خوش مزه

لمس

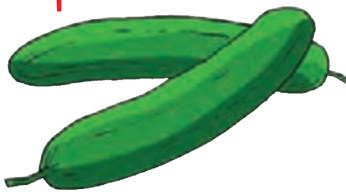
ل

بو

ب

مزه

م

ش

ش

ش

لمس

ل

بو

ب

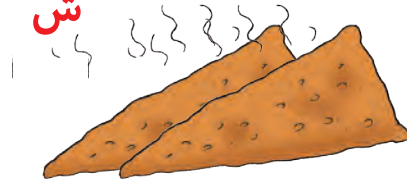
مزه

م

ش

ش

ش

لمس

ل

بو

ب

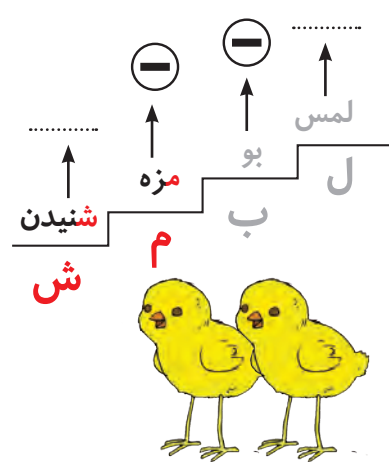
مزه

م

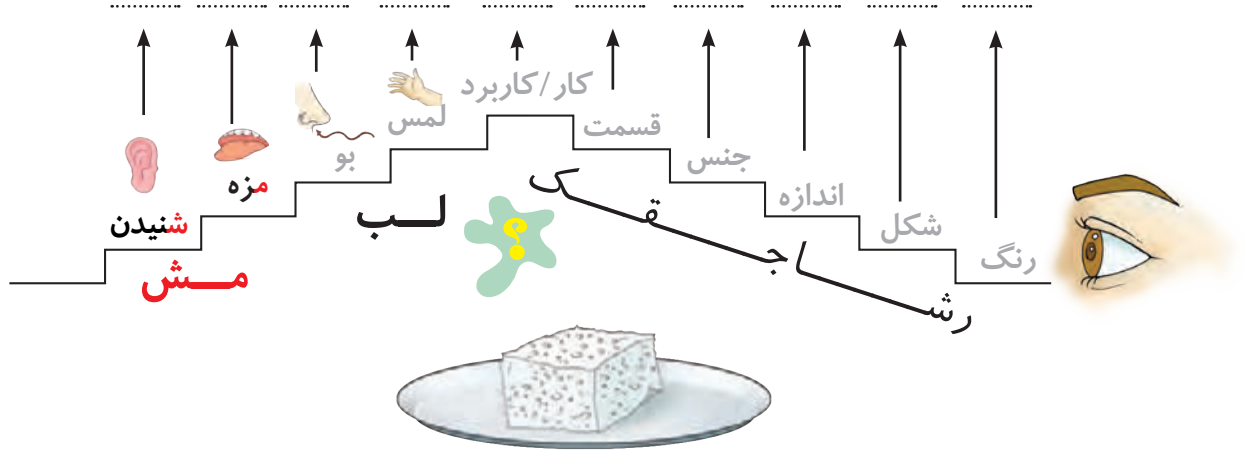
ش

ش

ش

۶. بر اساس ویژگی‌های داده شده، جمله‌هایی بنویسید.

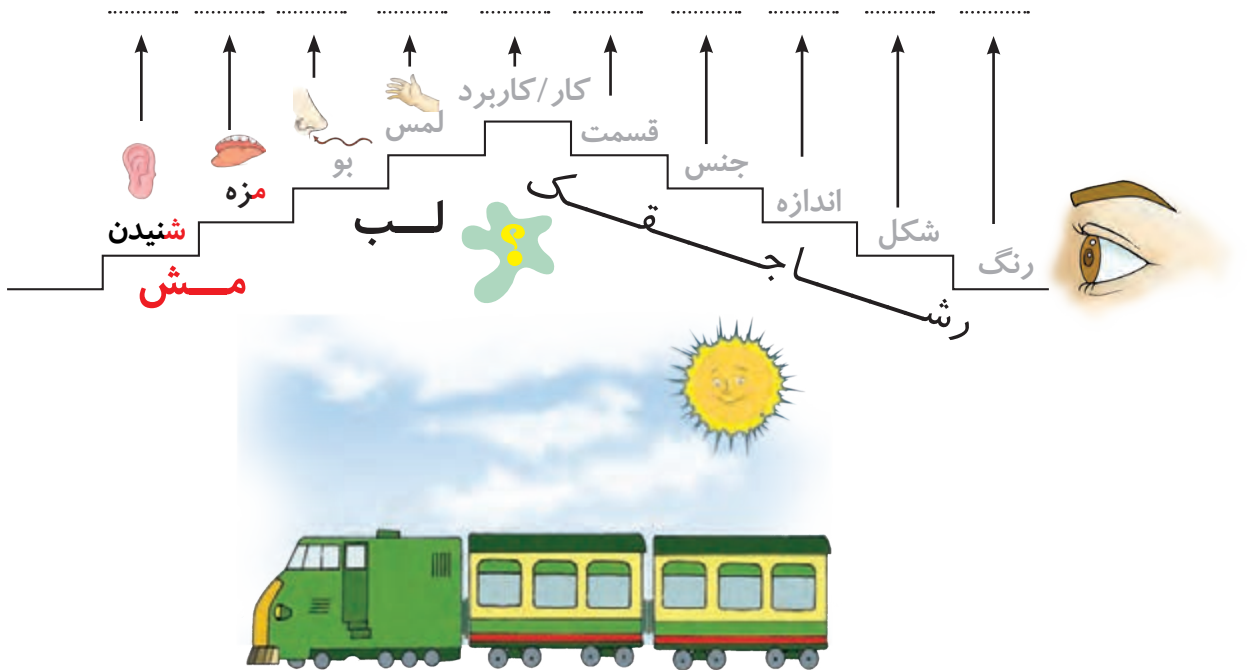

این پنیر و است. اندازه ی پنیر است.

ما پنیر را پنیر ، و شور است.

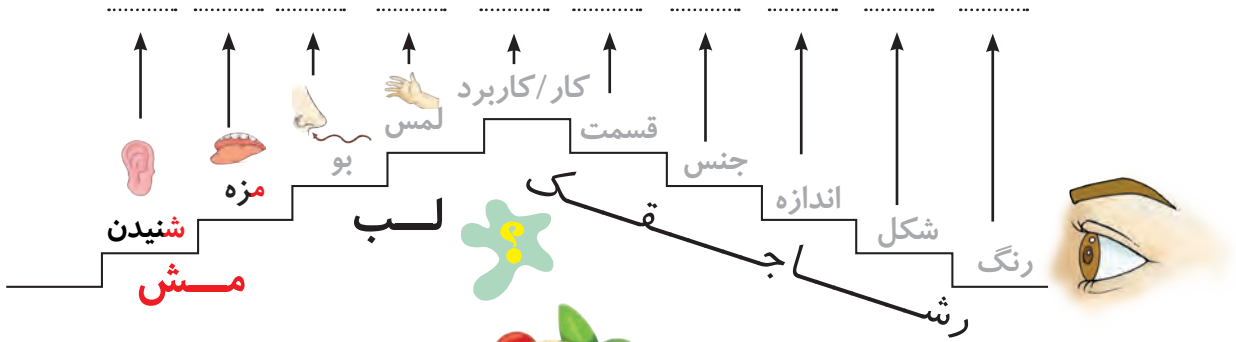

۱۰۷

این قطار

.....

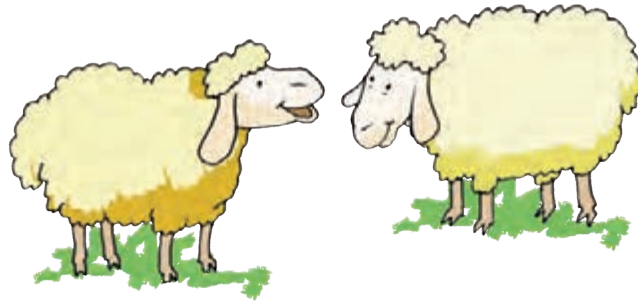

ماکارونی

.....

.....

.....

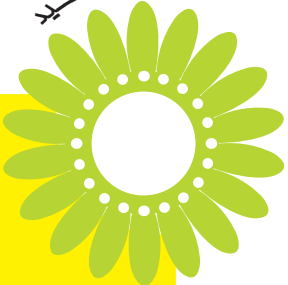

گوسفند(ها)

.....

.....

.....

درس نهم

کلمه‌ی پرسشی «چرا»

هدف: آشنایی دانش آموزان با مفهوم و کاربرد کلمه‌ی پرسشی «چرا».
انتظارات: با درک مفهوم و کاربرد کلمه‌ی پرسشی «چرا»، با آن پرسش و پاسخ (جملات پرسشی) مناسب بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم فعالیت‌هایی را بر روی تکه‌های از کاغذ می‌نویسد. هر دانش آموز به‌طور تصادفی کاغذی را برمی‌دارد، سپس آن را اجرا می‌کند. معلم درباره‌ی چرایی آن کار سؤال می‌کند و دانش آموزان را راهنمایی می‌کند تا پاسخ مناسب دهند. معلم هم‌زمان با پرسش، کارت نوشتاری آن‌ها را به دانش آموزان نشان می‌دهد و در پاسخ‌ها به استفاده از کلمه‌ی «چون» تأکید می‌کند. کلمه‌های «چرا» و «چون» با رنگ دیگری برجسته شده‌اند و با تأکید گفته می‌شوند. در مرحله‌ی بعد، دانش آموزان در تعامل با یکدیگر این پرسش و پاسخ را انجام می‌دهند.

مانند:

- چرا تو مسواک می‌زنی؟ - چون دندان‌هایم سالم می‌مانند.
- چرا تو سلام می‌کنی؟ - چون من با ادب هستم.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

چون...

چرا؟

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به روش زیر عمل کنید:

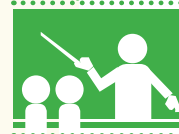
- ۱- توجه دانش‌آموز را به نماد کلمه پرسشی «چرا» جلب کنید.
- ۲- درباره‌ی هر تصویر با دانش‌آموز گفت‌وگو کنید.
- ۳- با اشاره به هر تصویر و نشان دادن نماد پرسشی «چرا» سؤال کنید تا او با راهنمایی شما پاسخی با استفاده از کلمه‌ی «چون...» بیان کند.
- ۴- هر دانش‌آموز را راهنمایی کنید که در تعامل با دیگران با کلمه‌ی پرسشی «چرا» سؤال بپرسد و سایر دانش‌آموزان پاسخ مناسبی با تأکید بر استفاده از کلمه‌ی «چون» بیان کنند.

مانند:

چرا رفتگر خسته است؟ چون زیاد کار می‌کند.

چرا مادر بزرگ عصبانی شد؟ چون گربه گلدان را شکست.

چرا این مرد تصادف کرد؟ چون از پل عابر پیاده عبور نکرد.

همکار گرامی، در این تمرین بعد از خواندن جمله‌ها توسط دانش‌آموزان، از درک جمله‌ها مطمئن شوید. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها به‌عنوان تکلیف منزل به دانش‌آموزان داده شود.

۲. با صدای بلند بخوانید.

پرسش: چرا محمد خیس است؟

پاسخ: چون محمد زیر باران بوده است.

پرسش: چرا دندان‌های آوا سالم است؟

پاسخ: چون آوا هر شب مسواک می‌زند.

پرسش: چرا بستنی پارسا آب شد؟

پاسخ: چون هوا گرم بود.

پرسش: چرا سارا جایزه می‌گیرد؟

پاسخ: چون سارا خوب درس می‌خواند.

همکار گرامی، در این تمرین لازم است دانش‌آموزان را راهنمایی کنید تا تصویری که چرایی اتفاق جمله و دلیل آن را نشان می‌دهد، علامت بزنند. هدف، درک جمله‌ی پرسشی با کلمه‌ی پرسشی «چرا» است.

۳. مانند نمونه علامت بزنید.

چرا گیاهان پژمرده هستند؟

چرا خرگوش فرار می‌کند؟

چرا آن‌ها دیر بیدار شدند؟

چرا او دوست دارد به دانشگاه برود؟

چون با عینک خوب می بینم.	چرا بچه ها خوشحال هستند؟
چون می توانم با سمعک بشنوم.	چرا شما عینک می زنید؟
چون بچه ها می خواهند به مهمانی بروند.	چرا بچه ها قبل از غذا دست هایشان را می شویند؟
چون دست هایشان کثیف است.	چرا تو سمعک داری؟

۵. با توجه به تصویرها و جمله های داده شده، جاهای خالی را کامل کنید.

پرسش: علی به آرایشگاه رفت؟

پاسخ: علی می خواهد موهایش را کوتاه کند.

پرسش: شیشه شکست؟

پاسخ: توپ به شیشه خورد.

۶- جاهای خالی جمله‌ها را کامل کنید.

پرسش: چرا می‌پوشد؟

پرسش: چرا مادر رشته و کشک می‌خرد؟

پاسخ: چون هوا سرد است .

پاسخ: چون می‌خواهد

پرسش: چرا چتر دارد؟

پاسخ: چون عاطفه زهره به عاطفه کمک؟

والدین گرامی، با فرزندتان درباره‌ی علّت موضوع‌های گوناگون، پرسش و پاسخ انجام دهید. فرزندتان هم به عنوان سؤال‌کننده، هم پاسخ‌دهنده، نقش ایفا کند. مانند:

چرا بابا دیر آمد؟ چون بابا مسابقه‌ی فوتبال داشت.

۷. پاسخ مناسب را بنویسید.

چرا بچه‌ها به درمانگاه رفتند؟

چرا دست بچه سوخت؟

چرا آتش‌نشان‌ها آمدند؟

۱۱۷

۸. پرسش بنویسید.

.....؟ چون علی تخم‌مرغ‌ها را انداخت.

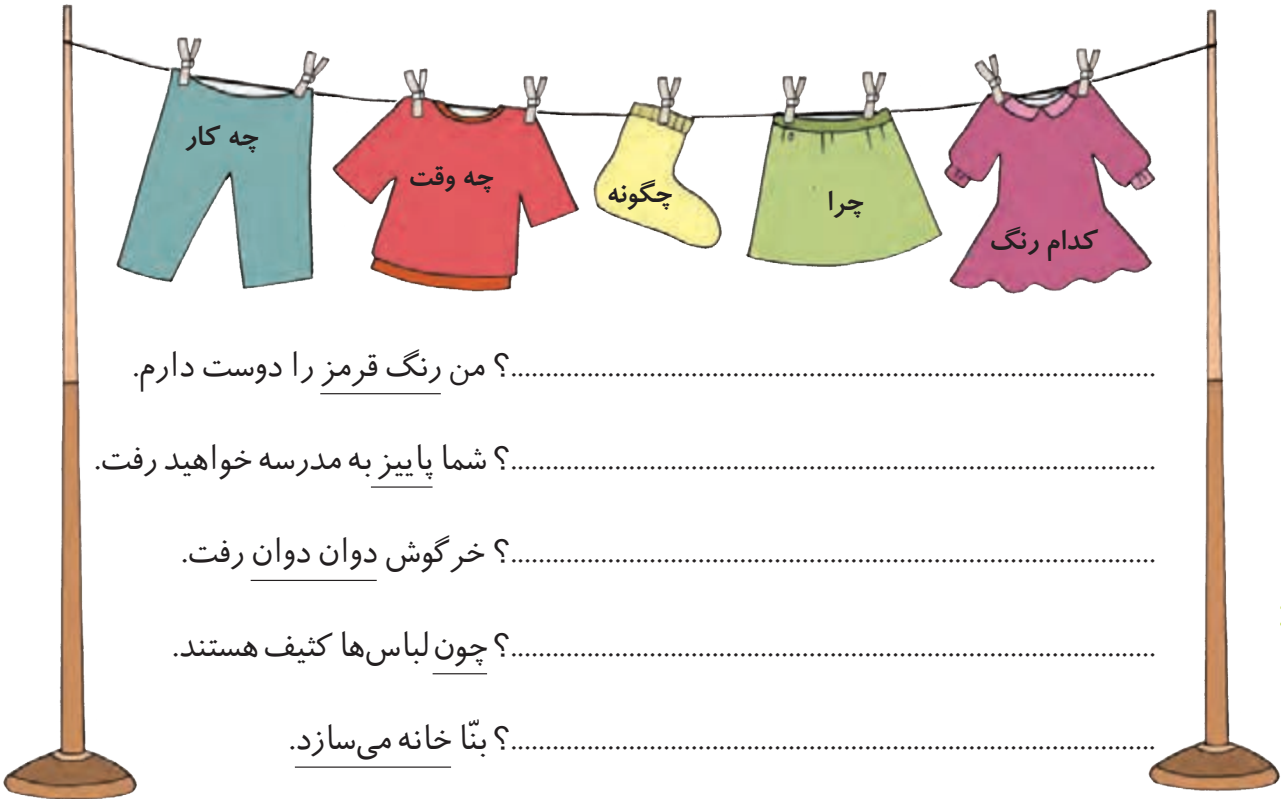

.....؟ چون شیر می‌خواهد.

.....؟ چون محمد، حسن را هل داد.

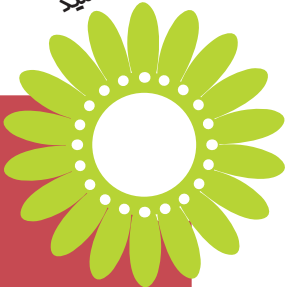
۹. با کلمه‌های داده شده، پرسش بنویسید.

۱۱۸

زبان آموزی، جمله‌سازی و نگارش

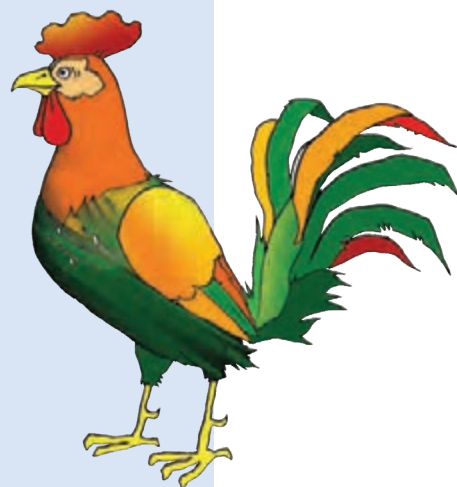
فصلته نباشید

درس دهم

نگارش ششم

درک، بیان و توصیف:
تفاوت‌ها و شباهت‌ها ۱

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد توجه به تفاوت‌ها (بین جنبه‌های گوناگون) در توصیف کردن.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود: با درک ویژگی‌های موارد گوناگون، تفاوت‌های آن‌ها را هنگام توصیف‌شان بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم پیام‌وزیم (فعالیت کلاسی):

معلم دو وسیله از وسایل کلاس را در نظر می‌گیرد و توجه دانش‌آموزان را با استفاده از ویژگی‌های «رشاجتک لب مش» به تفاوت‌ها جلب می‌کند. درباره‌ی تفاوت‌ها با دانش‌آموزان گفت‌وگو نموده، ویژگی‌وسيله را، که باعث تفاوت شده، روی تابلو می‌نویسد. سپس از هر دانش‌آموز خواسته می‌شود به کنار تابلو بیاید و با توجه به ویژگی گفته شده، تفاوت مدنظر را در قالب جمله بیان کند و بنویسد.

مانند:

تابلو (تخته) سفید است.

رنگ

کمد قهوه‌ای است.

تابلو کوچک است.

اندازه

کمد بزرگ است.

و غیره.

با توجه به توانایی دانش‌آموزان لازم است از کلمه‌ی ربط مناسب (ولی، امّا)، بین دو جمله استفاده شود؛ مانند:

تابلو چوبی است امّا کمد فلزی است.

جنس

نکته ۱: اگر دانش‌آموزان مفهوم تفاوت بین دو چیز را نمی‌دانند ابتدا این مفاهیم را به آن‌ها آموزش داده شود و پس از اطمینان از درک مفاهیم، بقیه مراحل اجرا گردد.

نکته ۲: اگر ویژگی/ویژگی‌های متمایز کننده‌ی دیگری وجود دارد که در قالب «رشاجتک لب مش» قرار نمی‌گیرد به دانش‌آموزان، آموزش داده شود. (درک و بیان).

در پایان این مرحله، از دانش‌آموزان خواسته شود تا درباره‌ی تمامی تفاوت‌های دو چیز (کمد و تابلو) صحبت کنند و در دفتر خود بنویسند.

در مرحله‌ی بعد به همین ترتیب درباره‌ی تفاوت‌های دو گروه به صورت کلی صحبت می‌شود. مانند:

ساعت‌ها/بشقاب‌ها

قسمت‌ها

ساعت‌ها عقربه دارند امّا بشقاب‌ها ندارند.

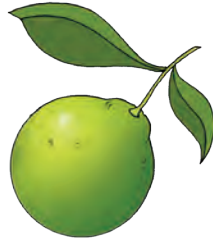
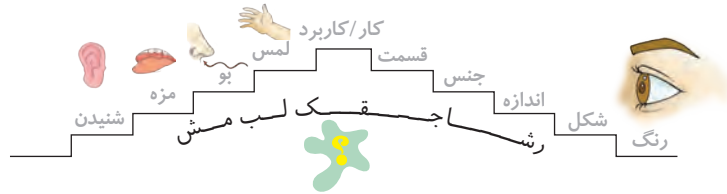
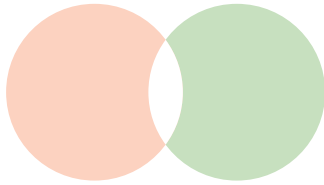
میوه‌ها/ حیوان‌ها

شنیدن

حیوان‌ها صداهای گوناگونی دارند ولی میوه‌ها صدایی ندارند.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

تفاوت

شکل

گرد

رنگ

سبز

اندازه

کوچک

مزه

ترش

قسمت‌ها

دانه دارد

شکل

گرد نیست

رنگ

زرد

اندازه

بزرگ

مزه

شیرین

قسمت‌ها

دانه ندارد

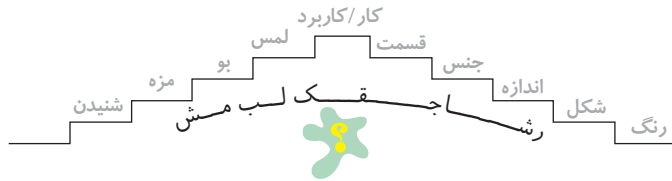
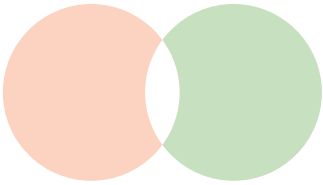
همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

- ۱- از دانش‌آموزها بخواهید با دقت به تصاویر نگاه کنند و فکر کنند.
- ۲- با مرور ده ویژگی آموزش داده شده، بر ویژگی‌های متمایز، تأکید کنید.
- ۳- از هر دانش‌آموز بخواهید یکی از ویژگی‌های متفاوت را نشان دهد.
- ۴- از هر دانش‌آموز بخواهید با راهنمایی شما یک جمله درباره‌ی آن ویژگی متفاوت بیان کند.
- ۵- بار دیگر تفاوت «موز» و «لیمو ترش» را به طور کلی و با توجه به همهی ویژگی‌های متمایزکننده بیان کنید.
- ۶- از هر دانش‌آموز بخواهید برای دوستانش درباره‌ی تفاوت‌های بین موز و لیمو صحبت کند.

۲. تفاوت‌های روستا و شهر را از بین کلمه‌های داده شده، جدا کرده، در دایره‌ها بنویسید.

تفاوت

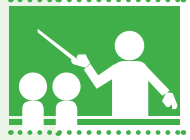

Large orange circle with five horizontal dashed lines for writing.

Large green circle with five horizontal dashed lines for writing.

بزرگ	کوچک	اندازه
خانه‌ی روستایی - مزرعه - تراکتور حیوانات اهلی	ساختمان بلند - پل عابر - بزرگراه - مترو.	قسمت‌ها
محصولات کارخانه‌ها	محصولات کشاورزی و دامداری	کاربرد

همکار گرامی، هنگام انجام این تمرین‌ها با یادآوری نگارش‌های پیشین، توجه دانش‌آموزان را به خصوصیات که هر یک از موارد داده شده براساس با ده ویژگی «رشاجک لب مش» دارند جلب کنید؛ مانند رنگ، اندازه و...

۳. تفاوت‌های تصاویر داده شده را پیدا کنید و در دایره‌ها بنویسید.

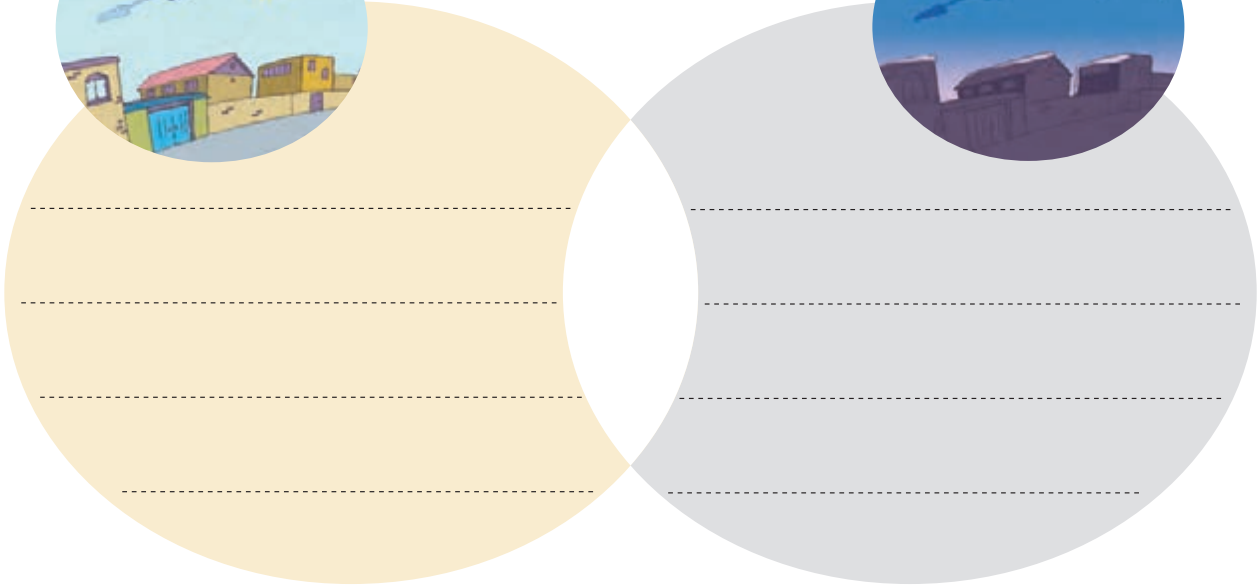
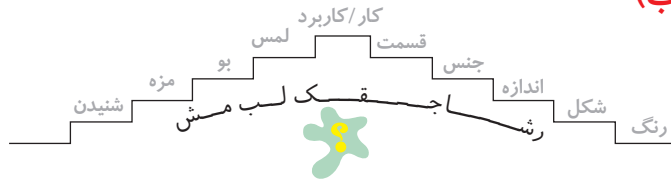
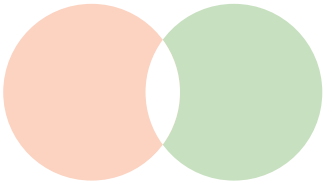
تفاوت

(الف)

رنگ	سیاه است.	رنگارنگ است.
اندازه	نوکش بزرگ است.	نوکش کوچک است.
قسمت‌ها	تاج قرمز روی سرش دارد.	تاج قرمز ندارد.
کار/کاربرد	حیوان اهلی است.	حیوان اهلی نیست.
کار/کاربرد	پرواز می‌کند.	پرواز نمی‌کند.
صدا	قوقولی، قوقولی می‌کند.	قار قار می‌کند.

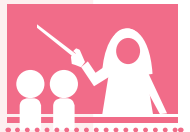
(ب)

تفاوت

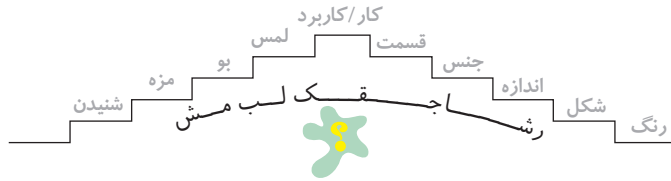
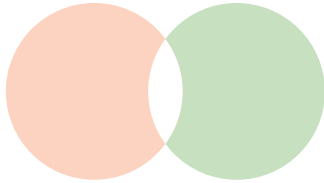
هوای روشن است.	هوای تاریک است.	رنگ
ماه و ستاره ها در آسمان هستند.	خورشید در آسمان است.	قسمت ها
در شب می خوابیم.	در روز به مدرسه می رویم.	کار/کاربرد
شام می خوریم.	صبحانه و ناهار می خوریم.	کار/کاربرد
خروس در روز آواز می خواند.	جغد در شب بیدار است.	کار/کاربرد

همکار گرامی، هنگام اجرای این تمرین، توجه دانش آموزان را به ویژگی متمایز کننده بر اساس ده ویژگی آموزش داده شده، جلب کنید. بر استفاده از حرف ربط (ولی/اما) تأکید داشته باشید.

۴. به تصویرها خوب دقت کنید و جاهای خالی را با کلمه‌های داده شده کامل کنید.

تفاوت

کار/کارکرد روی صندلی می‌نشینم	رنگ قهوه‌ای
جنس چوبی	قسمت‌ها پایه/دسته
لمس سفت	شنیدن

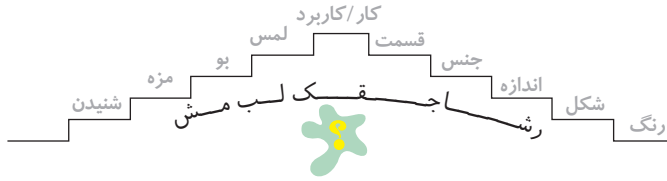
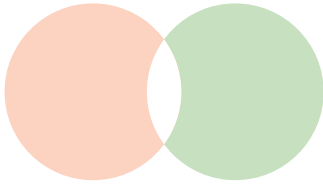

کار/کارکرد سردنگه می‌دارد	رنگ سفید
جنس فلزی	قسمت‌ها در، طبقه، دستگیره
لمس صاف	شنیدن صدای آهسته

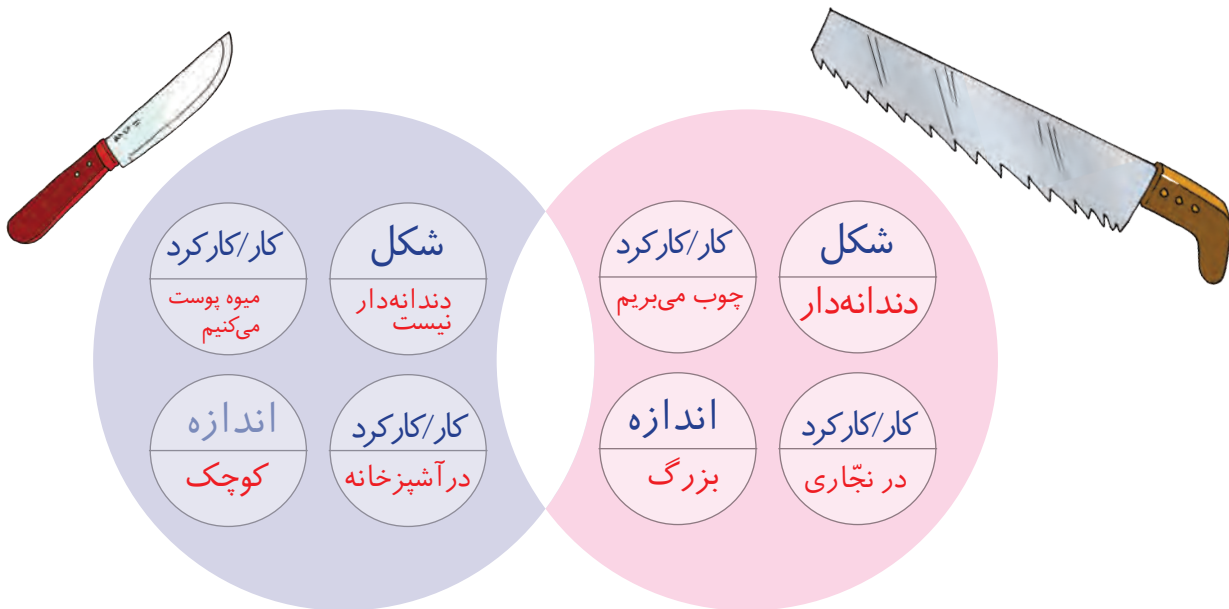
- رنگ یخچال سفید است اما صندلی است.
- جنس یخچال اما جنس صندلی از
- قسمت‌ها یخچال ، و دارد ولی
- کار/کاربرد یخچال ولی
- لمس درِ یخچال است
- شنیدن یخچال

۵. متن زیر را بخوانید و تفاوت‌های ارّه و چاقو را در جاهای خالی بنویسید.

تفاوت

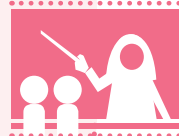
- **شکل** لبه‌ی ارّه است اما لبه‌ی چاقو
- **اندازه** ارّه است اما چاقو است.
- **کار/کاربرد** ما از ارّه استفاده می‌کنیم اما از چاقو استفاده می‌کنیم.
- **کار/کاربرد** ما با ارّه ولی با چاقو

والدین گرامی، دو تا از وسایل خانه را به فرزندتان نشان دهید. از او بپرسید آن‌ها با هم چه فرقی دارند، برای کمک به او نام ویژگی‌هایی را که باعث تفاوتشان می‌شود بپرسید.
مانند:
به این فرش و موکت نگاه کن، چه رنگی‌اند؟ رنگشان چه فرقی دارد؟ رنگ فرش را بگو....

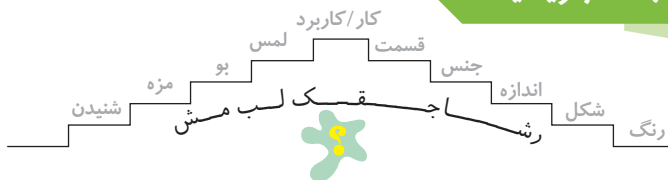

همکار گرامی، با توجه به توانایی دانش آموزان، آن‌ها را راهنمایی کنید تا از حروفِ ربط مناسب (اما، ولی،) بین جمله‌های خود استفاده کنند.

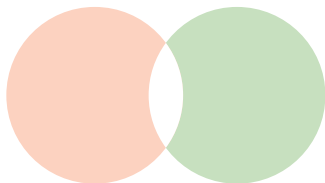

۶. جمله بنویسید.

(الف)

تفاوت

قسمت‌ها	رنگ مو	قسمت‌ها	رنگ مو
بلوز و شلوار	قهوه‌ای	پیراهن / روسری / دامن	سیاه
اندازه	کار/کاربرد	اندازه	کار/کاربرد
موی کوتاه	ماشین بازی	موی بلند	عروسک بازی

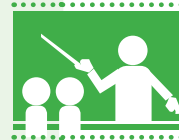
رنگ

اندازه

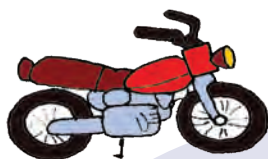
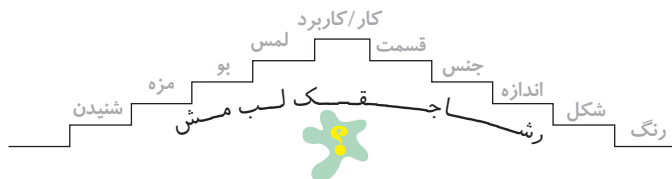
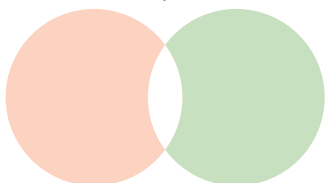
قسمت‌ها

کار/کاربرد

همکار گرامی، لازم است با توجه به آموخته‌های پیشین دانش‌آموزان در ابتدا توجه آن‌ها را به ویژگی‌هایی مانند رنگ، اندازه، شکل و... بر اساس موارد داده شده جلب نمایید تا نوشتن تفاوت‌های آن‌ها تسهیل گردد. مانند: چه رنگی؟ چه شکلی؟ و...

تفاوت

<p>رنگ قرمز</p>	<p>قسمت‌ها چرخ، دنده، صندلی</p>
<p>اندازه کوچک</p>	<p>رنگ سبز</p>
<p>کار/کاربرد یک مسافر دارد.</p>	<p>اندازه بزرگ و بلند</p>
<p>صدا بوق</p>	<p>قسمت‌ها واگن، در، چرخ، پنجره</p>
<p>کار/کاربرد مسافرهای زیادی دارد.</p>	<p>صدا هوهو، چی چی</p>

رنگ

اندازه

قسمت‌ها

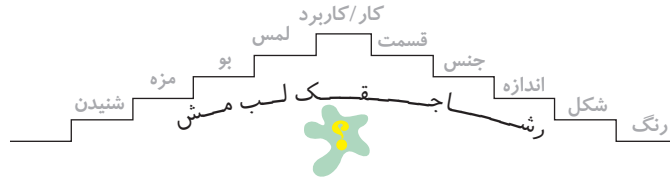
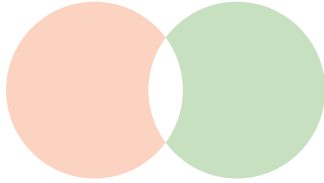
کار/کاربرد

شنیدن

۷. تفاوت تصویرها را پیدا کنید و بنویسید.

(الف)

تفاوت

کار/کاربرد

بیمار را در بیمارستان
درمان می کند.

قسمت‌ها

لباس سفید می پوشد.
گوشی، آمپول و ... دارد.

کار/کاربرد

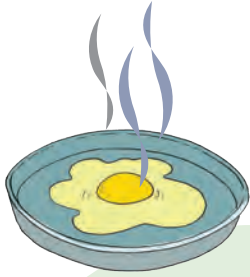
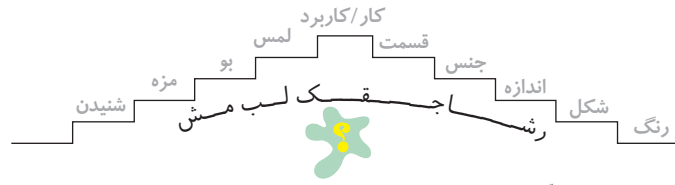
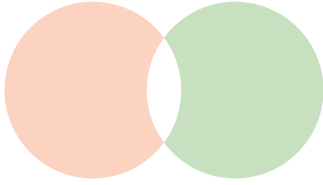
در مدرسه درس می دهد.

قسمت‌ها

لباس رنگی می پوشد.
کتاب، خود کار و ... دارد.

ب)

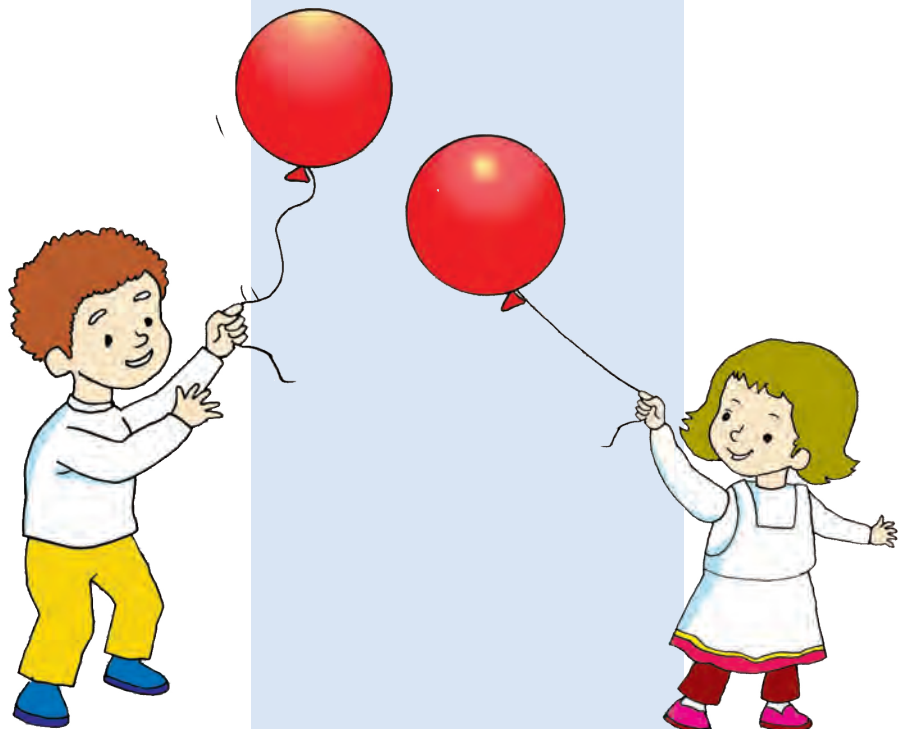
تفاوت

درس یازدهم

نگارش هفتم

درک، بیان و توصیف:
تفاوت‌ها و شباهت‌ها ۲

هدف: آشنایی دانش آموزان با مفهوم و کاربرد توجّه به شباهت‌ها (بین چیزهای مختلف) در توصیف کردن.
انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش آموزان انتظار می‌رود: شباهت‌های چیزهای گوناگون را درک و هنگام توصیف، بیان کنند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

معلم دو وسیله‌ای را که از آن‌ها برای توصیف تفاوت‌ها استفاده کرده بود بار دیگر برای یاددهی توصیف شباهت‌ها نشان می‌دهد و با مروری بر ده ویژگی «رشاجک لب مش» و تفاوت‌های آن‌ها، این بار بر ویژگی‌هایی که در هر دو مشترک است، تأکید کرده، فکر دانش آموزان را به این سو هدایت می‌کند. مانند:

تابلو مستطیل است.

شکل

کمد مستطیل است.

همانند درس قبل، پس از اطمینان از درک مفهوم شباهت و درک ویژگی مشترک دو وسیله توسط دانش آموزان، معلم ویژگی‌های مشترک را بر روی تابلو نوشته، از دانش آموزان می‌خواهد با توجّه به این شباهت‌ها جمله‌ای را بیان کنند و روی تخته بنویسند. لازم است معلم با توجّه به توانایی دانش آموزان خود، کاربرد مناسب «هر دو» یا حرف ربط «و» را در جمله‌ها آموزش دهد.

تابلو و کمد مستطیل هستند.

شکل

یا هر دو مستطیل هستند.

همچنین اگر ویژگی مشترکی نیز وجود دارد که در قالب ده ویژگی آموزش داده شده، قرار نمی‌گیرد به دانش آموزان گفته و نوشته شود (درک و بیان) در انتها از دانش آموزان خواسته شود، درباره‌ی شباهت‌های دو وسیله گفت‌وگو کنند و در دفترشان بنویسند.

همانند درس قبل در مرحله‌ی بعد درباره‌ی شباهت‌های دو گروه به صورت کلی گفت‌وگو و نگارش انجام شود. مانند:

میزها و صندلی‌ها

قسمت‌ها

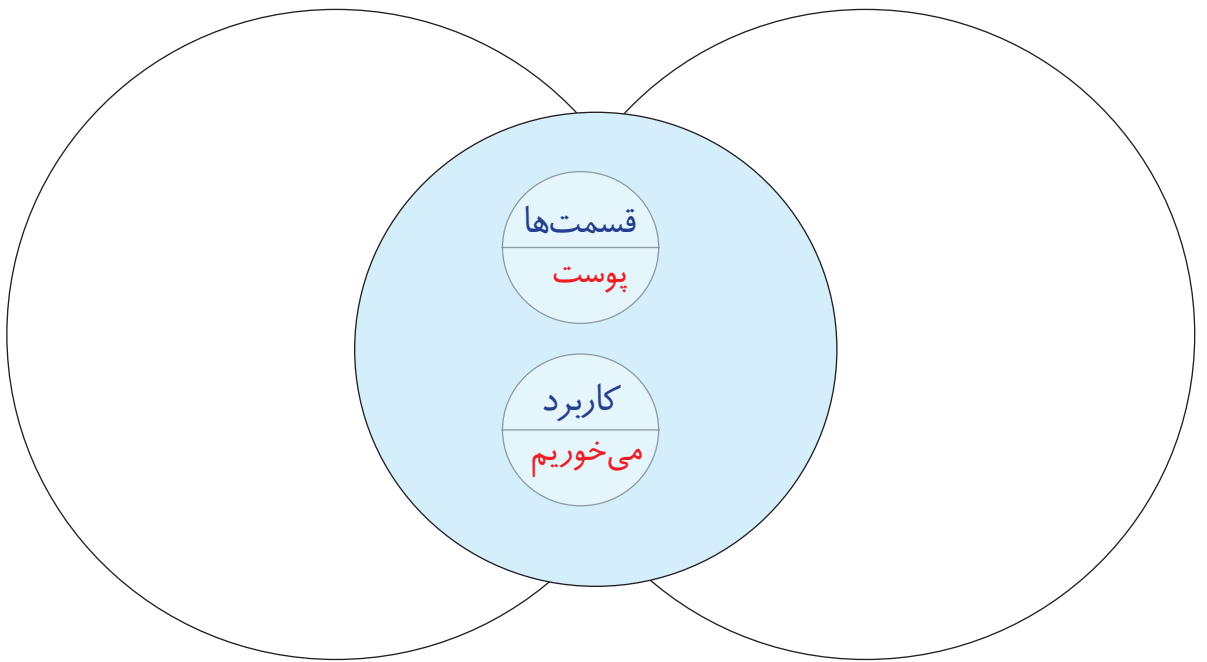
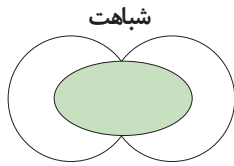
میزها و صندلی‌ها، چهار تا پایه دارند.

میوه‌ها و حیوان‌ها

رنگ

میوه‌ها و حیوان‌ها، رنگ‌های گوناگونی دارند.

۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

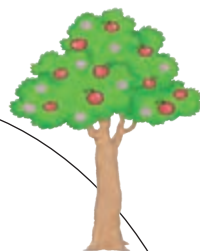
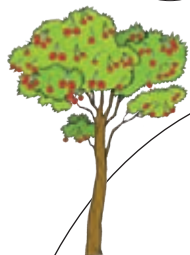
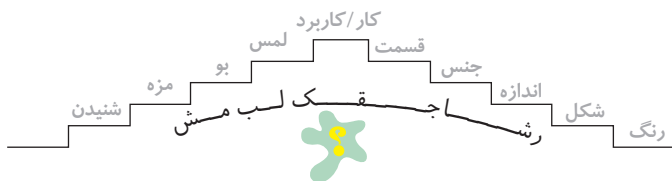
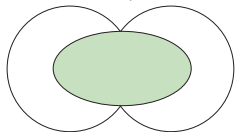
همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

- ۱- از دانش‌آموزان بخواهید با دقت به تصاویر نگاه کنند و درباره‌ی شباهت دو میوه فکر کنند.
- ۲- با یادآوری و تأکید بر ده ویژگی آموزش داده شده، ویژگی مشابه را نشان داده، بیان کنند.
- ۳- از هر دانش‌آموز بخواهید ویژگی‌هایی را که مشترک هستند نشان دهد.
- ۴- از هر دانش‌آموز بخواهید با راهنمایی شما جمله‌هایی درباره‌ی ویژگی‌های مشابه بیان کند.

۲. شباهت‌های درختان سیب و گیلان را از بین کلمه‌های داده شده، جدا کرده، در جای خالی بنویسید.

شباهت

A large, light pink oval shape with a dashed line border, intended for writing the similarities between the apple and the trees.

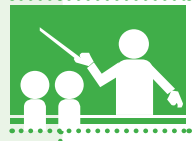
رنگ سبز

اندازه بلند

قسمت‌ها برگ - تنه - شاخه - ریشه

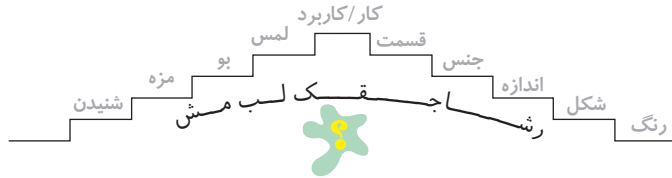
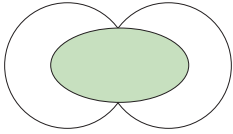
کاربرد میوه - سایه - چوب

همکار گرامی، هنگام انجام دادن این تمرین توجه دانش‌آموزان را به ویژگی‌های مشترک بر اساس ده ویژگی آموزش داده شده، جلب کنید. مفهوم «هر دو» و کاربرد آن را در این گونه از توصیف برای دانش‌آموزان توضیح دهید.

۳. شباهت‌های تصویرها را پیدا کنید و در جای خالی بنویسید. یکی از جمله‌ها اضافه است.

شباهت

A large purple oval with five horizontal dashed lines for writing.

رنگ

پرهای کلاغ سیاه و پرهای خروس رنگارنگ است.

قسمت‌ها

کلاغ و خروس نوک و بال و چشم دارند.

قسمت‌ها

هر دو پر دارند.

کار/کاربرد

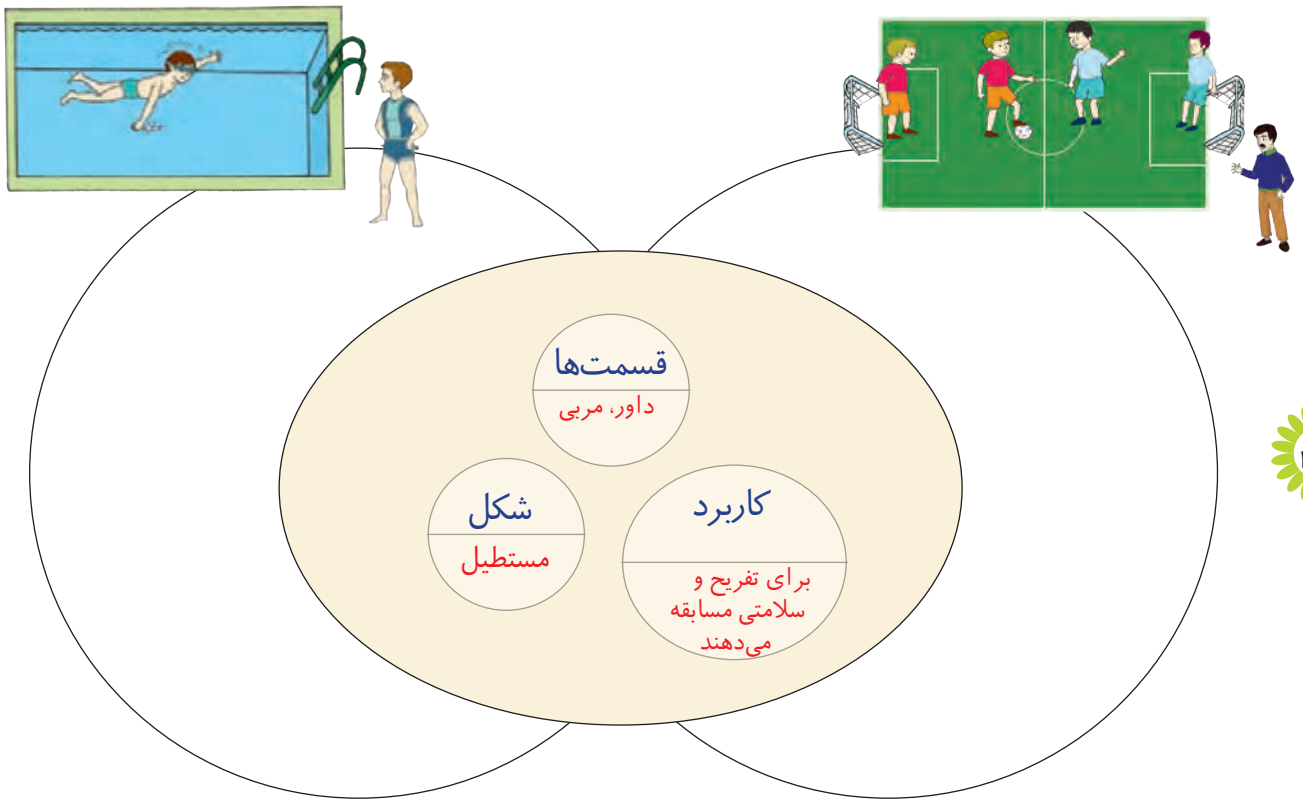
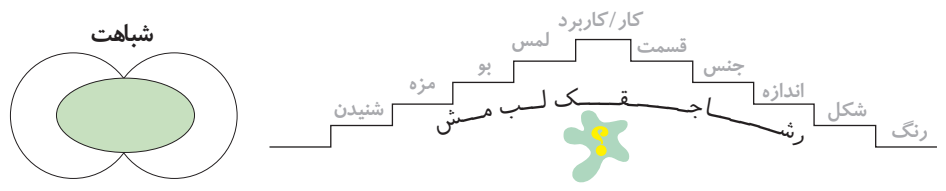
کلاغ پرواز می‌کند اما خروس پرواز نمی‌کند.

کار/کاربرد

هر دو دانه می‌خورند.

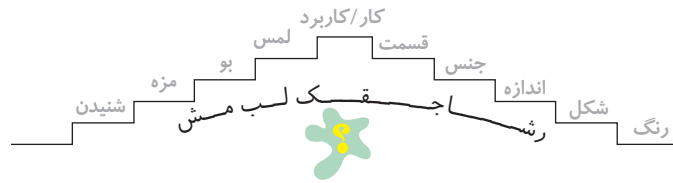
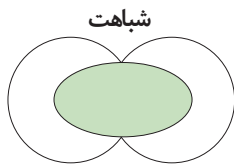
۴. به تصویرها خوب دقت کنید و جاهای خالی را با کلمه‌های داده شده کامل کنید.

(الف)

- ☆ شکل زمین فوتبال و استخر است.
- ☆ هردو دارند.
- ☆ ورزشکارها در فوتبال و شنا هستند.
- ☆ هردو هستند.

(ب)

☆ ارّه و چاقو هستند.

☆ ارّه و چاقو و دارند.

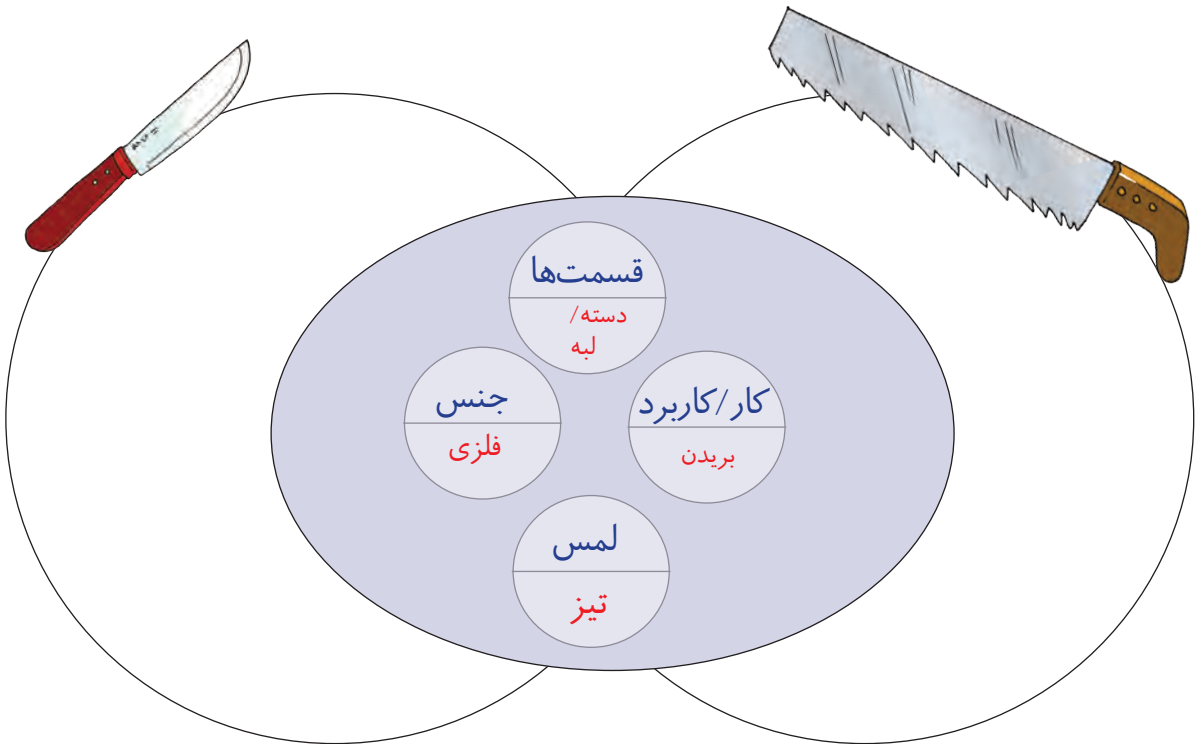
☆ ما از هر دو برای استفاده می کنیم.

☆ هر دو هستند.

۱۳۷

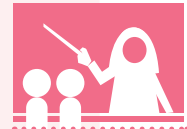
درس یازدهم - نگارش هشتم، درک، بیان و توصیف: تفاوتها و شباهتها ۲

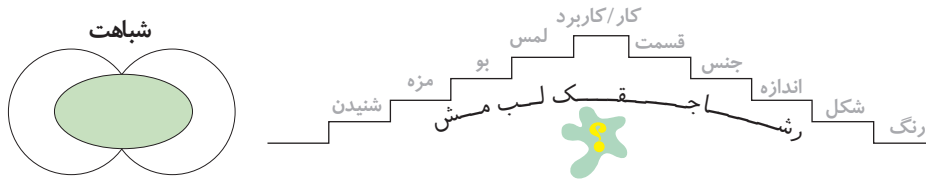
والدین گرامی، دو حیوان، دو وسیله یا دو... را به فرزندان نشان دهید و درباره‌ی ویژگی‌ها و شباهت‌هایی که آن دو با هم دارند، گفت‌وگو کنید و از او بخواهید این صحبت‌ها را برای شخص دیگری بازگو نماید.

همکار گرامی، دانش‌آموزان را راهنمایی کنید تا بر اساس ویژگی‌های مشابه که در تصاویر آمده است، جمله‌های مناسبی بنویسند. اگر دانش‌آموزان ویژگی دیگری بیان کردند که درست بود، آن را هم اضافه کنید.
دانش‌آموزان را برای کاربرد «هر دو» یا حرف ربط «و» راهنمایی کنید.

۵. جمله بنویسید.

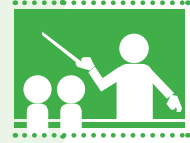

رنگ

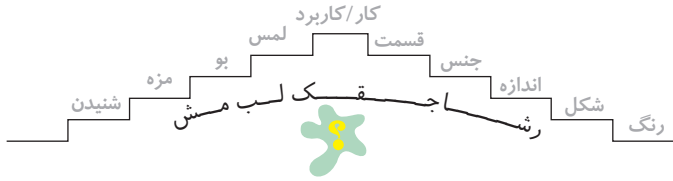
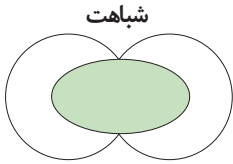
قسمت‌ها

کار/کاربرد

همکار گرامی، به دانش آموزان تأکید کنید بر اساس ویژگی‌های (رشاجک لب مش) فکر کنند؛ شباهت‌ها را تشخیص دهند، بیان کنند و بنویسند.

۶. شباهت‌های تصویرها را پیدا کنید و بنویسید.

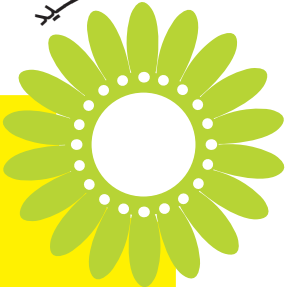

تمرین دوباره

Handwriting practice area with ten horizontal dotted lines on a light blue background.

موفق باشیلا

درس دوازدهم

نگارش هشتم تفاوت‌ها و شباهت‌ها ۳

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد توجه به تفاوت‌ها و شباهت‌ها (بین چیزهای گوناگون) در توصیف.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:

با درک تفاوت‌ها و شباهت‌های چیزهای گوناگون، تفاوت‌ها و شباهت‌های آن‌ها را هنگام توصیف بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم بیاموزیم (فعالیت کلاسی):

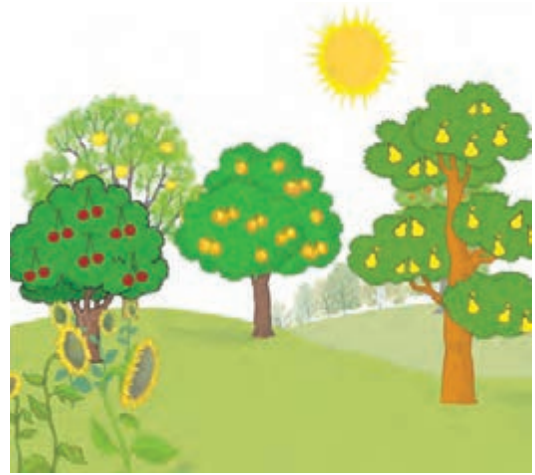
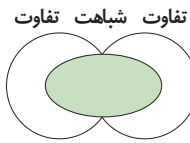

معلم در این درس با به‌کارگیری دو وسیله (یا دو گروه) که برای آموزش توصیف تفاوت و شباهت به صورت جداگانه استفاده شده بود، دانش‌آموزان را برای فکر کردن و بیان توصیف، بر مبنای تفاوت و شباهت دو چیز، هدایت می‌نماید. همچنین در ابتدا با توجه بر شباهت و تفاوت براساس ده ویژگی «رشاجک لب مش» تأکید می‌کند همچنین اگر ویژگی دیگری به جز از این موارد بود و مبنای شباهت و تفاوت داشت، بیان می‌نماید.

استفاده از جمله‌های مناسب و کوتاه‌تر و نوشتن تفاوت‌ها و شباهت‌ها در دو بند (پارگراف) جداگانه توسط معلم آموزش داده می‌شود.

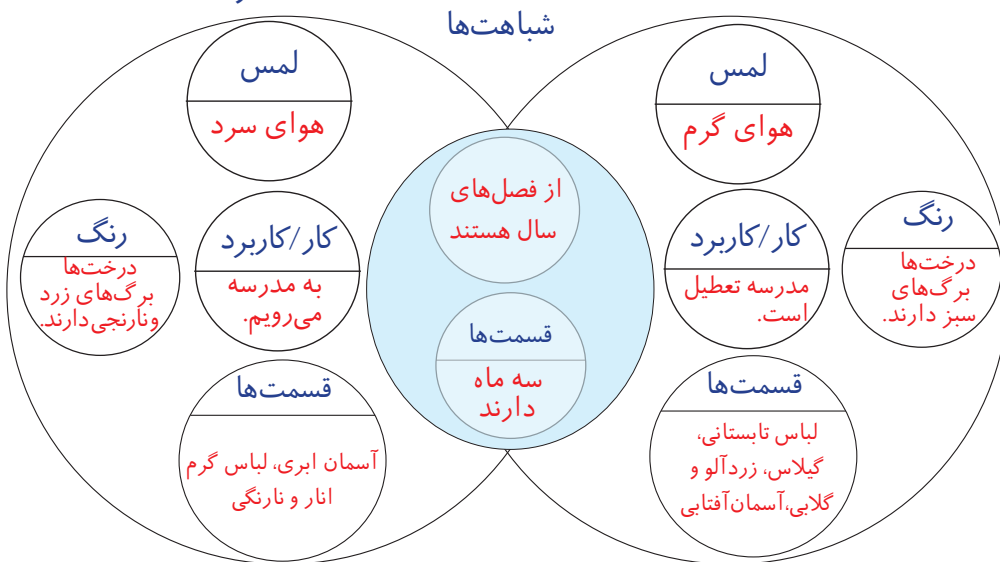
۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

تفاوت‌ها

شباهت‌ها

تفاوت‌ها

همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:

- ۱- از دانش‌آموزان بخواهید با دقت به تصاویر نگاه کنند و با توجه به ویژگی‌های ده‌گانه درباره‌ی تفاوت‌ها و شباهت‌های دو تصویر فکر کنند.

- ۲- ابتدا درباره‌ی تفاوت‌ها، سپس درباره‌ی شباهت‌ها گفت‌وگو کنید.

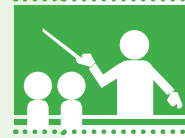
- ۳- از هر دانش‌آموز بخواهید یک ویژگی متمایز کننده و یک ویژگی مشترک نشان دهد.

- ۴- از هر دانش‌آموز بخواهید دو جمله (یکی درباره‌ی تفاوت و یکی درباره‌ی شباهت دو تصویر) بگوید.

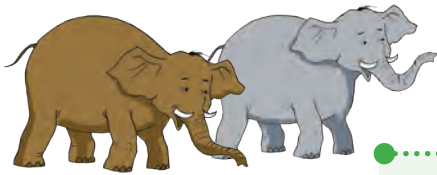
- ۵- بار دیگر از دانش‌آموزان بخواهید درباره‌ی تمامی تفاوت‌ها و شباهت‌های دو تصویر با یکدیگر گفت‌وگو کنند.

همکار گرامی، لازم است آموخته‌های پیشین دانش‌آموزان درباره‌ی خصوصیات مرتبط با ویژگی‌های ده‌گانه (رشاجک لب مش) هنگام مقایسه و توجه به شباهت‌ها و تفاوت‌های دو چیز، تأکید و یادآوری شود. پیشنهاد می‌شود رونویسی جمله‌ها به عنوان تکلیف شب ارائه گردد.

۲. جمله‌ها را بخوانید و شماره‌ی جمله‌ی درست را مانند نمونه، در نقطه چین بنویسید.

(الف)

شباهت

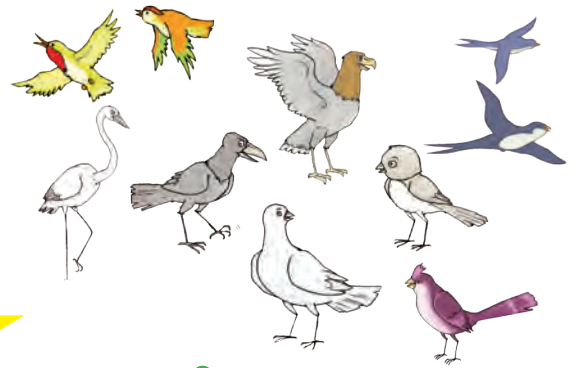
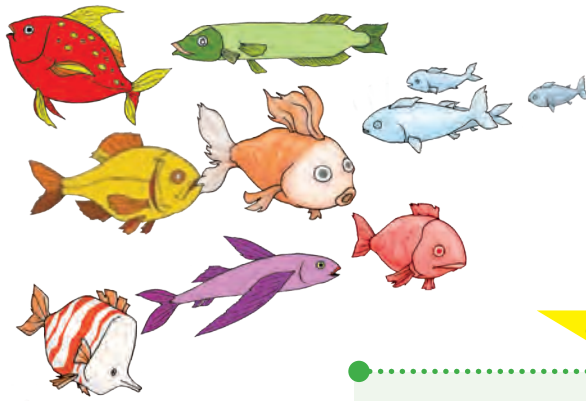
..... ۵	رنگ
.....	قسمت‌های بدن
.....	کار/کاربرد

تفاوت

.....	رنگ
.....	شکل
.....	اندازه
.....	جنس
.....	قسمت‌های بدن ۱
.....	کار/کاربرد
.....	لمس
.....	بو
.....	مزه
.....	شنیدن

۷ خرطوم بلند و دم کوتاه دارند.	۱ دم بلند و بینی کوچک دارند.
۸ صدای آن‌ها بلند است.	۲ صدای آن‌ها آهسته است.
۹ بزرگ هستند.	۳ کوچک هستند.
۱۰ روی زمین زندگی می‌کند.	۴ می‌تواند زیر زمین زندگی کند.
۱۱ هر دو حیوان هستند.	۵ هر دو قهوه‌ای و توسی هستند.
	۶ موش‌ها و فیل‌ها پا، گوش و چشم دارند.

(ب)

شباهت

.....	رنگ
.....	اندازه
.....	قسمتها
.....	کار/کاربرد

تفاوت

.....	← رنگ →
.....	← شکل →
.....	← اندازه →
.....	← جنس →
.....	← قسمت‌های بدن →
.....	← کار/کاربرد →
.....	← لمس →
.....	← بو →
.....	← مزه →
.....	← شنیدن →

۷ آن‌ها پولک و آبشش دارند.

۸ آن‌ها شنا می‌کنند.

۹ صدای آن‌ها را نمی‌شنویم.

۱۰ هر دو گروه تخم می‌گذارند و بچه دارند.

۱ آن‌ها پرواز می‌کنند.

۲ هر دو گروه رنگ‌های مختلفی دارند.

۳ هر دو گروه اندازه‌های مختلفی دارند.

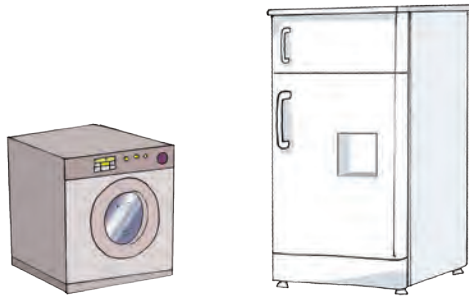
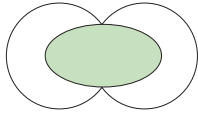
۴ آن‌ها پر و نوک دارند.

۵ هر دو گروه چشم و دم دارند.

۶ صدای مختلفی دارند.

۳. جاهای خالی جمله‌ها را با کلمه‌های داده شده، کامل نمایید.

تفاوت شباهت تفاوت

کار/کاربر

آشپزخانه

قسمتها

در/سیم برق

جنس

فلزی

رنگ

سفید

یخچال و ماشین لباسشویی، شبیه هستند.

هر دو هستند.

جنس هر دو است.

یخچال و ماشین لباسشویی دارند.

هر دو را در می‌گذاریم.

شباهت

کار/کاربرد

سرد نگه می‌دارد.

کار/کاربرد

می‌شوید.

اندازه

بلند

اندازه

کوتاه

شکل

مستطیل

شکل

گرد(دایره)

یخچال و ماشین لباسشویی باهم فرق دارند:

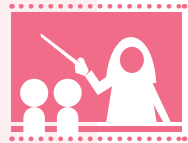
در یخچال است ولی در ماشین لباسشویی است.

یخچال است اما ماشین لباسشویی است.

یخچال غذاها را و ماشین لباسشویی لباس‌ها را

تفاوت

همکار گرامی، با توجه به ده ویژگی آموزش داده شده از دانش آموزان بخواهید درباره‌ی تفاوت‌ها و شباهت‌های دو تصویر فکر کنند و جمله‌های مناسب بیان کرده، بنویسند. لازم است در این تمرین و سایر تمرین‌ها به دانش آموزان یادآوری شود که ممکن است برای برخی ویژگی‌ها نتوان شباهت یا تفاوتی بازگو کرد.

۴. هندوانه و توت فرنگی را با هم مقایسه کنید و بنویسید.

(الف)

شباهت

هندوانه و توت فرنگی هستند.	رنگ
.....	مزه
.....	کار/کاربرد

تفاوت

.....	شکل
.....	اندازه
.....	قسمت‌ها
.....	لمس

(ب)

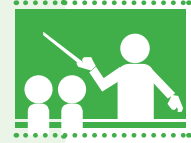
شباهت

.....	کاربرد قسمت‌ها
-------------------------	-------------------

تفاوت

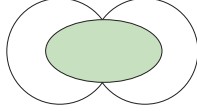
.....	اندازه
.....	جنس
.....	کار/کاربرد
.....	شنیدن

همکار گرامی، از دانش آموزان بخواهید هنگام توصیف از جمله‌های مشابه آنچه در ابتدای هر بند آورده شده است، در بیان شفاهی و نوشتاری خود استفاده کنند.

۵. اتوبوس و هواپیما را باهم مقایسه کنید و بنویسید.

تفاوت شباهت تفاوت

شباهت‌ها

اتوبوس و هواپیما شبیه هستند؛ چون

.....

.....

.....

تفاوت‌ها

اتوبوس و هواپیما با هم فرق دارند؛ چون

.....

.....

.....

والدین گرامی، از فرزندتان بخواهید درباره‌ی شباهت‌ها و تفاوت‌های دو اسباب‌بازی خود برایتان صحبت کند. او را با پرسش، برای بیان جمله‌های درست راهنمایی کنید.

۶. فصل‌های زمستان و بهار را با هم مقایسه کنید.

فصل‌های زمستان و بهار شبیه هم هستند؛ چون هر دو.....

.....

.....

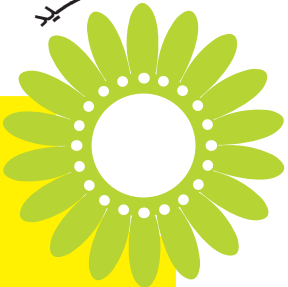
.....

فصل‌های زمستان و بهار با هم فرق دارند؛ چون.....

.....

.....

.....

درس سیزدهم

نگارش نهم

توصیف با توجه به

ویژگی های طبقه / مقوله (۱)

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم مقوله / طبقه
انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود:
 با درک و کاربرد مفاهیم آموخته شده، طبقه / مقوله‌ی هر چیز را
 تشخیص دهند، بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم پیام‌وزیم (فعالیت کلاسی):

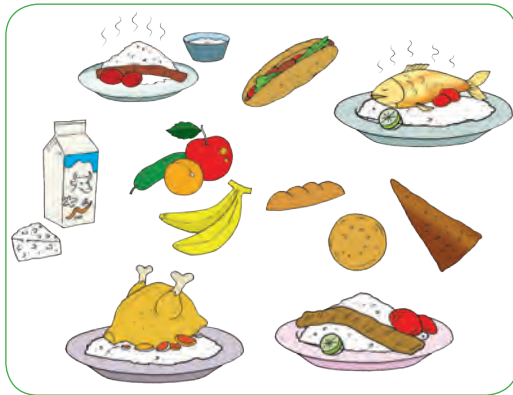
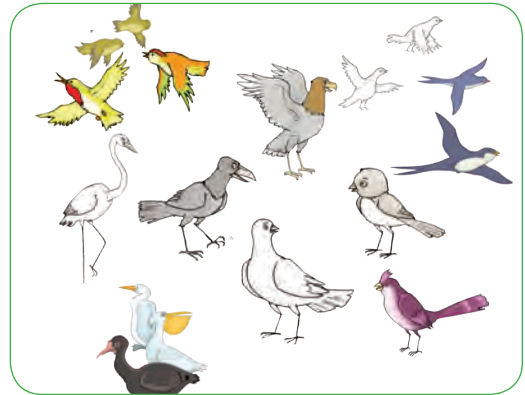
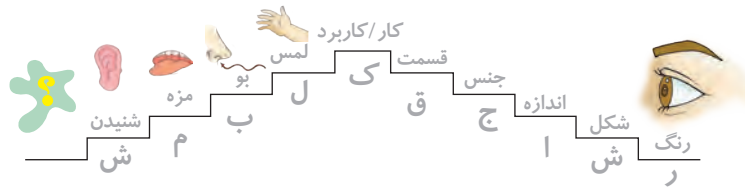
معلم از نمایش فیلم، تصویر یا نشان دادن اسباب‌بازی‌هایی که متعلق به یک گروه هستند استفاده می‌کند و دانش‌آموزان را هدایت می‌نماید تا درباره‌ی اینکه هر گروه چه شباهت‌هایی با هم و چه تفاوت‌هایی با گروه‌های دیگر دارند، فکر کنند، درباره‌ی ویژگی‌هایشان با آن‌ها صحبت می‌کند و ذهن دانش‌آموزان را به این مطلب سوق دهد که این نمونه‌ها علی‌رغم تفاوت‌هایی که با هم دارند به دلیل اشتراک در یک گروه (طبقه / مقوله) قرار گرفته‌اند، ضمن آنکه تفاوت عمده‌ای با سایر گروه‌ها (طبقه‌ها / مقوله‌ها) دارند. معلم درباره‌ی ویژگی‌های یک گروه مانند خوراکی، وسایل مدرسه یا بشقاب‌ها صحبت می‌کند و هم‌زمان جمله‌ها را به صورت نوشتاری ارائه دهد. از دانش‌آموزان می‌خواهد که با توجه به این ویژگی‌ها، موارد نشان داده شده در قالب فیلم، تصویر یا اسباب‌بازی، حدس بزنند و بگویند متعلق به چه گروه، طبقه یا مقوله‌ای هستند؛ مانند:

معلم: رنگ‌ها، شکل‌ها و اندازه‌های گوناگونی دارند. جنس آن‌ها چینی، پلاستیکی و فلزی است. ما در آن‌ها غذا می‌ریزیم و می‌خوریم. آن‌ها صاف و سفت هستند.

دانش‌آموزان: پس این‌ها بشقاب هستند.

برای نتیجه‌گیری نهایی دانش‌آموزان را راهنمایی کنید تا از کلمه‌هایی مانند (پس، بنابراین) در جمله‌ها استفاده کنند.

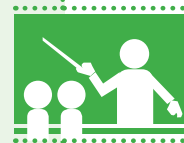
۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

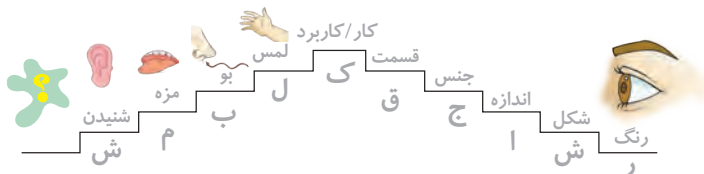
- همکار و والدین گرامی، برای انجام دادن این تمرین به همراه دانش‌آموزان به روش زیر عمل کنید:
- ۱- از دانش‌آموزان بخواهید به تصاویر هر دسته نگاه کنند و درباره‌ی شباهت‌ها و تفاوت‌هایشان فکر کنند.
- ۲- بر اساس ویژگی‌های مشترک و متفاوت، درباره‌ی شباهت‌ها و تفاوت‌های هر گروه صحبت کنید.
- ۳- بر اساس همان ده ویژگی تفاوت‌هایی که هر دسته از تصاویر با سایر دسته‌ها دارند با آن‌ها گفت‌وگو کنید.
- ۴- پس از اطمینان از یادگیری دانش‌آموزان، علت قرارگیری موارد گوناگون را در هر دسته (گروه، طبقه یا مقوله) بیان کنید و با همراهی آن‌ها نام هر مقوله (گروه، طبقه / دسته) را بگویید.
- ۵- ویژگی‌هایی از هر گروه را بیان کنید تا هر دانش‌آموز تصویر مربوط به آن گروه را نشان دهد.
- ۶- از هر دانش‌آموز بخواهید نام هر گروه (طبقه / مقوله) را بگوید.

همکار گرامی، توجه دانش آموزان را به مفهوم و چگونگی استفاده از ویژگی‌های ده گانه برای نتیجه‌گیری درباره‌ی عنوان مقوله یا طبقه جلب کنید کاربرد کلمه‌های «پس» و «بنابراین» را با دانش آموزان تمرین کنید.

۲. جاهای خالی را با توجه به تصویرها و جمله‌های داده شده، کامل کنید.

پوشاک

اسباب بازی

وسایل مدرسه

پس این‌ها هستند.

رنگ‌ها، شکل‌ها و اندازه‌های گوناگونی دارند. چوبی، پلاستیکی و فلزی هستند. در مدرسه از آن‌ها استفاده می‌کنیم و با آن‌ها می‌نویسیم و نقاشی می‌کنیم.

بنابراین این‌ها هستند.

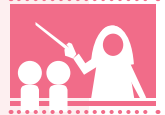
رنگ‌ها، شکل‌ها و اندازه‌های گوناگونی دارند. پارچه‌ای و چرمی هستند. قسمت‌های گوناگونی دارند. آن‌ها را می‌پوشیم. آن‌ها ما را گرم می‌کنند.

پس این‌ها هستند.

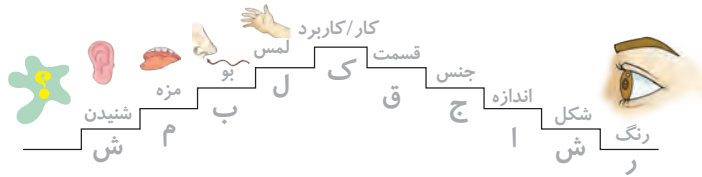
رنگ‌ها، شکل‌ها و اندازه‌های گوناگونی دارند. بچه‌ها آن‌ها را دوست دارند و با آن‌ها بازی می‌کنند. بعضی صدای بلند یا آهسته دارند.

همکار گرامی، با تأکید بر آموخته‌های دانش‌آموزان و بازگویی ویژگی‌های ده‌گانه (رشاجک لب مش) دانش‌آموزان را راهنمایی کنید تا با توجه به ویژگی‌ها، شباهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها را با سایر گروه‌ها تشخیص دهند و علت قرار گرفتن آن‌ها را در یک مقوله و طبقه یاد بگیرند و نام هر طبقه / مقوله را بگویند.

۳. جمله‌ها را بخوانید و جاهای خالی آن‌ها را با نام مقوله / طبقه کامل کنید.

آدم - حیوان - درخت
پس این‌ها هستند.

رنگ‌ها و اندازه‌های گوناگونی دارند.
چشم، گوش، دهان و دم دارند.
آن‌ها زنده هستند، غذا می‌خورند و بچه دارند. آن‌ها حرف نمی‌زنند. صداهای مختلفی دارند.

وسایل بهداشتی - وسایل خانه - وسایل نقلیه

بنابر این این‌ها هستند.

رنگ‌ها و اندازه‌های گوناگونی دارند.
فلزی هستند. در، پنجره، چرخ و راننده دارند.
آن‌ها حرکت می‌کنند و آدم‌ها را جابه‌جا می‌کنند.
صداهای مختلفی دارند.

درخت - گل - میوه
پس این‌ها هستند.

برگ سبز و تنه‌ی قهوه‌ای دارند. بزرگ، کوچک، بلند و کوتاه هستند.
برگ، شاخه، تنه و ریشه دارند.
هوا را تمیز نگه می‌دارند. ما زیر سایه‌ی آن‌ها می‌نشینیم.
از چوب آن‌ها وسایل گوناگون می‌سازیم. زیر و سفت هستند.

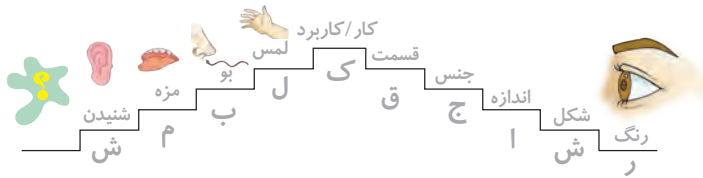
ورزش - مکان (جا) - خوراکی
بنابر این این‌ها هستند.

شکل‌ها و اندازه‌های گوناگون دارند.
بعضی از آن‌ها در، پنجره و دیوار دارند.
ما داخل آن‌ها می‌رویم. در آن‌ها کارهای گوناگونی مانند درس خواندن، نماز خواندن، فروختن و... انجام می‌دهیم.

والدین گرامی، تعدادی میوه، وسایل کوچک آشپزخانه (قاشق، چنگال و...) را در برابر فرزندتان قرار دهید و از او بخواهید درباره‌ی ویژگی‌هایی مانند رنگ، جنس و کاربرد صحبت کند. حال او را با توجه به گفته‌هایش راهنمایی کنید. علت اینکه به آن‌ها میوه یا ظرف می‌گوییم با توجه به شباهت‌ها و تفاوت‌هایشان با سایر گروه‌ها صحبت کنند.

۴. جمله‌ها را بخوانید و جمله‌ی مناسبی با توجه به نام مقوله، بنویسید.

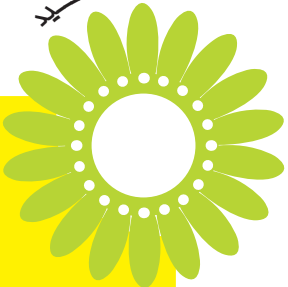

رنگ‌ها و اندازه‌های گوناگونی دارند. نوک، پر، بال و دو پا دارند و بعضی از آن‌ها پرواز می‌کنند. نرم هستند و صداهای گوناگونی دارند.

این‌ها

لباس‌های مخصوص و رنگ‌های گوناگونی دارند. همه‌ی آن‌ها مربی، داور و لباس مخصوص دارند. انجام دادن آن‌ها برای سلامتی مفید است. در بعضی از آن‌ها شرکت‌کننده‌ها با هم مسابقه می‌دهند.

رنگ‌ها، شکل‌ها و اندازه‌های مختلفی دارند. پوست، دانه و برگ دارند. آن‌ها را می‌خوریم. سفت یا نرم هستند. ترش یا شیرین هستند. خوش‌بو هستند.

درس چهاردهم

نگارش دهم

توصیف با توجه به

ویژگی های طبقه / مقوله (۲)

هدف: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم و کاربرد ویژگی‌های هر طبقه (مقوله) در توصیف.

انتظارات: در پایان فعالیت‌ها از دانش‌آموزان انتظار می‌رود: با درک و کاربرد ویژگی‌های هر طبقه / مقوله، آن‌ها را هنگام توصیف چیزهای مختلف بیان کنند، بخوانند و بنویسند.

با هم پیام‌وزیم (فعالیت کلاسی):

معلم در این درس به آموزش‌هایی که در درس قبل داده است از جهت مخالف می‌پردازد. بدین ترتیب که نام یک گروه یا طبقه مانند وسایل نقلیه را روی تابلو نوشته، سپس ماکت وسایل نقلیه (هواپیما، ماشین، موتور سیکلت و...) را در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌دهد. از دانش‌آموزان می‌خواهد بر اساس ده ویژگی «رشاجک لب مش» یا سایر ویژگی‌ها فکر کنند و ویژگی‌های مشترک همه‌ی آن‌ها را بگویند.

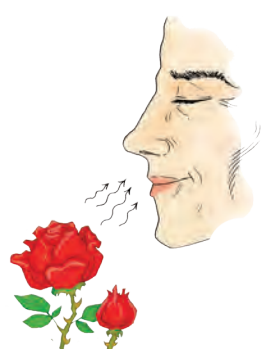
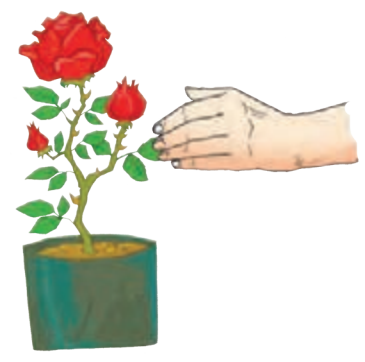
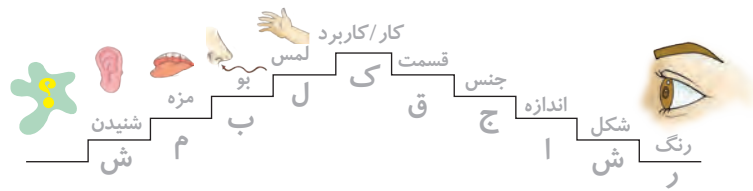
علت قرارگیری آن‌ها در یک گروه (طبقه، مقوله) یادآوری شود؛ مانند:

ما از وسایل نقلیه برای جابه‌جا شدن استفاده می‌کنیم.

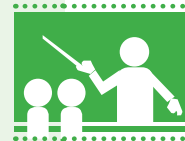
جمله‌ها توسط دانش‌آموزان بر روی تابلو نوشته شود.

هنگام پرسش و پاسخ از کلمه‌های پرسشی مانند: «چرا» برای اجرای فرایند یاددهی و یادگیری استفاده شود.

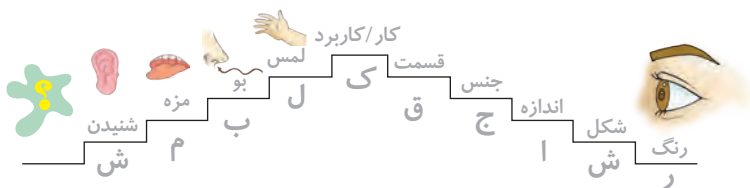
۱. ببینید، بشنوید و بگویید.

همکار گرامی، در این تمرین و تمرین بعد دانش آموزان برای نوشتن ویژگی‌های مربوط به هر طبقه / مقوله به صورت گام به گام آشنا می‌شوند. چگونگی نوشتن خصوصیات مشترک با توجه به ویژگی‌های ده گانه (رشاچک لب مش) و جمله‌های مناسب به دانش آموزان یادآوری شود.

۲. جمله‌ها را با توجه به تصویرها، کامل کنید.

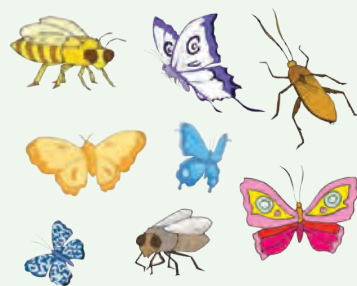
این‌ها غذا هستند.
 غذاها گوناگونی دارند و با مواد مختلف درست
 می‌شوند ما غذا
 غذاها گرم، و هستند.

رنگ‌های
 می‌خوریم
 خوش‌بو
 خوش‌مزه

این‌ها حشره هستند.
 حشره‌ها و اندازه‌های دارند.
 بعضی از حشره‌ها صدای آهسته دارند اما حشره‌ها
 ندارند و و دارند.

رنگ‌ها
 گوناگونی
 استخوان
 پا
 شاخک

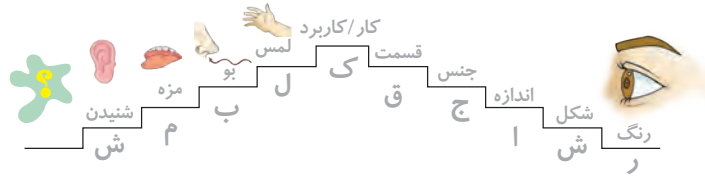

این‌ها هستند.
 وسایل نقلیه ، شکل‌ها و گوناگونی دارند.
 همه‌ی آن‌ها ، پنجره و ندارند.
 ولی همه هستند و ما برای رفتن از جایی به جای
 دیگر از آن‌ها استفاده می‌کنیم.

در
 چرخ
 اندازه‌های
 وسایل نقلیه
 رنگ‌ها
 فلزی

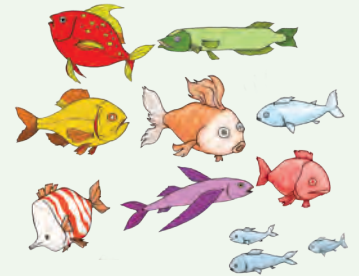
۳. به تصویرها خوب نگاه کنید و جاهای خالی جمله‌ها را کامل نمایید.

این‌ها وسایل مدرسه هستند.
 رنگ‌ها، و گوناگونی دارند.
 وسایل مدرسه، فلزی هستند.
 ما با آن‌ها و نقاشی

این‌ها ماهی هستند.
 ماهی‌ها رنگ‌ها، و گوناگونی دارند.
 همه‌ی ماهی‌ها آبشش و دارند.
 بدن ماهی‌ها دارد و همه‌ی ماهی‌ها در آب

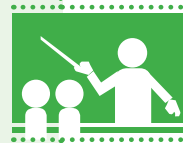
این‌ها پوشاک هستند.
 پوشاک، و اندازه‌های گوناگونی دارند. پوشاک
 و چرمی هستند. بعضی از آن‌ها، جیب
 و زیپ دارند و همه‌ی آن‌ها را و پوشاک ما را
 می‌کنند.

والدین گرامی، فرزندتان را راهنمایی کنید تا درباره‌ی ویژگی‌های یک مقوله / طبقه (میوه، وسایل خانه، پوشاک) برایتان صحبت کنند.
 برای نمونه کنار سفره‌ی غذا از او پرسید: چرا به این‌ها غذا می‌گوییم؟ با نامیدن ویژگی‌ها مانند: کار / کاربرد، مزه و بو... یا پرسش درباره‌ی این ویژگی‌ها فرزندتان را راهنمایی کنید.

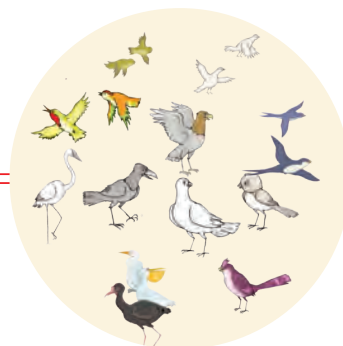
همکار گرامی، بهترین راه آموزش، استفاده از پرسش و پاسخ هنگام اجرای فرایند یاددهی و یادگیری است. برای یادآوری آموخته‌های پیشین، درباره‌ی کلمه‌ی پرسشی «چرا» و تثبیت یادگیری مربوط به علت قرارگرفتن در یک گروه و طبقه براساس ویژگی‌های ده‌گانه مانند نمونه‌های زیر، از پرسش و پاسخ به صورت شفاهی و نوشتاری استفاده کنید.

۴. جاهای خالی جمله‌ها را با توجه به تصویرهای داده شده، بنویسید.

چرا این‌ها پرنده هستند؟

چون همه‌ی پرنده‌ها پر، نوک، و

چرا ما به این‌ها ورزش می‌گوییم؟

چون همه‌ی ورزش‌ها، مربی، داور، لباس مخصوص دارند.
و آن‌ها برای سلامتی ما هستند.

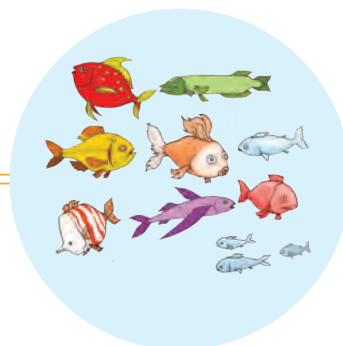
چرا ما به این‌ها میوه می‌گوییم؟

چون

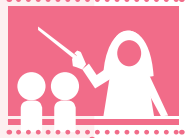

چرا این‌ها ماهی هستند؟

چون

همکارگرمی، دانش‌آموزان را به بیان (گفتاری و نوشتاری) نام هر مقوله و ویژگی‌هایی که باعث قرار گرفتن آن‌ها در یک مقوله و تمایزشان با سایر گروه‌ها است، راهنمایی کنید. توجه دانش‌آموزان را به استفاده از ویژگی‌های ده‌گانه در این کار جلب نمایید.

۵. جمله بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

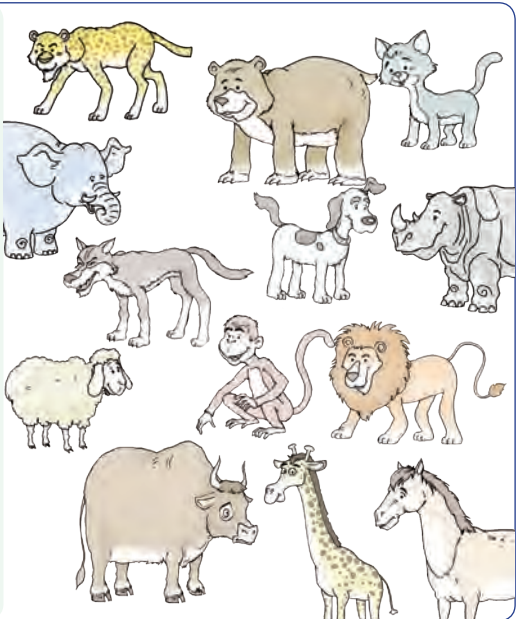
.....

.....

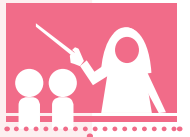
.....

.....

.....

همکار گرامی، در پایان این درس انتظار می‌رود دانش‌آموزان یک چیز (پدیده) را با توجه به آموخته‌های خود براساس ویژگی‌هایی که در موارد گوناگون می‌بینند حتی اگر آن را نمی‌شناسند یا نامش را نمی‌دانند طبقه‌بندی (مقوله‌بندی) کنند و درباره‌اش جمله‌هایی بیان کنند. از این رو دانش‌آموزان را برای انجام تمرین زیر راهنمایی کنید.

۶. جمله بنویسید.

این چه چیزی است؟ چرا؟

این یک حیوان است چون

.....

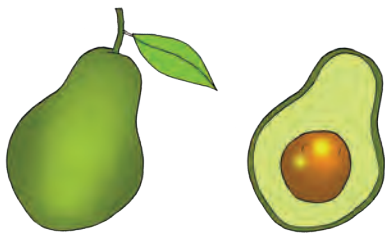
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

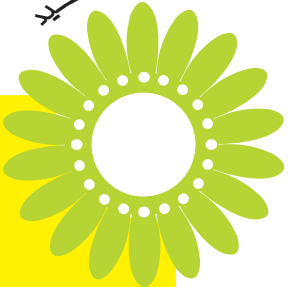

تمرین دوباره

Handwriting practice area with ten horizontal dotted lines on a light blue background.

موفق باشیلا

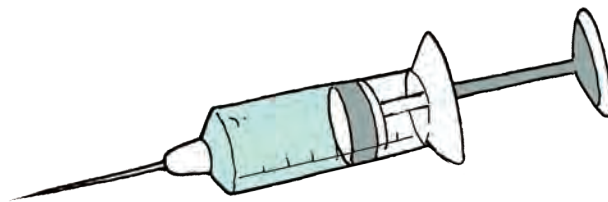
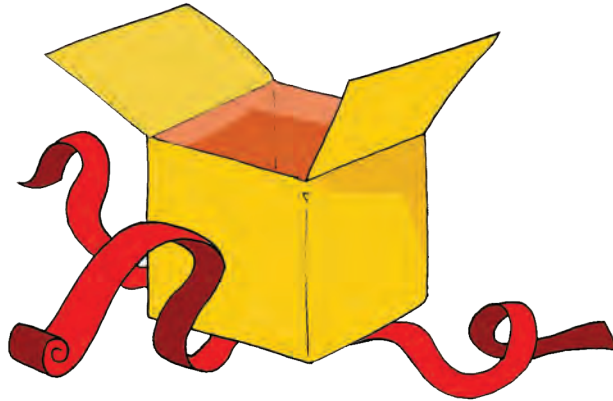
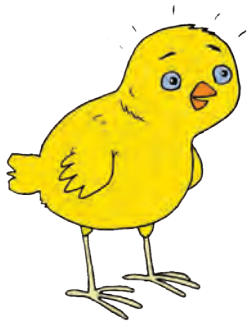
فصلت‌های دوره‌ای

۱. داستان را با گذاشتن کلمه‌های مناسب در جاهای خالی کامل کنید.

هدیه‌ی پدربزرگ

..... پدربزرگ برای علی جوجه می‌خَرَد و آن را به علی
می‌دهد. جوجه با صدایِ جیک جیک می‌کند و دانه
می‌خورد. علی جوجه را برای واکسن زدن به دام‌پزشکی خواهد برد.

۲. جاهای خالی را با استفاده از کلمه‌های داده شده کامل نمایید.

می‌توانم

دوست دارد

آن

اگر

زهرا به پرنده‌ها غذا بدهد.

..... کوه‌ها خیلی بلند هستند. کوه‌نوردها از کوه بالا می‌روند. ما با بالگرد راحت بالا می‌رویم.

من با تلسکوپ ستاره‌ها را ببینم.

..... توپ را خوب شوت کنی، گل می‌زنی.

۳. جاهای خالی جمله‌ها را با کلمه‌ی مناسب پُر نمایید.

با

اگر

یا

..... ما نقشه را درست
بخوانیم به گنج می‌رسیم.

برای

ولی

تا

آن جزیره خیلی دور است کشتی ما
سریع می‌رود.

در

اما

یا

من با مداد خود کار می‌نویسم.

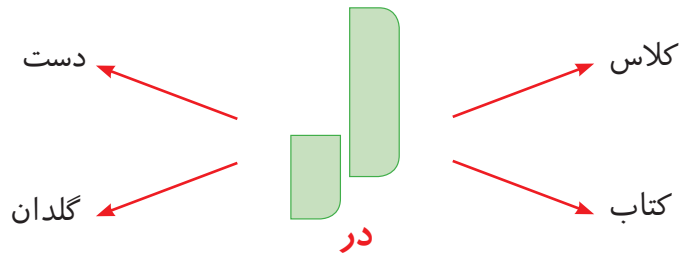
آمد

هستند

است

نگاه کن، سکه‌های طلا در گودال

۴. با توجه به تصویر و کلمه‌های داده شده، یک ترکیب و سپس یک جمله بنویسید.

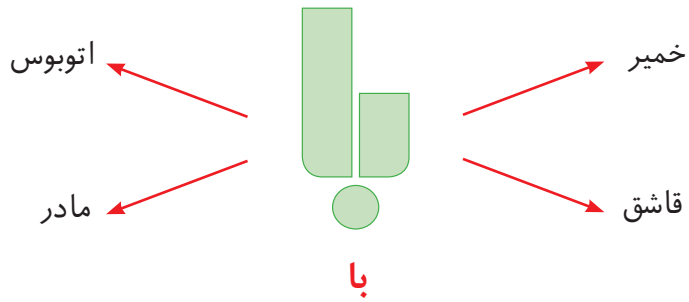
من در کتاب عکس‌های زیبا دیدم.

در کتاب

.....

.....

.....

نانوا با خمیر

با خمیر

.....

.....

.....

مشهد ← از → فردوسی

ساعت ۱۰:۰۰ ← از → چوب

از چوب

.....

.....

.....

غذا ← به → گاز

روستا ← به → پدر و مادر

به

.....

.....

.....

صفحه‌ی دوم ← تا → ساعت ۱۲:۱۵

روز پنجشنبه ← تا → مدرسه

تا

.....

.....

.....

پسرها ← برای → نوشتن

نمایش ← برای → گوسفند

برای

.....

.....

.....

۵. به تصویر نگاه کنید. هر سؤال را بخوانید، علامت بزنیید و پاسخ دهید.

- ۱- چند جغد روی شاخه نشسته است؟
- ۲- چندمین جغد روی سرش گل دارد؟
- ۳- آیا جغدی عینک دارد؟
- ۴- نوک جغدها چه رنگی است؟
- ۵- چشمهای جغدها چه شکلی است؟
- ۶- دومین جغد چه اندازه‌ای است؟
- ۷- جغدها چه کار می‌کنند؟
- ۸- جغدها چه صدایی دارند؟
- ۹- کدام جغد پرهای نارنجی دارد؟ زیر تصویرش دایره‌ای قرمز بکشید.
- ۱۰- کدام جغد کلاه مثلثی بر روی سرش دارد؟ زیر تصویرش دایره‌ای سبز بکشید.
- ۱۱- کوچک‌ترین جغد، کدام است؟ زیر تصویرش دایره‌ای زرد بکشید.

۶. درباره‌ی این جغد بگویید و بنویسید.

جغد

Blank writing area with horizontal dotted lines for text entry.

۷. کامل کنید.

اتاق حسن بسیار نامنظم است. او به دنبال وسایلی می‌گردد. اما نام آن‌ها را فراموش کرده است. به او کمک کنید تا نام آن‌ها را بگوید.

حسن: قرمز رنگ و به شکل مستطیل است. بلند، باریک و بافتنی است. من برای گرم شدن آن را می‌پوشم. آن نرم است.

نام آن چیست؟

جای آن کجاست؟

حسن: قهوه‌ای، گرد و کوچک است و عقربه و بند دارد. آن را به منج دستم می‌بندم. زمان را نشان می‌دهد. سفت است. صدایش آهسته است و تیک تیک می‌کند.

نامش را بگویید.

جای آن را پیدا کنید و بنویسید.

۸. به جای چند جمله، یک جمله بنویسید.

پرتقال نارنجی است. پرتقال گرد است. پرتقال بزرگ است.

پرتقال نارنجی، و است.

۱

۲- غذاها بوهای گوناگونی دارند. غذاها مزه‌های گوناگونی دارند.

غذاها و گوناگونی

۲

۳- بستنی سرد است. بستنی خوش بو است. بستنی شیرین و خوش مزه است.

بستنی ، و

۳

۴- پتوها رنگارنگ هستند، پتوها به شکل مستطیل هستند. پتوها بزرگ و کوچک هستند.

پتوها

۴

۵- کمد قهوه‌ای است. کمد به شکل مستطیل است. کمد کوچک است. کمد چوبی است.

کمد

۵

۶- تلفن‌ها رنگ‌های گوناگونی دارند. تلفن‌ها شکل‌های گوناگونی دارند. تلفن‌ها اندازه‌های گوناگونی دارند.

.....

۶

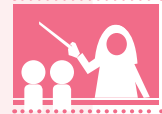
۹. به تصویر نگاه کنید و بگویید هر یک چه کاری انجام می‌دهند. در نوشتن از ضمیرهای مختلف استفاده کنید.

- من
- تو
- او
- ما
- شما
- آنها

Blank writing area with horizontal dotted lines for text entry.

همکار گرامی، ممکن است کودک از صفت و موصوف یا جمله‌های اسنادی استفاده کند. هر دو جمله پذیرفته می‌شود.
پیراهن بابا قرمز است. / بابا پیراهن قرمز پوشیده است.

۱۰. با توجه به تصویر و ویژگی‌هایی که نوشته شده، جمله بنویسید.

خانه و خانواده‌ی من

Handwriting practice area with horizontal dashed lines for writing.

۱۱. به تصویرهای داستان نگاه کنید. به ترتیب شماره بگذارید و داستان بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

حالا به پرسش‌های زیر پاسخ بدهید.

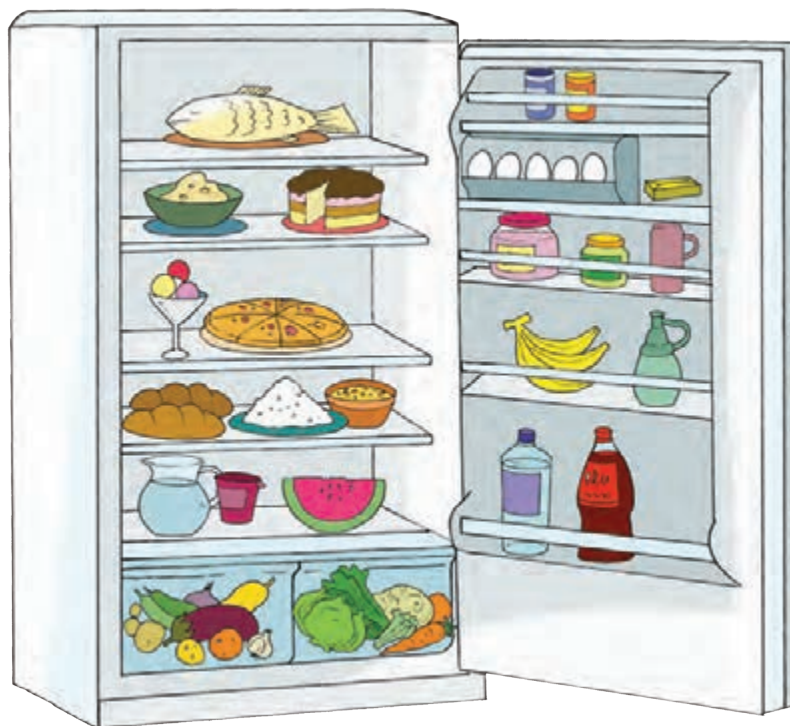
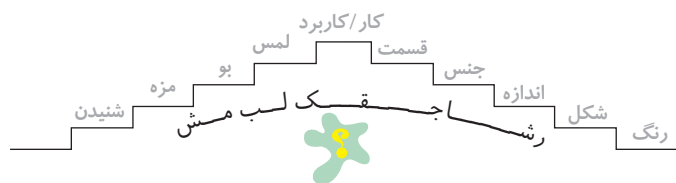
۱- زهرا با چه کسی به مدرسه رفت؟

۲- آنها می‌خواهند چه چیزی بخرند؟

۳- آنها برای خریدن گل به کجا رفتند؟

۴- چرا زهرا به معلمش گل داد؟

۱۲. درباره‌ی چیزهایی که در یخچال می‌بینید صحبت کنید و بنویسید.

A large rectangular area with a light pink background and a red dotted border. It contains several horizontal dotted lines for writing.

۱۳. به تصویر نگاه کنید و پاسخ مناسب بدهید.

۱۸۱

فصلنامه‌های دوره‌ای

علی

پارسا

(الف)

کلمه‌ی مناسب را انتخاب کنید و در جای خالی بگذارید.

علی، آدم آهنی هواپیما می‌خرد پارسا ماشین

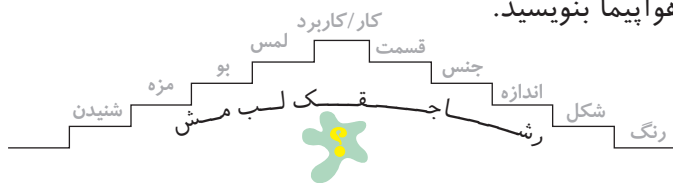
کنترلی می‌خرد. (اما - تا - یا - در)

- شما دوست دارید چه بخرید؟

- چرا شما دوست دارید بخرید؟

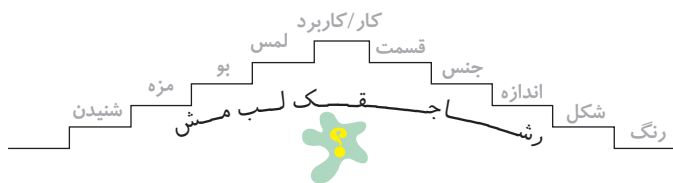
ب)

درباره‌ی تفاوت‌ها و شباهت‌های آدم آهنی و هواپیما بنویسید.

Blank writing area for the first exercise.

درباره‌ی تفاوت‌ها و شباهت‌های چیزی که می‌خواهید بخرید و توپ بنویسید.

Blank writing area for the second exercise.

موفق باشیلا

